

Opetus- ja kulttuuriministeriön kirjanpitoyksikön
tilinpäätös vuodelta 2016

Sisällys

TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1. JOHDON KATSAUS	1
2. TULOKSELLISUUS	2
3. VAIKUTTAVUUS.....	21
4. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	25
4.1 Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus.....	25
4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	26
4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	27
5. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	28
5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	28
5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	30
5.2.1 Kotimaisten kielten keskus	30
5.2.2 Näkövammaisten kirjasto.....	34
5.2.3 Kansallinen audiovisuaalinen instituutti.....	37
5.2.4 Kansallinen koulutuksen arviointikeskus.....	41
5.2.5 Taiteen edistämiskeskus	43
5.2.6 Varastokirjasto.....	47
5.2.7 Ylioppilastutkintolautakunta.....	49
6. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	51
7. TILINPÄÄTÖSANALYYSI	52
7.1 Rahoituksen rakenne.....	52
7.2 Talousarvion toteutuminen	53
7.3 Tuotto- ja kululaskelma	55
7.4 Tase	56
8. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	57
9. ARVIOINTIEN TULOKSET	58
10. YHTEEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ	63
10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot.....	63
10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.....	63
ALLEKIRJOITUKSET	112

TOIMINTAKERTOMUS

1. JOHDON KATSAUS

Epävakaas lisääntyi globaalissa ja eurooppalaisessa toimintaympäristössä. Ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, maahanmuuttoon ja talouden kehitykseen liittyvät haasteet heijastuivat myös Suomeen. Vaikka Suomen taloustilanne parani hieman, niin julkisen talouden tasapainottaminen asetti ministeriön toiminnalle edelleen tiukat reunaehdot.

Hallituksen pitkän aikavälin tavoitteena on suomalaisten osaamis- ja koulutustason nostaminen. OECD:n PISA-tutkimuksen tulokset osoittivat, että Suomi on edelleen kansainvälisesti vertaillen parhaiden maiden joukossa luonnontieteiden ja matematiikan osaamisessa sekä lukutaidossa. Oppimistulokset ovat kuitenkin laskeneet. Erityistä huolta tuloksissa herättävät poikien ja tyttöjen suuret erot oppimistuloksissa sekä merkit koulutuksen tasa-arvon heikkenemisestä. Myös alueelliset erot ovat kasvaneet. Hallituksen kärkihankkeilla on tarkoitus kääntää kehityksen suunta.

Uusi peruskoulu -ohjelma käynnistyi. Peruskoulufoorumi ja opettajankoulutusfoorumi aloittivat toimintansa. Lisäksi asetettiin parlamentaarinen ryhmä luomaan teesit tulevaisuuden peruskoululle. Kulttuurin ja liikunnan kärkihankkeissa toteutettiin laaja lasten kuuleminen ja tuettiin merkittävästi taiteen ja kulttuurin harrastustuntien järjestämistä peruskoululaisille koulupäivän yhteydessä. Liikkuva koulu toiminta laajeni valtakunnalliseksi, mukana on jo noin 80 % peruskouluista. Ammatillisen koulutuksen reformissa valmisteltiin ammatillisen koulutuksen kokonaisuutta koskeva rahoitus- ja toimintalainsäädäntö siten, että hallituksen esitys voidaan antaa eduskunnalle keväällä 2017. Korkeakoulujen opiskelijavalintoja kehitettiin ja ympärivuotista opiskelua ja korkeakoulujen digitaalisia oppimisympäristöjä edistettiin. Koulutusvientiä vauhditettiin kokoamalla koulutusviennin tiekartta vuosille 2016 - 2019. Myös ammatillisen koulutuksen vientikokeilut käynnistettiin. Korkeakouluissa tulivat käyttöön vuoden 2016 alusta lähtien lukuvuosimaksut sekä tutkintokoulutuksen myynti EU/ETA-alueen ulkopuolisille opiskelijoille.

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen vaikuttavuuden ja kaupallistamisen vahvistamiseksi kärkihankerahoitusta kohdistettiin tutkijanuran alkuvaiheen tutkijoille tutkimustulosten hyödyntämisen edistämiseen vuosina 2016 - 2018. Yliopistojen rahoitusmalli uudistettiin. Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyötä vahvistettiin.

Vuonna 2016 valmisteltiin useita toimialan rakenteisiin, ohjaukseen ja sisältöihin liittyviä uudistuksia. Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti valmistelun museoiden, teattereiden ja orkestereiden rahoitusjärjestelmän kehittämiseksi. Kirjastolaki, nuorisolaki ja opintotukilaki uudistettiin. Opetushallitus ja Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO yhdistettiin vuoden 2017 alusta uudeksi virastoksi. Lisäksi laki kolmen rahapeliyhteisön Veikkauksen, Raha-automaattiyhdistyksen ja Fintoton rahapeli-toimintojen yhdistämisestä valmistui ja vuoden 2017 alussa käynnisti toimintansa uusi valtion kokonaan omistama rahapeliyhtiö.

Turvapaikan hakijamäärän kasvu on edellyttänyt toimenpiteitä opetus- ja kulttuuriministeriön toimialoilla. Koulutus ja kielenoppiminen ovat tärkeimpiä keinoja edistää maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä. Opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaryhmä laati ehdotukset maahanmuuttajien saamiseksi nopeammin koulutukseen ja työelämään. Myös turvapaikan hakijoiden koulutustaustaa, työkokemusta ja opiskeluvalmiuksia kartoitettiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti Merkityksellinen Suomessa -toimintaohjelman vihapuheen ja rasmin ehkäisemiseksi ja yhteiskunnallisen osallisuuden ja sosiaalisen koheesion edistämiseksi. Suomi isännöi myös toimittajille ja media-alan ammattilaisille suunnattua Unescon Maailman lehdistönvapauden päivän tapahtumaa Helsingissä toukokuussa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäistä toimintaa uudistettiin laatimalla ministeriön toiminnan uudistamisen toimintasuunnitelma tavoitteena edistää valtioneuvoston yhtenäisyyttä, vahvistaa ministeriön kokonaisnäkemystä ja lisätä yhteistyötä. Syyskauden aikana asiaa valmisteltiin työpajoissa. Ministeriön valtionavustusryhmä käynnisti toimintansa. Ministeriön sopeuttamisohjelman toimeenpanoa jatkettiin sen tavoitteiden mukaisesti.

2. TULOKSELLISUUS

Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus

Linjaukset 2016	Toteuma ja sen analyysi
Yleissivistävää ja varhaiskasvatusta koskevat linjaukset	- Varhaiskasvatuksen lainsäädäntömuutokset ja strateginen kehittäminen (subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajausta, varhaiskasvatuksen 2. vaihe, henkilöstömitoituksen muutos, päivähoitomaksujen korotus, esiopetuksessa olevan lapsen hoito maksullisena kerhotoimintana) Varhaiskasvatuksen lainsäädäntömuutokset, subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajausta ja henkilöstömitoituksen muutos, astuivat voimaan 1.8.2016. Valmisteltiin uusi varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki hallitusohjelman kirjausten mukaisesti, HE 60/2016 annettiin keväällä 2016. Vuoden 2017 valtion talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä elokuussa hallitus päätti luopua hallitusohjelman mukaisesta varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen korottamisesta ja HE 60/2016 peruutettiin hallituksen kirjelmällä 8.9.2016. Uusi esitys varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaista (HE 205/2016) annettiin 20.10.2016. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki (1503/2016) tulee voimaan 1.3.2017. Kehitettiin varhaiskasvatuksen sanastoa (OKSA hanke) ja tiedontuotantoa (Varda- hanke) - Perusopetukseen liittyvien opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisten toimintojen rahoitusuudistus toteutetaan (sisältäen maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus, lisäopetus, muiden kuin oppivelvollisten perusopetus, pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoitus, sisäoppilaitoslisä, koulukotikorotus, ulkomailla toimivien koulujen rahoitus ja yksityisen opetuksen järjestäjän alkavan ja laajenevan toiminnan rahoitus) Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa tehtiin säädettyä perusopetuksen rahoitusta koskevat laintulkintaa selkeyttävät säädösmuutokset. Perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus kytkettiin 1.1.2017 vuosittaisen laskentapäivän sijasta läsnäolokuukausien määrään ja oppivelvollisuusiän ylittäneiden (aikuisten) perusopetuksen rahoitus suoritettujen kurssien määrään. Tavoitteena on parantaa maahanmuuttajille ja oppivelvollisuusiän ylittäneille suunnatun perusasteen opetuksen järjestämisedellytyksiä. Lisäksi rahoituksen määräytymisperusteita ja rahoituksen laskentaprosessia kevennettiin. - Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistaminen Rahoitusjärjestelmään sisältyvän erityisen koulutustehtävän

	rahoitussäännösten uudistamistyö käynnistettiin loppuvuodesta 2016 ja hallituksen esitys on tarkoitus antaa keväällä 2017. Lukiokoulutuksen strateginen kehittäminen Uskalla kokeilla - uudistuva lukio hankkeen avulla on pyritty strategisesti uudistamaan lukiokoulutusta. Hanke jakaantuu lukion tuntijakokokeiluun, josta vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö ja Kehittämislukioverkoston toimintaan, josta vastaa Opetushallitus. Ylioppilastutkintorekisteriä ja todennetun osaamisen rekisteriä koskevan lainsäädännön uudistaminen Todennetun osaamisen rekisteriä ja siihen kytkeytyvää ylioppilastutkintorekisteriä koskevia lainsäädännön uudistuksia on valmisteltu. Hallituksen esitys opetustoimen rekistereistä on tarkoitus antaa keväällä 2017. Lakiin opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä (1058/1998) tehtiin ylioppilastutkinnon digitalisoinnin ja rekisterin uudistamisen edellyttämät muutokset, jotka koskivat tietolähteitä, tietosisältöä, tietojen säilytysaikaa, tietojen luovuttamista ja rekisteriin tallennettavia tietoja. (22.4.2016/279) Toiminta- ja taloustiedon tiedonkeruun uudistaminen Todennettu osaaminen kootaan yhteen olemassa olevista ja kokonaan uusista perustettavista rekistereistä, jolloin muodostuu Kansallisten opiskeluoikeuksien ja suoritusten keskitetty integraatiopalvelu (Koski). Koski helpottaa ja sujuvoittaa asiointia sekä vähentää eri hallinnonalojen päällekkäistä virkatyötä. Kansalaiset ja viranomaiset saisivat tarvitsemansa tiedot luotettavasti yhdestä paikasta. Lisäksi suoritustiedot ovat pitkäaikaisesti, turvallisesti ja luotettavasti kansalaisen saatavilla. Tietovarannosta voidaan jakaa tietoja luotettavasti niitä toiminnassaan tarvitseville viranomaistoimijoille. KOSKI palvelun projektiryhmän kanssa on tehty yhteistyötä järjestelmän tietomallien osalta. Projektiryhmälle on annettu tiedot ministeriön tietojohdattamisen edellyttämistä tarpeista koskien tallennettavia tietoja. Valtiovarainministeriö on 5.9.2012 asettanut Kuntien taloustiedon tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelman (Kuntatieto-ohjelma), jonka pääasiallinen tarkoitus on kehittää kuntien ja kuntayhtymien taloutta kuvaavan taloustiedon tuotantoa ja tietojen saatavuutta. Kuntatieto-ohjelman tavoitteena on lisäksi parantaa julkisen hallinnon toiminnallista ja tiedollista yhteentoimivuutta, jotta kuntien ja kuntayhtymien taloustiedot olisivat mahdollisimman vertailukelpoisia. Opetus- ja kulttuuriministeriö on mukana Kuntatieto-ohjelmassa vastaamassa oman toimialansa tietomäärityksistä. Ohjelman mukaisesti ensimmäiset käyttöönottoimet koskevat kuntien kuntayhtymien ja maakuntien talousarvioletietoja syksyllä 2018. Eduskunnan edellyttämät selvitykset (säästöjen vaikutukset 2017, vaativa erityinen tuki, koulujen ja oppilaitosten työrauha, oppilas- ja opiskelijahuolto, ylioppilastutkinnon sähköistäminen, PISA) Koulutuksen arviointineuvoston vahvistaman koulutuksen arviointisuunnitelman mukaan vuoden 2017 aikana toteutetaan arviointi valtiontalouden säästöjen vaikutuksista sivistyksellisiin
--	---

oikeuksiin. Arviointi kohdistuu sivistyksellisten oikeuksien toteutumiseen ja erityisesti nuorten ihmisten tosiasiallisiin ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin saada koulutusta. Arviointi kohdistuu varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetukseen liitännäisine toimintoineen, taiteen perusopetukseen, lukiokoulutukseen ja vapaaseen sivistystyöhön.

Vaativan erityisen tuen kehittämisryhmä ja sen jaostot asetettiin ajalle 1.4.2015–30.6.2017. Kehittämisryhmän väliraportti valmistui vuonna 2016. Työryhmän loppuraportti julkaistaan 30.6.2017 mennessä.

Kehittämisryhmän tehtävä kattaa sairaalaopetusyksiköiden, kuntien ja kuntayhtymien ja yksityisten laitosten ja erityiskoulujen tarjoaman opetuksen ja koulunkäynnin, joilla on opetuksen järjestämislupa. Näiden opetuksen piirissä on moniammatillista erityistä tukea oppimiseensa, koulunkäyntiinsä ja kuntoutumiseensa saavia oppilaita, joilla on vakavia psyykkisiä pulmia, moni- tai vaikeavammaisuutta, kehitysvammaisuutta tai autismin kirjon diagnoosi. Vuonna 2016 työryhmän toiminta keskittyi kehittämis ehdotusten laadintaan ja työryhmä kuuli asiantuntijoita sijoitettujen lasten perusopetuksen järjestämisestä, sairaalaopetuksesta ja koulukuntoisuudesta sekä toimi yhteistyössä Lapsi- ja perhepalveluiden-kärkihankkeen kanssa.

KARVI tekee koulujen ja oppilaitosten työrauhaa koskevaa arviointitutkimusta. OKM tekee tähän pohjautuen selvityksen, joka annetaan eduskunnalle vuoden 2017 loppuun mennessä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki tuli voimaan 1.8.2014. Opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa uudistuksen vaikutuksia oppilashuollon vaikuttavuuteen ja tehostumiseen sekä henkilöstön riittävyyteen ja palvelujen saatavuuteen eri puolilla maata ja antaa asiasta sivistysvaliokunnalle selvityksen kevätistutokaudella 2018. Kansallisen koulutuksen arviointikeskus on käynnistänyt oppilas- ja opiskelijahuoltoa koskevan arviointityön koskien uudistuksen vaikuttavuutta ja tehokkuutta sekä henkilöstön riittävyyttä ja palvelujen saatavuutta.

Ylioppilastutkintolautakunta on aloittanut vuonna 2013 Digabi -projektin, jonka tavoitteena on tutkinnon järjestäminen sähköisesti (digitaalisesti). Sähköisesti suoritettavien kokeiden lukumäärää lisätään koekerroittain. Ensimmäiset sähköisesti suoritettavat kokeet järjestettiin syksyllä 2016 filosofiassa, maantieteessä ja saksan kielessä. Keväällä 2019 kaikki ylioppilastutkintoaineet suoritetaan sähköisesti.

OECD:n osaamistuloksia mittaavassa Pisa-tutkimuksessa vuoden 2015 pääalueena oli luonnontiede. Kolmen vuoden välein julkaistavassa tutkimuksessa suomalaisten 15-vuotiaiden luonnontieteiden osaaminen oli OECD-maiden kolmanneksi parasta. Lukutaidossa suomalaisnuoret ovat edelleen parhaiden joukossa, matematiikan osaaminen on säilynyt ennallaan. Tutkimuksen ensitulokset julkaistiin 6.12.2016.

- Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeet: Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin, liikunnan lisääminen ja kielten opiskelun monipuolistaminen, kielikokeilu, parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta (taiteen perusopetus), nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan

(joustava perusopetus)

OKM käynnisti peruskoulun uudistamiseen tähtäävän Uusi peruskoulu -ohjelman 2016. Uusi peruskoulu on oppijalähtöinen ja vahvistaa jokaisen oppilaan oppimista ja tasa-arvoa. Tavoitteena on maailman osaavimmat opettajat, avoin toimintakulttuuri ja yhdessä oppiminen.

Opetushallitus myönsi erityisavustuksia tutoropettajien toimintaan 7,5 miljoonaa euroa vuodelle 2016. Ensimmäisessä haussa syksyllä 2016 myönnettiin rahoitusta noin 250:lle kunnalle ja 40:lle muulle koulutuksen järjestäjälle. Vuonna 2016 asetettiin haettavaksi valtionavustukset koulujen ja kuntien omiin kehittämisspilotteihin yhteensä noin 8 milj. euroa. Rahoitusta suunnataan laajoihin, tutkittuihin ja levitettävissä oleviin hyviin käytänteisiin ja toimintamalleihin.

Peruskoulufoorumin parlamentaarisen ryhmän työ käynnistyi. Ryhmä laatii teesit peruskoululle. Peruskoulun teesit ja visio julkistetaan koulujen alkaessa 2017. OKM järjesti eri puolilla Suomea koulutuksen kehittämisen parissa toimiville sivistystoimen, rehtoreiden, opettajien, oppilaiden ja järjestöjen edustajille työpajoja, joissa kerättiin ideoita Uusi peruskoulu -vision ja teesien luomiseen.

Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeen kielenopiskelua koskevilla toimenpiteillä lisätään, varhennetaan ja monipuolistetaan kielenopiskelua. Tavoitteena on löytää uudenlaisia toimintamalleja ja ratkaisuja lasten varhaisen kielenoppimisen kyvyn hyödyntämiseksi, oppilaiden motivoimiseksi ja sitouttamiseksi kielenoppimiseen ja opiskeluun. Valtion erityisavustukset asetettiin haettavaksi joulukuussa 2016 lukuvuoden 2017-2018 toimintaa varten. Kärkihankkeeseen osallistuvista hankkeista toteutetaan seurantatutkimus. Kielikokeilua koskeva eduskunnan ponsi (M 2/2014vp — EK 54/2014 vp) on tarkoitus toteuttaa osana kärkihanketta. Kokeilu, jossa toinen kotimainen kieli jätettäisiin pois kaikille yhteisestä perusopetuksen oppimäärästä edellyttää perusopetuslain muutosta. Esitysluonnos perusopetuslain muuttamiseksi on valmisteilla ja se pyritään antamaan eduskunnalle kevätkaudella 2017. Asiaa on käsitelty osaamisen ja koulutuksen ministerityöryhmässä.

Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeen 4 toimenpiteenä 1 pyritään parantamaan epätasaisesti jakautunutta taiteen perusopetuksen ja lastenkulttuurin saatavuutta taiteenalakohtaisesti maan eri osissa sekä edistää lasten ja nuorten luovuutta. Taiteen perusopetuksen saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseen jaettiin valtionavustuksia vuonna 2016 yhteensä 800 000 euroa.

Opetushallitus myönsi joustavan perusopetuksen (JOPO) toiminnan kehittämiseen valtionavustuksia yhteensä 400 000 euroa neljälletoista verkostohankkeelle, joissa on mukana yhteensä 79 kuntaa.

- Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen (norminpurku), useita hallituksen esityksiä, valmistelu 2016–2018.

Valmisteltiin kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämistä koskeva hallituksen esitys asiaa koskevan toimenpideohjelman

	linjausten pohjalta. Lakimuutoksilla kevennettiin koulutuksen järjestäjien suunnitteluvaihtoehtoja, mahdollistettiin toisella asteella oppilaitoksesta ja asuntolasta erottaminen rehtorin toimesta, yhtenäistettiin aikuisten lukiokoulutusta koskeva tuntijako opintojen aloittamisesta riippumattomaksi, kevennettiin kuraattoreiden kelpoisuusvaatimuksia ja purettiin päällekkäistä sääntelyä. Esityksen arvioidut kustannussäästöt olivat yhteensä noin 2,3 miljoonaa euroa. Lakimuutokset tulivat voimaan 1.1.2017 ja lukiokoulutuksen rahoituksen osalta laki tulee voimaan 1.1.2018. Osa toimenpideohjelman linjauksista, esimerkiksi varhaiskasvatukseen liittyvät kirjaukset, tullaan toteuttamaan myöhemmin.
--	---

Ammatillinen koulutus

Linjaukset 2016	Toteuma ja sen analyysi
Ammatillista koulutusta koskevat linjaukset	Valmistellaan ammatillisen koulutuksen reformi siten, että hallituksen esitykset voidaan antaa vuoden 2017 alkupuolella. Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti vuoden 2015 lopulla laajapohjaisen seurantaryhmän ja virkamiehistä koostuvan projektiryhmän tukemaan ammatillisen koulutuksen reformin valmistelua. Maaliskuussa ja kesäkuussa 2016 ministeriö järjesti yhdessä Opetushallituksen kanssa valmistelutyöpajoja, joihin osallistui koulutuksen järjestäjien edustajia sekä ammatillisen koulutuksen keskeisten sidosryhmien edustajia. Lisäksi työpajoissa käsiteltyjä valmisteluaineistoja oli mahdollista kommentoida verkossa. Marraskuun alussa opetus- ja kulttuuriministeriö lähetti lausuntokierrokselle hallituksen esitysluonnoksen, jossa ehdotettiin säädettäväksi uusi laki ammatillisesta koulutuksesta. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annettu laki ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettu laki ehdotettiin kumottavaksi. Lisäksi esityksen mukaan muutettaisiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia sekä eräitä muita lakeja, joita oli tarpeen muuttaa ammatillisen koulutuksen lainsäädännön uudistamisen vuoksi. Esitysluonnoksen mukaan ehdotetut lait olivat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018. Lausuntokierroksella ollut hallituksen esitysluonnosta käsiteltiin marraskuussa myös kuulemistyöpajoissa Oulussa, Tampereella ja Vantaalla. Hallituksen esitysluonnoksesta antoi lausunnon yhteensä 202 tahoa. Hallituksen esitys on parhaillaan viimeistelyvaiheessa ja tarkoitus antaa eduskunnalle maaliskuussa 2017. Osana ammatillisen koulutuksen reformin valmistelua toteutettiin myös rakenteellisen kehittämisen ohjelmaa. Ammatillisen koulutuksen järjestäjille lähetettiin keväällä 2016 kysely, jossa selvitettiin järjestäjien taloudellisia edellytyksiä, toimintakykyä ja tulevaisuuden suunnitelmia. Kyselyn tarkoituksena oli varmistaa, että koulutuksen järjestäjien edellytykset tarjota laadukasta ammatillista koulutusta säilyivät rahoitustason laskusta huolimatta. Kyselystä saatujen tietojen pohjalta 30 järjestäjälle lähetettiin lisäselvityspyyntö ja kutsu neuvotteluihin. Neuvottelut käytiin

	loppuvuoden 2016 ja alkuvuoden 2017 aikana. Niiden tavoitteena oli keskustella järjestäjien kanssa heidän tilanteestaan, varmistaa heidän taloudellinen kantokykynsä keskipitkällä aikavälillä ja etsiä yhdessä ratkaisuja mahdollisiin ongelmiin. - Valmistellaan ammatillisen koulutuksen säästöjen toimeenpanoa koskevat säädosmuutokset opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin siten, että ne tulevat voimaan 1.1.2017. Opetus- ja kulttuuriministeriö valmisteli muutokset opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annettuun lakiin (1486/2016) siten että ammatilliseen koulutukseen kohdentuva 190 miljoonan euron pysyväisluonteinen säästö voitiin toteuttaa vuoden 2017 osalta määräämällä ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksen enimmäismäärän perusteena oleva opiskelijamäärä 12,44 % järjestämislupien mukaista kokonaisopiskelijamäärää alhaisemmalle tasolle. Sen turvaaminen, että koulutustarjonta vastaa niukkenevissa resursseissa mahdollisimman tarkasti alueellista ja alakohtaista koulutustarvetta ja että säästö kohdentuu tasapuolisesti koulutuksen järjestäjien kesken, edellytti lisäksi ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 9 §:n väliaikaista muuttamista (508/2016). Lainmuutos vahvistettiin kesäkuussa ja ministeriö teki sen perusteella koulutuksen järjestämislupien opiskelijamääriin tarkistukset, joiden tarkoituksena oli saattaa säästön perusteena olevat koulutuksen järjestämisluvun opiskelijamäärä vastaamaan kunkin koulutuksen järjestäjän perusteltua opiskelijamäärätoteumaa. Mikäli koulutuksen järjestäjä oli alittanut järjestämislupansa kokonaisopiskelijamäärän tavanomaisena pidettävää koulutustoiminnan luonteesta aiheutuvaa vaihtelua enemmän, paikkoja siirrettiin niille järjestäjille, jotka olivat pystyneet vastaamaan koulutustarpeeseen ja -kysyntään ylittämällä lupansa enimmäisopiskelijamäärän. Opiskelijamäärää vähennettiin 15 koulutuksen järjestäjältä ja paikkoja siirrettiin 61 koulutuksen järjestäjälle. - Uuden osaston toimintatapojen vakiinnuttaminen. Ammatillisen koulutuksen osastolla toteutetaan matriisiorganisaatiotyyppistä asiantuntijuuden jakamiseen pohjautuvaa yhteistyökulttuuria. Uusien toimintatapojen synnyttäminen ja vakiinnuttaminen kokonaan uudenlaisen toimintakulttuurin perustaksi edellyttää aktiivista kehittämistä ja osallistumista osaston koko henkilöstöltä. Ammatillisen koulutuksen reformin valmistelu on kuitenkin sitonut osaston resursseja siinä määrin, että osaston toiminnan kehittäminen ei vielä ole edennyt riittävästi.
--	--

Korkeakoulu- ja tiedepolitiikka

Linjaukset 2016	Toteuma ja sen analyysi
Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeet	
Uudet oppimisympäristöt	Opettajien perus- ja täydennyskoulutusta uudistetaan ja toteutetaan digipedagoginen täydennyskoulutus

ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin	- Jokaiselle suomalaiselle opettajalle tarjotaan mahdollisuus osaamisperusteiseen täydennyskoulutukseen - Opettajankoulutusfoorumin työ ja opettajankoulutuksen kehittämisohjelma käynnistetään Opettajankoulutusfoorumi nimettiin tammikuussa 2016. Foorumi koostuu yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opettajankoulutuksen edustajista sekä opettaja-, opiskelija- ja kuntajärjestöjen ja opetushallinnon edustajista. Foorumi valmisti opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen kehittämisohjelman laajassa sidosryhmäyhteistyössä hyödyntäen verkkoavoriihenettelyä. Verkkoavoriiehen osallistui vajaa 2 000 henkilöä. Opettajankoulutuksen kehittämisohjelma julkistettiin 13.10.2016. Lisäksi tuotettiin selvitys opettajankoulutuksen kansainvälisistä suuntauksista ja julkaisu opettajankoulutuksen kehittämismahdollisuuksista ja -ideoista. Opettajankoulutuksen kehittämisohjelman keskeisten linjauksien toimeenpanoa tukeva määrärahashaku (15 milj. euroa) valmisteltiin niin, että haku on avattavissa tammikuussa 2017. Opetushallitus toteutti syksyllä 2016 kaksi Uusi peruskoulu - kärkihankkeeseen kuuluvaa määrärahashakua (yhteensä 15,5 milj. euroa) Avustuksia (7,5 milj. euroa) myönnettiin opetuksen järjestäjille tutoropettajien kouluttamista ja toimintaa varten. Tavoitteena on 2500 tutoropettajan saaminen perusopetukseen. Opetuksen digitalisaation ohella tutoropettajat tukevat uuden pedagogiikan käyttöönottoa perusopetuksessa. Opetushallitus toteutti syksyllä 2016 myös kokeilu-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa tukevan määrärahashaun (8 milj. euroa).
Nopeutetaan siirtymistä työelämään	- Valintakoemenettelyjä uudistetaan siten, että toiselta asteelta korkeakouluihin siirtymistä nopeutetaan Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmä luovutti 10/2016 ministerille raportin Valmiina valintoihin – Ylioppilastutkinnon parempi hyödyntäminen korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa (OKM 2016:37). Raportissa esitetään toimenpideohjelmaa ylioppilastutkinnon hyödyntämiseksi ja valmentautumista vaativien pääsykokeiden vähentämiseksi. Raportti on laajalla lausuntokierroksella 27.1.2017 asti, jonka jälkeen sen toimeenpano käynnistyy. Ministeriö valmistelee myös suunnitelmia muiden todistusvalintojen lisäämiseksi. - Korkeakouluopintoja sujuvoitetaan mahdollistamalla ympärivuotinen opiskelu ja parantamalla aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista Opintojen sujuvoittaminen oli asiakohtana korkeakoulujen kanssa käydyissä sopimusneuvotteluissa ja sisältyy kaudelle 2017-2020 sovittuihin korkeakoululaitoksen yhteisiin tavoitteisiin. Korkeakoulujen kanssa asiaa edistettiin mm. yhteisin seminaarein, yhteistyötä tehtiin myös työn opinnollistamisen ja harjoittelun parantamista tavoittelevien ESR-hankkeiden kanssa. Alla mainittu kärkihanke 3:n tavoitteiden tukemiseen suunnattu rahoitus edistää osaltaan myös opintojen sujuvoittamisen tavoitetta. - Korkeakoulujen digitaalisia oppimisympäristöjä, verkko-opetustarjontaa ja digitaalista koulutusyhteistyötä kehitetään palvelemaan opintojen sujuvoittamista ja nopeampaa

	korkeakoulutukseen siirtymistä Korkeakoulujen digitaalisten oppimisympäristöjen tilannetta kartoitettiin erillisselvityksellä 2016. Kaikissa korkeakouluissa asiaan on käynnissä kehittämistoimenpiteitä. Lisäksi hallituksen kehysriihen päätöksen mukaisesti 2016 korkeakouluille oli haussa 25 miljoonaa euroa kolmevuotisille (2017–2019) korkeakoulujen yhteistyöhankkeille hallitusohjelman Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeen 3 tavoitteiden tukemiseksi. Hakemuksia saatiin määräaikaan mennessä 42 kappaletta joissa haettiin yhteensä 73 miljoonaa euroa. Hakemuksissa painottuivat erilaiset digitalisaatiohankkeet, mutta mukana oli myös pedagogiikkaan ja ohjaukseen ja opiskelijahyvinvointiin liittyviä hanke-esityksiä. • Kelpoisuusvaatimuksia päivitetään julkisella sektorilla Kelpoisuusvaatimusten päivittämisen toimenpiteistä on sovittu osana kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen toimenpideohjelmalla 2016. Koulutusjärjestelmää kehitetään kelpoisuuksien saavuttamismahdollisuuksien joustavoittamiseksi. Sektoriministeriöt vastaavat kelpoisuussäännösten päivittämisestä. Opetus- ja kulttuuriministeriö on tehnyt muutoksia kuraattorien kelpoisuuksiin ja kirjastotoimen kelpoisuuksiin 2016.
Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi	• Korkeakouluilta ja tutkimuslaitoksilta pyydetään esitykset työnjaosta sekä tiedekuntien ja tutkimusyksiköiden tiivistäytävistä yhteistyöstä. Korkeakoulujen pääomittaminen valmistellaan Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa käytiin vuonna 2016 sopimusneuvottelut koskien vuosia 2017–2020. Korkeakoulukohtaisissa toimenpiteissä sovittiin myös työnjakoon ja yhteistyöhön liittyvistä järjestelyistä. Korkeakoulut toimittivat OKM:lle ja tutkimuslaitokset toimittivat tulosohejaaville ministeriöille esitykset keskinäisestä yhteistyöstä ja työnjaosta. Nämä otettiin huomioon korkeakoulujen sopimusvalmistelussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi vuoden 2017 alussa asetuksen, jolla yliopistojen koulutusvastuita muutetaan. Muutokset tulevat voimaan elokuussa 2017. Koulutusvastuiden muutokset vahvistavat yliopistojen profiloitumista vahvuusalueilleen ja työnjakoa niiden välillä. Muutokset perustuvat yliopistojen esityksiin. • Rahoituksella tuetaan alueellisia ja alakohtaisia vahvoja osaamiskeskittymiä Suomen Akatemian rahoituksella on tuettu yliopistojen profiloitumista vuosittain 50 milj. eurolla. Akatemia teki maaliskuussa 2016 rahoituspäätökset vuoden 2015 hakemuksista ja toteutti uuden haun marraskuussa 2016. • Tutkimustulosten vaikuttavuuden ja kaupallistamisen kehittäminen otetaan huomioon julkisen tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen ohjauksessa sekä tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen kannusteissa Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa käydyissä vuosia 2017-2020 koskeissa neuvotteluissa sovittiin strategiseen kehittämiseen liittyvistä tavoitteista ja kehittämiskohteista, joiden mukaan korkeakoulut muun muassa vahvistavat yhteiskunnallista vaikuttavuuttaan lisäämällä osaamisensa ja tutkimustulostensa entistä laajempaa hyödyntämistä. Suomen Akatemia toteutti kertaluonteisen rahoitushaun tutkimuksen hyödyntämisen ja

	nuorten tutkijoiden tieteenteon edistämiseen ja päätti rahoittaa 101 tutkimushanketta 30 milj. eurolla. Koulutusviennin esteitä puretaan Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat voineet vuoden 2016 alusta alkaen periä lukuvuosimaksuja EU/ETA-alueen ulkopuolisilta opiskelijoilta alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa. Korkeakouluilla on velvollisuus maksujen perimiseen 1.8.2017 ja sen jälkeen aloittavilta opiskelijoilta. Lukuvuosimaksujen käyttöönoton yhteydessä luovuttiin erillisestä hakemuksen käsittelymaksusta, jota ei peritä enää otettaessa opiskelijoita 1.8.2017 tai sen jälkeen alkavaan koulutukseen. Loppuvuodesta 2016 käynnistettiin Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen toteuttama selvitystyö, jonka tarkoituksena on kartoittaa erilaisia kannustevaihtoehtoja lukuvuosimaksuja maksaneiden korkeakoulututkinnon suorittaneiden henkilöiden jäämiseksi Suomeen. Selvitystyö valmistuu maaliskuussa 2017.
Uudistetaan koulutuksen ja tutkimuksen rahoitusta ja rakenteita	- Toteutetaan sopimuskauden valmistelu ja neuvottelut yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja tiedelaitosten kanssa sopimuskaudelle 2017-2020 Opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulujen väliset sopimusneuvottelut koskien kautta 2017–2020 käytiin vuonna 2016. Neuvotteluissa sovittiin korkeakoululaitoksen yhteiset tavoitteet, korkeakoulukohtaiset toimenpiteet, tutkimuksen tai toiminnan vahvuusalat, tutkintotavoitteet ja määrärahat. Korkeakoulukohtaisissa toimenpiteissä sovittiin korkeakoulujen strategioita ja valtioneuvoston kärkihankkeiden linjauksia edistävästä toimista. Tiedelaitosten (Suomen Akatemian, Kansallisarkiston, Kotimaisten kielten keskuksen ja Varastokirjaston) tulosneuvottelut pidettiin keväällä ja tulossopimukset uudistettiin kaudelle 2017-2020 korostaen strategisuutta ja vaikuttavuutta, myös sopimusten indikaattoreita kehitettiin ja niiden määrää lisättiin. - Sopimuskauteen liittyen korkeakoulujen rakenteiden ja toimintatapojen uudistaminen sekä profiloituminen, työnjaot ja korkeakouluverkon rakenteellinen kehittäminen sekä kansainvälisyyden edistäminen yhdessä korkeakoulujen kanssa Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa käytiin vuonna 2016 sopimusneuvottelut koskien vuosia 2017–2020. Korkeakoulukohtaisissa toimenpiteissä sovittiin myös työnjakoon ja yhteistyöhön liittyvistä järjestelyistä. - Toteutetaan yliopistolain uudistuksen arviointi sekä valmistellaan ammattikorkeakoululain uudistuksen arviointia Yliopistolain uudistuksen vaikutusten arviointi toteutettiin ja opetus- ja kulttuuriministeriö antoi arvioinnin pohjalta selvityksen eduskunnan sivistysvaliokunnalle. Arviointi osoitti, että yliopistouudistuksen seurauksena yliopistoissa on käynnistetty uudistukselle asetettujen tavoitteiden mukaisia kehittämistoimenpiteitä. Arvioinnissa ei noussut esille seikkoja, jotka edellyttäisivät yliopistolain muuttamista. Yliopistot eivät ole vielä täysimääräisesti hyödyntäneet yliopistolain vahvistamaa autonomiaa. Kehittämistarpeet liittyvät erityisesti yliopistojen johtamisosaamiseen organisaation eri tasoilla. Opetus- ja

	kulttuuriministeriö käynnisti ammattikorkeakoululakiuudistuksen arvioinnin loppuvuodesta 2016. Arviointeihin pohjautuva kokonaiskuva ja analyysi molemmista toteutetuista korkeakoulureformeista valmistuu kesällä 2018. - Jatketaan korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyön syventämisen monivuotisen prosessin (KOTUMO) toimenpiteitä Korkeakoulut toimittivat OKM:lle ja tutkimuslaitokset toimittivat tulosohjaaville ministeriöille esitykset keskinäisestä yhteistyöstä ja työnjaosta. Ministeriöt tekivät yhteenvedon esityksistä KOTUMO-ohjausryhmässä, minkä jälkeen toimivaltaiset ministeriöt tekivät organisaatioitaan koskevat päätökset. Lisäksi KOTUMO-toimenpiteissä jatkettiin yhteistyön, tiedonvaihdon ja yhteisymmärryksen edistämistä ohjausryhmän ja muissa tilaisuuksissa, ja toteutettiin KOTUMO-prosessin toimenpiteiden arviointihanke.2017 valmistellaan menettelyä, jolla ministeriöiden luottamusverkosto korkeakoulujen ja tutkimuslaitoksen ohjauksessa säilytetään KOTUMOn päättymisen jälkeen. - Jatketaan aktiivista infrastruktuuripolitiikan toteuttamista sekä toteutetaan Avoimen tieteen ja tutkimuksen (ATT) -tiekartan toimenpiteitä Avoim tiede ja tutkimus (ATT) -hankkeessa toteutettiin osaajakoulutus, jonka tavoitteena on edistää tieteen ja tutkimuksen toimintakulttuurin avoimuutta ja tukea avoimen tieteen osaamisen vahvistamista mm. korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa. ATT:n vaikuttavuudesta teetettiin ulkopuolinen arvio, joka julkistettiin marraskuussa 2016. Lisäksi tehtiin useita kansallisia ja kansainvälisiä taustaselvityksiä. Toimintakulttuurin avoimuuden tilannekuvaa selvitettiin korkeakouluissa, tutkimuslaitoksissa ja yliopistosairaaloissa sekä lisäksi tutkimusrahoittajien osalta huomioiden kansainväliset verrokkit. Päätettiin lisätä ATT-hankkeen toiminnallista yhteistyötä KDK-hankkeen kanssa ja varmistaa toimintamallien säilyminen toteuttajaorganisaatioissa hankkeiden päättymisen jälkeenkin. - Tarjotaan korkeakouluille ja muille tiedon tarvitsijoille aiempaa monipuolisempaa tilastotietoa (Vipunen) johtamisen ja päätöksenteon tukemiseksi (indikaattorien kehittäminen sekä tiedettä ja taloutta koskevien tietojen vahvistaminen) Opetus- ja kulttuuriministeriö on jatkanut tilastopalvelu Vipusen kehittämistä, joka tarjoaa korkeakouluille ja muille tiedon tarvitsijoille monipuolista tilastotietoa toimintansa kehittämiseksi ja päätöksenteon tukemiseksi.
--	--

Kulttuuri- ja taidepolitiikka

Linjaukset 2016	Toteuma ja sen analyysi
	Uudistetaan toimialan valtionavustusjärjestelmä Toimialan valtionavustusjärjestelmää kehitettiin ryhmittelemällä avustukset kulttuuripolitiikan strategian mukaisesti, jolloin avustusten yhteys strategiseen tavoiteasetteluun kirkastuu. Ryhmittelyn pohjalta uudistettiin myös valtion talousarvioon liittyvä veikkausvoittovaramomentin rakenne ja käyttösuunnitelma Kaikki hakuilmoitukset uudistettiin syksyn 2016 hauissa. Toteutettiin

eräitä avustusten delegointeja. Avustusjärjestelmän uudistamista käsiteltiin avustuksen saajille pidetyissä informaatio- ja keskustelutilaisuuksissa.

- Selvitetään taide- ja kulttuurilaitosten valtionosuusjärjestelmän kehittämismahdollisuudet

Taide- ja kulttuurilaitosten valtionosuusjärjestelmän uudistamistyö käynnistettiin Sitran fasilitoimana järjestämällä kuulemis- ja keskustelutilaisuuksia toimialan toimijoiden kanssa.

Uudistamistyötä varten nimettiin työryhmä. Tavoitteena uudistuksessa on lisätä avustusjärjestelmään joustavuutta ja reagointikykyä ennustettavuuden lisäksi. Uudistamistyössä otetaan huomioon sekä valtionosuutta saavat laitokset ja toimijat sekä ns. vapaat ryhmät. Ensimmäinen työryhmävaihe on tarkoitus saada valmiiksi alkuvuodesta 2017. Toisessa vaiheessa valmistellaan lakiesitys.

- Selkeytetään OKM:n roolia taiteilijapolitiikassa

Käynnistettiin työprosessi taide- ja taiteilijapolitiikan suuntaviivojen laatimiseksi siten, että otetaan huomioon

toimintaympäristömuutokset, taiteenalojen erilaisuus ja eri ministeriöiden toimivalta. Tilattiin Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämistäitiö Cuporelta asiaan liittyvä tietokartoitus. Muilta osin työ käynnistyy v. 2017.

- Toteutetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta koskevan kärkihankkeen ensimmäinen toimintavuosi mm. käynnistämällä avustushaut ja toteuttamalla tiedotuskampanja

Kärkihankkeessa tuotetaan koululaisille uusia mahdollisuuksia harrastaa taidetta ja kulttuuria koulupäivän yhteydessä ja pienemmille lapsille osana varhaiskasvatusta. Koululaisille tehtiin kysely siitä, mitä he haluavat harrastaa – vastauksia saatiin yli 100 000. Aineisto tarjoaa myös kunnille tietoa siitä, mitä heidän alueensa 7-16-vuotiaat koululaiset haluavat harrastaa.

Ensimmäinen valtionavustusten haku oli keväällä 2016 – siinä 92 hanketta sai avustuksen. Parhaimmat hankkeet olivat sellaisia kuntien hankkeita, joissa harrastetunnit tarjotaan kaikille kunnan peruskoululaisille hyödyntäen yhteistyötä alueen taide- ja kulttuuritoimijoiden, lastenkulttuurikeskusten ja taiteen perusopetuksen järjestäjien kanssa.

Lasten monilukutaidon edistämiseksi käynnistettiin kehittämisohjelma, joka koskee varhaiskasvatusta, esi- ja perusopetusta sekä kirjasto- ja kulttuurialan henkilöstöä. Tavoitteena on tuottaa monilukutaitoa edistäviä toimenpiteitä.

Uudisrakennus- ja korjaushankkeita koskeva taiteen prosenttiperiaate laajennetaan kärkihankkeessa taide- ja kulttuurisisältöisten hyvinvointipalveluiden hankintaan sosiaali- ja terveyssektorille. Ensimmäiset avustukset myönnettiin kesällä 2016 viidelle toimijalle, joiden verkostot ulottuvat 12 maakunnan ja 32 kunnan alueelle. Toinen hakukierros käynnistettiin lokakuussa 2016.

- Edistetään toimialan sisältöjen ja palveluiden digitalisaatiota sekä digitaalisten markkinoiden toimivuutta

Säädettiin laki tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista, jonka tavoitteisiin kuuluu lisensiointimarkkinoiden toimivuus ja yhteishallinnoinnin digitalisoitumiskehityksen tukeminen.

	Suomi vaikutti aktiivisesti digitaalisten sisämarkkinoiden kehittämiseen ja edisti omalta osaltaan Euroopan unionin lainsäädäntöhanketta, jonka tavoitteena on taata kuluttajille verkkosisältöpalveluiden siirrettävyys kuluttajan oleskellessa väliaikaisesti toisessa EU:n jäsenvaltiossa. Parannettiin kulttuuriperinnön digitaalista saatavuutta johtamalla Kansallinen digitaalinen kirjasto -hanketta. Kirjastojen, arkistojen ja museoiden Finna-palvelussa saatavilla olevat digitaaliset aineistot lisääntyivät 1,2 miljoonasta 1,6 miljoonaan ja palvelun käyttö 2,7 miljoonasta käynnistä 7,4 miljoonaan käyntiin v. 2015 – 2016. Kulttuuriperinnön pitkäaikaisen säilymisen turvaava KDK-PAS-palvelu otettiin käyttöön. - Vahvistetaan elokuva- ja audiovisuaalisen alan hallinnollisia rakenteita ja selvitetään alan tuotantokannustinta koskevat lainsäädännölliset muutostarpeet ja edellytykset sen rahoittamiseksi Audiovisuaalista tuotantokannustinjärjestelmää koskevan ehdotuksen laatimista varten asetettiin työryhmä. Sen esityksen mukaisesti vuoden 2017 alusta on otettu käyttöön av-tuotantokannustin, joka perustuu 25 %:n maksuhyvitykseen Suomessa toteutetun tuotannon kuluista. Valtioneuvoston asetus maksuhyvityksestä audiovisuaalisiin tuotantoihin (1547/2016) on voimassa 1.1.2017–31.12.2020. Kannustinta hallinnoi Innovaatorahoituskeskus Tekes. - Laaditaan vuoteen 2025 ulottuva museopoliittinen ohjelma toiminnan linjauksista ja painopisteistä Museopoliittisen ohjelman laatimista varten asetettiin työryhmä, jonka toimikausi päättyy 28.2.2017. Työryhmän tehtävänä on laatia ehdotus museopoliittisiksi linjauksiksi ja painopisteiksi. Työryhmä ottaa kantaa mm. museolaitoksen rakenteeseen ja valtionosuusjärjestelmän toimivuuteen sekä arvioi museolain ajantasaisuutta. Työryhmä selvittää myös maakunta- ja aluetaidemuseojärjestelmän kehittämistarpeita. Työryhmän linjaukset otetaan huomioon kulttuurin rahoituslainsäädännön uudistamistyössä.
--	---

Nuoriso- ja liikuntapolitiikka

Linjaukset 2016	Toteuma ja sen analyysi
	- Jatketaan v. 2015 voimaantulleen liikuntalain toimeenpanoa huomioiden mm. yhdenvertaisuuden ja monikulttuurisuuden lähtökohdat. Tuettiin liikuntaa edistävien järjestöjen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnittelua. Suunnitelmien kehittämistyö huomioitiin toimialan avustusharkinnoissa. Myönnettiin 54 kunnalliselle hankkeelle tukea yhteensä 1 430 000 € kehittämisavustuksena maahanmuuttajien kotouttamiseen liikunnan avulla. Erityiskohderyhmänä olivat naiset ja tytöt sekä vaikeimmin tavoitettavat maahanmuuttajaryhmät. Avustuksilla tuettiin toimintaa, jonka tavoitteena on maahanmuuttajien osallistuminen koko väestölle tarkoitettuun liikuntaan. - Toteutetaan hallituksen kärkihankkeisiin liittyvää Liikkuva koulu -

ohjelmaa laajentamalla se valtakunnalliseksi koskemaan kaikkia perusopetusikäisiä lapsia ja nuoria.

Hallituksen kärkitoimenpidettä "Tunti liikuntaa koulupäivään" laajennettiin osana Liikkuva koulu –ohjelmaa. Vuonna 2016 jaettiin 7,0 miljoonaa euroa koulujen toimintakulttuurin liikunnallistamiseksi.

Vuoden 2016 lopussa ohjelmassa oli mukana yli 1800 peruskoulua, mikä on 74 prosenttia Suomen peruskouluista. Yli 84 prosenttia Suomen kunnista on Liikkuva koulu –kuntia. Toiminnan maantieteellinen kattavuus on hyvä.

- Kehitetään paikallisen liikuntatoiminnan edellytyksiä

Myönnettiin urheiluseuroille seuratoiminnan kehittämistukea 399 hankkeelle 120 eri kunnassa, joiden asukasluku kattaa 82 % Suomen väestöstä. Seuratuen tavoitteena on uusien harrastajaryhmien lisääminen erityisesti lasten ja nuorten liikunnassa sekä perheliikunnassa.

Luovutettiin "Yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa – painopisteenä harrastamisen hinta" -raportti ministerille 30.6.2016. Raportti sisältää suositukset liikunta- ja urheiluseuroille, kunnille, valtakunnallisille liikuntajärjestöille sekä valtionhallinnon toimille siitä, miten harrastamisen kustannuksia voidaan yhteen suuntaan toimimalla hillitä tai alentaa. Harrastamisen hinta on otettu informaatio-ohjaukseen yhdeksi toimenpiteeksi. Raportin toimenpidesuosituksien osalta työtä jatketaan valtionhallinnon toimenpiteiden yhtenäistämiseksi virkamiesten jaostotyönä.

Liikunta elämäntavalla –kehittämisavustuksilla tuettiin eri ikä- ja väestöryhmiin kohdistuvia terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan valtakunnallisia, alueellisia ja paikallisia hankkeita. Määrärahaa tuettavien hankkeiden tulee toteuttaa Muutosta liikkeellä! –linjausten toimeenpanoa. Vuonna 2016 avustusten suuruus oli 3,8 milj. euroa, josta valtakunnallisille ja alueellisille hankkeille myönnettiin 2 164 190 € ja paikallisille hankkeille 1 635 810 €.

Liikuntapaikkojen perustamishankkeisiin myönnettiin avustuksia 26,3 milj.

euroa painotuksen ollessa laajoille käyttäjäryhmille suunnatuissa liikuntapaikoissa. Avustuksista n. 80 % myönnettiin kunnille tai kuntien määräämisvallassa oleville yhteisöille. Lisäksi liikunnan koulutuskeskusten perustamishankkeisiin myönnettiin 2,4 milj. euroa.

- Käynnistetään uudistetun nuorisolain toimeenpano

Uudistettu nuorisolaki astui voimaan 1.1.2017, näin ollen sen toimeenpano siirtyi.

- Toteutetaan hallitusohjelman kärkihanketta "Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan" avustamalla etsivää nuorisotyötä ja kehittämällä sitä luottohenkilömallia vahvistaen

20.5.2016 asetettiin kärkihankkeen johtoryhmä ja sihteeristö. Johtoryhmän tehtävinä on mm. kartoittaa uusia toimintatapoja nuorisotakuun toteuttamiseksi, tunnistaa merkittävimmät esteet koulutuspaikkojen löytymiselle ja koulutukseen hakeutumiselle ja laatia suunnitelma esteiden poistamiseksi sekä tunnistaa parhaat käytännöt ja luoda valtakunnallinen konsepti työnetsijätoiminnan

	kehittämiseksi sekä hakea yhdessä työmarkkinaosapuolten ja yritysten kanssa keinoja tehdä palkkatuesta ja Sanssi -kortista kannattavampi ja houkuttelevampi järjestelmä. Kunnissa tehtävää etsivää nuorisotyötä avustettiin 12,6 milj. euron edestä. - Toteutetaan opintotuen uudistus hallitusohjelman edellyttämällä tavalla. Annetaan lakiehdotus vuotta 2017 koskevan valtion talousarvion yhteydessä. Laki tulee voimaan 1.8.2017. Annettiin hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opintotukilain ja tuloverolain 127 d §:n muuttamisesta (HE229/2016). Lailla opintotukilain muuttamisesta (4/2017) ja lailla tuoverolain 127 d §:n muuttamisesta (5/2017) toimeenpannaan hallitusohjelman edellyttämä opintotukiuudistus. - Tarkistetaan opiskelija-aterioiden enimmäishintoja kustannuskehityksen perusteella. - Annetaan valtioneuvoston asetus korkeakouluruokailun tukemisen perusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n muuttamisesta. Hinnan korotus pyritään kompensoimaan opiskelijalle ateriatukea korottamalla. Opiskelija-aterioiden enimmäishintoja ei korotettu. - Kartoitetaan toisen asteen ammatillisen koulutuksen rakenne ja rahoitusuudistuksen vaikutukset opintotukeen. Hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi sisältyvät ehdotukset ammatillisen koulutuksen muutosten edellyttämistä muutoksista opintotukilakiin.
--	---

Hallintoyksikkö ja tietohallintoyksikkö

Linjaukset 2016	Toteuma ja sen analyysi
	- Ministeriön hallintopalveluiden laadukkaan hoidon turvaaminen. Tehostettiin hallintoyksikön toimintaa tehtävänkuvia ja prosesseja kehittämällä sekä tehtäviä uudelleen järjestämällä siten, että hallintopalvelut voitiin tuottaa entistä tehokkaammin (- 2 htv). Kehitettiin aktiivisesti yhteistyötä Palkeiden kanssa toiminnan tehostamiseksi ja sujuvoittamiseksi. - Toteutetaan valtioneuvoston yhteinen valmiusharjoitus (Valha 2015-2016) opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla. Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus osallistuivat valtioneuvoston yhteiseen Valha 2015-2016 -valmiusharjoitukseen. - Toteutetaan valtion hankintatoimen kehittämishankkeen (HANKO-hanke) edellyttämät toimenpiteet opetus- ja kulttuuriministeriössä. Laaditaan suositus kehittämishankkeen mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta hallinnonalan virastoissa. Valtiovarainministeriö on asettanut ajaksi 23.5.2016 – 31.12.2019 hankintojen digitalisointi –hankkeen (HANDI-hanke), jonka tavoitteena on jatkaa valtion hankintatoimen kehittämishankkeessa (HANKO-hankkeessa) esitettyjen kehittämisehdotuksien täytäntöönpanoa. HANKO-hankkeen edellyttämien toimenpiteiden toteutus jatkuu opetus- ja kulttuuriministeriössä ja sen hallinnonalalla.

- Osallistutaan rahapeliyhteisöjen yhdistämistä koskevaan hankkeeseen huolehtien nykyisen Veikkaus Oy:n edunsaajien aseman turvaamisesta.
Rahapeliyhteisöjen yhdistäminen on toteutettu 1.1.2017 lukien. Opetus- ja kulttuuriministeriö osallistui yhdistämisen valmisteluun aktiivisesti. Toteutettiin uuden rahapeliyhtiön perustamiseen liittyen Veikkaus Oy:n omistajaohjauksen siirto valtioneuvoston kanslialle.
- Toteutetaan CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy:ssä omistusjärjestely, jolla turvataan valtion tutkimukseen, opetukseen ja kulttuuriin liittyvää strategista intressiä sekä luodaan korkeakouluille edellytyksiä hyödyntää yhtiön palveluita toiminnassaan nykyistä tehokkaammin ja joustavammin.
Valtioneuvoston yleisistunto teki 8.9.2016 yleisistunnossaan päätöksen CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy:n omistuspohjan laajentamisesta siten, että Suomen valtio (OKM) luovuttaa korkeakouluille 30 % yhtiön osakkeista. Yleisistunnon päätöksen toimeenpanevat luovutuskirjat ja osakassopimukset allekirjoitettiin 9.12.2016.
- Valmistellaan yhdessä valtioneuvoston hallintoyksikön ja muiden ministeriöiden kanssa kaikkien ministeriöiden yhteisiä, henkilöstöä koskevia linjauksia ja ohjeita muun muassa työn tekemisen muodoista, palvelussuhde-etuuksista, virkanimikkeistä ja osaamisen kehittämisestä sekä huolehditaan linjausten ja ohjeiden käyttöönotosta ministeriössä.
Osallistuttiin aktiivisesti VNHY:n toimintaan ja yhteisten linjausten kehittämiseen VNHY:n ja ministeriöiden välisten yhteistyöryhmien, ohjausryhmien ja yhteistyöneuvottelukunnan kautta. Kehittämisen ja yhdenmukaistamistyö koski mm. työterveydenhuollon palveluita, henkilöstölle tarjottavia etuuksia, virkanimikkeitä, omaehtoisen opiskelun tukemista valtioneuvostossa, valtioneuvoston yhteistä koulutustarjontaa sekä työaikakäytäntöjä. Aloitettiin valmistelu yhteisten linjausten täytäntöön panemiseksi OKM:ssä (mm. virkanimikkeet, työaikamääräykset).
- Kehitetään ministeriössä ajantasaista talous- ja henkilöstöhallinnon raportointia yhteistyössä TAL:n, HAL:n ja KPE:n kanssa siten, että raportointi tukee ministeriön sopeuttamisohjelman toteuttamista ja seurantaa.
Kehitettiin raportointia ja HAL/TAL -yksiköiden välistä yhteistyötä erityisesti palkkakustannusten seurannan osalta.
- Täsmennetään tietohallinnon ministeriö- ja hallinnonalakohtaiset tehtävät sekä kuvataan näiden organisointi ja toteutustavat.
Ministeriön ja sen hallinnonalan tietohallinnon ohjausryhmä on asetettu ja se on käynnistänyt toimintansa.
- Laaditaan hallinnonalan tietohallinnon kehittämissuunnitelma viideksi vuodeksi ja aloitetaan sen toimeenpano. Käynnistetään hallinnonalan tietojärjestelmäarkkitehtuurin tavoitetilan kuvauksen laatiminen.
Hallinnonalan tietojärjestelmäselvitys on aloitettu.
Kehittämissuunnitelman ja arkkitehtuurityön aloittaminen viivästyi ohjausryhmän asettamisen viivästyessä.
- Laaditaan Salama-järjestelmän elinkaarisuunnitelma ja aloitetaan sen toimeenpano. Valmistelussa otetaan huomioon erityisesti

	valtioneuvoston yhteisen VAHVA-järjestelmän käyttöönotto. Salaman ohjausmalli ja kustannusten jako uudistetaan. Salama-järjestelmän elinkaarisuunnitelma on laadittu ja kehittämisspolku on kuvattu. Järjestelmän kehittämistoiminnan ohjausmalli sekä kustannusten seurantamenettely on uudistettu. • Osallistutaan ministeriön yhteiseen kehittämistyöhön muun muassa valtionavustusprosessissa sekä sopeuttamisohjelman ja hallinnonalan digitalisaatiohankkeiden toimeenpanossa. Osallistutaan valtioneuvoston yhteisen tietohallinnon kehittämiseen muun muassa VAHVA-hankkeessa sekä valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniikkapalvelujen kehittämiseen yhteistyössä Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin kanssa. Koko valtionhallintoa koskevan valtionavustusprosessin digitalisoinnin kärkihankkeen valmistelu on aloitettu. Valtorin hallinnonalalle tuottamien palvelujen ja niiden kustannusten seurantaa on vahvistettu ja on osallistuttu VAHVA-hankkeen valmistelutyöhön.
--	--

Talousyksikkö

Linjaukset 2016	Toteuma ja sen analyysi
	• Kehitetään yhdenmukaisia menettelytapoja ja työnjakoa talousarvion ja julkisen talouden suunnitelman valmistelussa. Uudistetaan momenttirakennetta määrärahojen käytön tehostamiseksi. Talousarvion valmisteluprosessia on yhdenmukaistettu ministeriön sisällä ja virastojen kesken keskittämällä tiettyjä laskentaan ja määrärahatarpeen arviointiperusteisiin liittyviä tehtäviä. Talousarvioon ja julkisen talouden suunnitelmaan liittyvien asioiden valmistelu ja johtaminen on kytketty aikaisempaa vahvemmin osaksi ministeriön ja hallinnonalan strategista johtamista. • Koordinoidaan ja osallistutaan hallinnonalan rahoitusjärjestelmän toimeenpanoon ja uudistamiseen. Ministeriön asiantuntijat osallistuivat vuoden 2019 alusta voimaan tulevan kuntien uuden valtionosuusjärjestelmän valmisteluun. Ammatillisen koulutuksen osasto on vastannut ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistamistyön valmistelusta. • Huolehditaan sopeuttamisohjelman ajantasaisesta seurannasta. Seurantaa on tehty tehokkaasti ja sitä on raportoitu kuukausittain osana kansliapäällikön johtoryhmän työskentelyä. • Parannetaan valtionavustusten valvonnan kattavuutta ja laatua. Lisätään paikan päällä tehtäviä tarkastuksia. Vuodelle 2016 laadittavan tarkastussuunnitelman perusteella pyritään valtionavustusten euromääräisestä volyymista tarkastamaan 80 %. Koordinoidaan valtionosuustarkastusta. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustusryhmä asetettiin 18.4.2016, tehtävänä mm. yhtenäistää menettelytapoja. Vuoden 2016 aikana valmistui hakuilmoituksia koskeva ohjeistus ja mallipohja, samalla vahvistettiin avustushakuja koskevaa viestintää. Lisäksi uudistettiin hakulomakkeet, päivitettiin yleisavustusten ehdot ja rajoitukset, käynnistettiin keskustelu

	hallinnonalan virastojen kanssa sekä järjestettiin henkilöstökoulutustilaisuuksia. Tarkastustoimen määrää ja laatua on kasvatettu olennaisesti. Tarkastussuunnitelman kausi jatkuu maaliskuun loppuun 2017. Tavoitteesta tullaan jonkin verran jäämään johtuen erittäin laajoista ja haastavista tarkastuskohteista sekä ennakoinnattomista resurssimuutoksista. Valtionosuustarkastusten määrää on lisätty ja ministeriö on koordinoitunut sekä Opetushallituksen että ulkopuolisten tarkastusyhteisöjen toimesta toteutettavia tarkastuksia. Kehitetään ministeriössä ajantasaista talous- ja henkilöstöhallinnon raportointia yhteistyössä TAL:n, HAL:n ja KPE:n kanssa siten, että raportointi tukee ministeriön sopeuttamisohjelman toteuttamista ja seuranta. Raportoinnin toteuttamiseksi prosessia on kehitetty ja raportoinnin toteuttamiseksi on valmisteltu säännöllisesti käytettävä laskentamalli.
--	---

Kansainvälisten asiain sihteeristö

Linjaukset 2016	Toteuma ja sen analyysi
	- EU-toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen järkevöittämiseksi ministeriön EU-politiikan linjauksia toteutetaan ennakoivasti, yhteen sovittaen ja ratkaisukeskeisesti. Näin yhdistetään toiminnallisesti kansallinen ja yhteinen eurooppalainen etu. Erityisesti painotetaan työllisyyttä, nuorisoa, digitaalista Eurooppaa ja muuttoliikettä koskevia linjauksia. Vuonna 2016 komission uusi rakenne ja toimintatavat vakiintuivat. Vaikuttamista ja toimintatapoja onnistuttiin järkevöittämään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. EU-prosesseihin liittyvää raportointia ja osallistamista lisättiin. Suomen tulevaa EU-puheenjohtajuutta varten perustettiin yhteistyöryhmä, joka pohjustaa laaja-alaisesti ja ennakoivasti ministeriön valmistautumista EU-puheenjohtajuuden tehtäviin. EU:n rahoituskehysten välitarkasteluun osallistuttiin koordinoitusti ja siten, että prosessi luo perustaa tuleville rahoituskehysneuvotteluille. - Varmistetaan OKM:n hallinnonalan osallisuus YK:n yleismaailmallisen kestävä kehityksen 2030 -agendan toimeenpanoon ja seurantaan. OKM panostaa Agenda 2030:n kansainvälisen ja kansallisen toiminnan yhteensopivuuteen. Osallistutaan valtioneuvoston kanslian koordinoimana kansallisen toimintasuunnitelman valmisteluun ja raportoidaan hallinnonalan toimista ulkoasiainministeriön johdolla kansainväliselle tasolle. Ministeriö osallistui aktiivisesti Suomen kestävä kehityksen toimikunnan, Kehityspoliittisen toimikunnan sekä valtioneuvoston kanslian johtamaan kestävä kehityksen työhön. Ministeriön vahva panos näkyy muun muassa vuoden 2016 aikana valmistellussa YK:n Agenda 2030:n kansallisessa toimeenpanosuunnitelmassa erityisesti koulutukseen ja kulttuuriin liittyen. Lisäksi ministeriön hallinnonalalta osallistui asiantuntijoita kansainvälisiin kokouksiin ja prosesseihin Agenda 2030:n

toteuttamista suunniteltaessa, esimerkkinä koulutuksen seurannan indikaattorityö. Keskeisinä foorumeina olivat YK, UNESCO, Euroopan neuvosto ja EU. Ministeriö toimitti myös kirjallisia näkemyksiä ja kommentteja kestävän kehityksen kansainvälisiin prosesseihin Suomen kontribuutiona.

- Vauhditetaan koulutusvientiä edistämällä alan toimijoiden verkostoitumista kansallisesti ja kansainvälisesti. Laaditaan tiekartta toimenpiteistä koulutusviennin kehittämiseksi hallituskauden aikana. Käytetään aktiivisesti Team Finland -verkoston tarjoamia mahdollisuuksia koulutusviennin, luovien alojen kaupallisen toiminnan sekä maakuvatyön edistämiseen.

Opetusministerin johtamat koulutusvientimatkat toteutettiin Brasiliaan, Saudi-Arabiaan, Abu Dhabiin ja Dubaihin. Lisäksi toteutettiin koulutusvientiä markkinoinut Finland House Rion olympialaisissa, yhdessä VALO ry:n kanssa. Myös muiden ministereiden vienninedistämismatkoilla oli koulutusvienti näkyvästi esillä koko vuoden ajan (mm. Argentiina, Chile, Meksiko, Egypti, Kiina).

Alan koulutusviennin vauhdittamiseksi laadittiin Koulutusviennin tiekartta, jossa kuvataan edistettäviä toimia. Raportti julkistettiin 19.3.2016. Korkeakoulujen lukuvuosimaksuja koskeva lainsäädäntö EU/ETA-alueen ulkopuolelta tuleville opiskelijoille tuli voimaan 1.1.2016 vapaaehtoisena ja velvoittavana 1.8.2017 alkaen. Toisen asteen koulutuksen koulutusviennin vauhdittamista pohtinut työryhmä luovutti loppuraporttinsa 2.7.2016. Raportti sisälsi toimenpide-ehdotukset lukio- ja ammatillisen koulutuksen koulutusviennin vauhdittamiseksi. Ministeriö ja Opetushallitus käynnistivät kokeilun ammatillisten koulutuksen tutkintojen maksujen perimisen mahdollisuudesta EU/ETA maiden ulkopuolella järjestettävässä koulutuksessa joulukuussa 2016.

Ministeriö osallistui Team Finland -johtoryhmätyöhön, Team Finland -koulutuksen suunnitteluun sekä vuosittain järjestettävän Team Finland -päivän toteutukseen. Sidosryhmille raportointi kansainvälisistä koulutusuudistuksista ja niiden mukanaan tuomista kaupallisista mahdollisuuksista. Koulutusviennin toimijoiden käyttöön avattiin intranet (eDuuni). Maakuvatyötä edistettiin myös esittelemällä suomalaista koulutusta Maailmanpankin World Development Report -raporttia kokoavalle tiimille, Suomi-esimerkkien saamiseksi raporttiin.

- Koordinoidaan ja valmistellaan Suomessa toukokuussa 2016 järjestettävän Maailman lehdistönvapauden päivän kansainvälistä päätapahtumaa sivutapahtumineen yhteistyössä ulkoasiainministeriön ja lukuisten sidosryhmien kanssa. Tapahtuma järjestetään osana Suomen puheenjohtajuuskautta Pohjoismaiden ministerineuvostossa, se pohjustaa osaltaan Suomi 100 -merkkivuotta ja myötävaikuttaa kestävän kehityksen 2030 -agendan toimeenpanoon tukien globaalilla tasolla valmisteltavaa indikaattorityötä.

Ministeriö toimi keskeisenä kokoavana ja koordinoivana tahona toukokuussa 2016 järjestetyn Maailman lehdistönvapauden päivän päätapahtuman valmistelussa ja toteutuksessa. Ministeriön edustaja toimi kansallisen valmistelutyöryhmän puheenjohtajana. Unescon teemapäivistä Maailman lehdistönvapauden päivä on näkyvin. Tapahtuma osoittautui hyvin ajankohtaiseksi ja

	relevantiksi, ja sen teemoihin viittaaminen kansallisissa medioissa oli runsasta koko loppuvuoden. Tapahtuman 25-vuotisen historian aikana Suomen isännöimä konferenssi oli menestyksekkään ja osallistavuudeltaan laajin ja kokosi yhteen 1100 osallistujaa sekä yli 70 yhteistyökumppania. Tapahtuma järjestettiin osana Suomen puheenjohtajuuskautta Pohjoismaiden ministerineuvostossa, se pohjusti osaltaan Suomi 100 -merkkivuotta ja myötävaikuttii kestävän kehityksen 2030 -agendan toimeenpanoon. Konferenssin hyväksymä Finlandia-julistus toimii siltana kansainväliselle jatkotyölle, ml. Indonesiassa 2017 järjestettävä seuraava Unescon Maailman lehdistönvapauden päivän päätapahtuma.
--	---

Viestintäyksikkö

Linjaukset 2016	Toteuma ja sen analyysi
	- Viestinnän keinoin tuetaan opetus- ja kulttuuriministeriön painopistehankkeiden toteutumista, erityisesti maahanmuutto ja pohjoismainen puheenjohtajuuskausi. Maahanmuuttoasioiden viestintään osallistuttiin myös valtioneuvoston-tasolla. Maahanmuuttajien koulutuksesta järjestettiin kaksi tiedotustilaisuutta ja koottiin tietoa verkkosivuille. Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajuuskauden viestintä toteutettiin yhteistyössä osastojen asiantuntijoiden ja neuvoston kanssa. Osallistuttiin Valha-harjoitukseen, valtioneuvoston viestintäosaston järjestämään informaatiovaikuttamisen koulutukseen ja yhteistyöryhmään. Lehdistönvapauskonferenssin viestintä toteutettiin yhteistyössä KAS:in ja Unescon kanssa. Viestintä on osallistunut valtioneuvoston toiminnan kehittämiseen ja ollut mukana valtioneuvoston uudistuksessa. Viestintä on vastannut Suomi100-juhluvuoden valmisteluista OKM:ssä ja yhteistyöstä vn-tasolla. - Suunnitellaan ja toteutetaan osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeiden viestintää yhteistyössä osastojen ja muiden hankkeisiin osallistuvien ministeriöiden asiantuntijoiden ja viestijöiden kanssa. Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeiden hankesivut avattiin kesällä. Kärkihankkeille on tuotettu viestintäsuunnitelmat, videoita, kuvitusta, esitteitä ja infografiikkaa. KH1, KH4 ja KH 6 -hankkeilla toimivat erityiset viestinnän yhteistyöryhmät. Yhteistyötä tehtiin myös VN-tasolla. Tiedotteet, tiedotustilaisuudet, kampanjat ja messuesiintymiset ovat olleet viestinnän välineinä. Viestintä on osallistunut myös norminpurun, maakuntauudistuksen ja LAPE-ohjelman viestintään. - Internetsivujen uudistusta jatketaan yhteistyössä tietohallinnon, osastojen ja yksiköiden kanssa. Vuoden 2016 aikana siirrytään käyttöönottovaiheeseen. Verkkosivu-uudistus on edennyt aikataulussa. Uudet sivut on tarkoitus avata helmikuussa 2017. - Tiedonkulkua ja vuorovaikutusta parannetaan sisäisen viestinnän keinoin.

	Sisäpihan käyttö aktivoitui vuoden aikana. Sisäpihalla otettiin käyttöön uusi vuorovaikutteinen työkalu, joka mahdollistaa paremmin tykkäykset ja kommentoinnin. Sisäpihan käyttäjäkysely järjestettiin 2.-18.8. Vastauksia saatiin 100. Lisäksi tehtiin 9 teemahaastattelua. Sisäpiha koetaan työn ja työyhteisön kannalta tärkeäksi. Suurin osa (88 %) vastaajista kokee sisäpihan helpottavan työtehtävien hoitamista. Päivittäin Sisäpihalla vierailee 97 prosenttia vastaajista. Sisäpihan tavoitteena oli mm. helpottaa tiedonkulkua, vähentää sähköpostilla tapahtuvaa ”massatiedottamista” sekä lisätä vuorovaikutteisuutta, yhteisöllisyyttä ja avoimuutta. Suurin osa vastaajista kokee, että tavoitteisiin on päästy, vaikka kehitettävääkin vielä riittää. Työyhteisön kehittämishanketta on tuettu viestinnän toimin. Henkilöstötilaisuuksien vuorovaikutteisuutta lisättiin. Tilaisuudet ovat videotallenteina katsottavissa Sisäpihalla Vuoden 2016 työtyytyväisyyskyselyssä ”Vuorovaikutus ja viestintä” -osion pisteet olivat 3,4. Vuonna 2015 vastaavat pisteet olivat 2,9. Tähän vaikuttaa eniten lähiyhteisön viestintä ja vuorovaikutus. Intranet-viestinnällä voidaan vaikuttaa yleisellä tasolla tiedonkulkuun ja avoimuuteen. - Visualisointia kehitetään yhteistyössä osastojen kanssa. Valokuviiin, videoihin ja infografiikkaan panostettiin vuoden aikana. Infografiikkaohjelma hankittiin yhteiseen käyttöön. Järjestettiin yhteinen koulutus, johon osallistui sekä viestijöitä että virkamiehiä osastoilta. - Viestinnän prosessien kehittämistä jatketaan. Viestinnän yhteisten toimintatapojen päivittäminen Yhteistyötä ja yhdessä tekemistä osastojen kanssa ja viestijöiden kesken on pyritty lisäämään. Avoimuutta ja vuorovaikutusta edistettiin. Sosiaalisen median kanavien käyttö ja seuranta vaikuttivat viestinnän tehtäviin. Osallistuimme valtionhallinnon viestintäsuositusten valmisteluun ja valtioneuvoston viestinnän kehittämiseen. Viestintäsuosituksen jalkauttamisen yhteydessä kehitetään prosesseja ja toimintatapoja edelleen.
--	---

3. VAIKUTTAVUUS

Linjaukset 2016	Toteuma ja sen analyysi
Hallitusohjelman tavoitteena on, että Suomi on avoin ja kansainvälinen, kieliltään ja kulttuuriltaan rikas maa. Suomen kilpailukyky rakentuu korkealle osaamiselle, luovuudelle,	- Koulutuksen läpäisyn tehostamisella, ammatillisen koulutuksen reformilla, korkeakoulujen opiskelijavalintojen uudistamisella, työelämäyhteistyön vahvistamisella, digitalisaation hyödyntämisellä kaikilla koulutusasteilla, yhteisötakuun kehittämisellä ja korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyön vahvistamisella nostetaan hallituskaudella Suomen työllisyysastetta, parannetaan koulutuksen ja työmarkkinoiden kohtaantoa sekä tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän toimivuutta. - Oppimisympäristöjä on modernisoitu, digitalisaation ja uuden pedagogiikan mahdollisuuksia hyödynnetään oppimisessa. - Uusi peruskoulu – ohjelman puitteissa on käynnistetty

kestävälle kehitykselle sekä ennakkoluulottomalle uudistamiselle kokeiluja ja digitalisaatiota hyödyntäen. Suomessa kannustetaan uusiutumiseen, luovuuteen ja uteliaisuuteen.

Hallinnonalan toimenpitein tuetaan yhteiskuntapolitiikan keskeisiä tavoitteita, työllisyyttä, yrittäjyyttä, kilpailukykyä ja hyvinvointia.

Hallinnonalalla toteutetaan rakennepoliittisia toimia ja osallistutaan normien purkamiseen yhteistyössä muiden hallinnonalojen kanssa.

Maahanmuuttajien koulutuspolkuja tuetaan sekä tuetaan kielenopetusta ja muita kotoutumista tukevia palveluja ministeriön eri toimialoilla.

Pitkän aikavälin tavoitteena on suomalaisten osaamis- ja koulutustason nostaminen,

vertaistukeen perustuvan tutoropettajamallin levittäminen kansallisesti. Tutoropettaja tukee muita opettajia koulukulttuurin muutoksessa, uuden pedagogiikan toteuttamisessa ja digitaalisuuden tarkoituksenmukaisessa hyödyntämisessä. Myös kokeilu-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa vauhditetaan kouluissa. Rahoitusta suunnataan laajoihin, tutkittuihin ja levitettävissä oleviin hyviin käytänteisiin ja toimintamalleihin.

- Opetus- ja kulttuuriministeriö osoitti Opetushallitukselle rahoitusta ammatillisen koulutuksen kehittämiseen. Opetushallitus kohdisti tätä rahoitusta valtionavustuksina verkostohankkeisiin, joiden tavoitteena oli mm. osaamisperusteisten oppimiskäytäntöjen ja -ympäristöjen kehittäminen sekä ratkaisujen hakeminen kokeilutoiminnalla, esimerkiksi digitalisuuden edistämiseen liittyvillä kokeiluilla. Vuoden 2016 syksyllä käynnistettiin myös ammatillisen koulutuksen yhteentoimivuusfoorumi edistämään ammatillisen koulutuksen digitalisaatiota sekä kaksi tutkimus- ja selvityshanketta koskien digitaalisuuden vaikutuksia, mahdollisuuksia ja hyödyntämistä ammatillisessa koulutuksessa.
- Korkeakoulut ovat kiinnittäneet huomiota näihin asioihin yhä enemmän. Lisäksi uudella hankerahoituksella pystytään lisäämään korkeakoulujen välistä yhteistyötä kehitystyössä.
- Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrä on vähentynyt. Koulutuksen keskeyttäneiden määrä on laskenut.
- Joustava perusopetus (JOPO) pyrkii vähentämään koulupudokkuutta ja toiminnan kehittämistä on jatkettu osana hallituksen kärkihanketta. Tilastokeskuksen mukaan oppilaita, jotka ylittävät oppivelvollisuusiän ilman perusopetuksen päättötodistusta on eri lukuvuosina ollut seuraavasti:

Lukuvuosi	Ilman päättötodistusta eronneet
2012–2013	202
2013–2014	269
2014–2015	301

- Ammatilliseen koulutukseen pääsyn nopeutuminen ja läpäsien paraneminen ovat omalta osaltaan mahdollistaneet nuorten koulutuspolkujen lyhentymisen. Vuonna 2014 ammatilliseen tutkintoon johtavaan tai valmentaviin koulutuksiin sijoittui 44,4 % perusopetuksen päättäneistä, kun edellisellä vuonna vastaava luku oli 43,2 %. Ammatillisessa peruskoulutuksessa enintään kolmessa vuodessa tutkinnon suorittaneiden osuus on parantunut tasaisesti viime vuosina. Läpäisyaste oli vuonna 2012 61,2 %, vuonna 2013 62,1 % ja vuonna 2014 63,6 %.
- Ammatillisen koulutuksen jälkeisessä työllistymisessä tapahtui positiivista kehitystä vuoteen 2011 saakka, jonka jälkeen taantuman pitkittyessä vastavalmistuneiden työllisyys on heikentynyt. Nuorille suunnatusta peruskoulutuksesta työllistyneiden osuus laski 56 %:iin vuonna 2014, kun se oli vielä vuonna 2011 lähes 62 %.
- Korkeakoulut ovat kiinnittäneet entistä enemmän huomiota opintoprosesseihin, jonka johdosta entistä useampi opiskelija

mikä tukee suomalaisen yhteiskunnan uudistumista ja mahdollisuuksien tasa-arvoa. Suomi on osaamisen, koulutuksen ja modernin oppimisen kärkimaa. Hallinnonalan toiminta sopeutetaan hallitusohjelman mukaiseen menosäästökehukseen. Hallituskaudella toteutetaan pohjoismainen puheenjohtajuuskausi.	suorittaa tutkinnon loppuun eikä keskeytä opintojaan. Korkeakoulujen läpäisyluvut ovat jo neljättä vuotta nousussa. Uusimmat tavoiteajan läpäisyluvut ovat yliopistoissa 48,5 % ja ammattikorkeakouluissa 55,7 %. • Koulutuksen ja työelämän välinen vuorovaikutus on lisääntynyt. • Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatu ja vaikuttavuus ovat kääntyneet nousuun. • Suomen Akatemian Tieteen tila 2016 –raportin mukaan Suomen tieteen taso kokonaisuutena on ollut vakaa ja maailman keskitasoa 1990-luvun alusta alkaen ja kohonnut hieman viime vuosina. Monet OECD-maat ovat kuitenkin pystyneet nostamaan tutkimuksensa tieteellistä tasoa enemmän kuin Suomi. Raporttia varten tehtiin erillinen, laadullisia ja määrällisiä menetelmiä yhdistävä tarkastelu tutkimuksen laajemmasta vaikuttavuudesta yhteiskunnassa. Tarkastelun mukaan tieteellinen tutkimus vaikuttaa yhteiskunnassa monin eri tavoin. Vaikutuksen kohteet, aikajänteet ja muodot vaihtelevat laajalti. • Koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyys on lisääntynyt ja koulutusviennin esteet on purettu. • Koulutusviennin edistämistoimia toisen asteen koulutuksessa valmistellut ministeriön työryhmä (1016:29) ehdotti toimia myös lukiokoulutukseen viennin edistämiseksi. Ehdotuksen kohdentuivat urheilijoiden IB –koulutukseen, ylioppilastutkinnon vientituotteistamisen selvittämiseen ja lukio-opetuksen tiettyjen kokonaisuuksien tuotteistamiseen. • Ammatillisen koulutuksen viennin esteitä purettiin osana ammatillisen koulutuksen reformin valmistelua. Lisäksi on käynnistetty ammatillisen koulutuksen viennin edistämishanke, jossa kartoitetaan mahdollisia tutkintotavoitteisen koulutuksen viennin esteitä ja valmistellaan ehdotukset niiden poistamiseksi. • Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisen toiminnan edistämisen linjauksia on laadittu laajalla sidosryhmävalmistelulla. Linjausten tavoitteena on konkreettisin toimia lisätä kansainvälisyyttä ja purkaa kansainvälisyyden vahvistumisen esteitä. Linjaukset valmistuvat alkuvuodesta 2017. • Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat voineet vuoden 2016 alusta alkaen periä lukuvuosimaksuja EU/ETA-alueen ulkopuolisilta opiskelijoilta alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa. Korkeakouluilla on velvollisuus maksujen perimiseen 1.8.2017 ja sen jälkeen aloittavilta opiskelijoilta. Lukuvuosimaksujen käyttöönoton yhteydessä luovuttiin erillisestä hakemuksen käsittelymaksusta, jota ei peritä enää otettaessa opiskelijoita 1.8.2017 tai sen jälkeen alkavaan koulutukseen. Loppuvuodesta 2016 käynnistettiin Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen toteuttama selvitystyö, jonka tarkoituksena on kartoittaa erilaisia kannustevaihtoehtoja lukuvuosimaksuja maksaneiden korkeakoulututkinnon suorittaneiden henkilöiden jäämiseksi Suomeen. Selvitystyö valmistuu maaliskuussa 2017. • Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus on parantunut. Taiteen ja kulttuurin saavutettavuuteen vaikuttavat monet eri toimijat, toiminnot ja toimintajärjestelmät. Taide- ja kulttuurilaitosten kävijämäärät ovat lisääntyneet tai pysyneet vähintään entisellä
--	---

	tasolla. Eniten lisääntyivät käynnit museoissa (n.18 %). Kulttuurifestivaalit ja -tapahtumat ovat monipuolistaneet yleisörakennetta. Taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden edistämiseen tähtäävän kärkihankkeen eri osiot käynnistettiin. Niitä varten luotiin myös seuranta- ja arviointikäytännöt, jotka myöhemmin tuottavat tietoa kärkihankkeen tuloksista. • Lasten ja nuorten liikunnan määrä on lisääntynyt. • Maahanmuuttajien koulutuspolkuja tuetaan sekä tuetaan kielenopetusta ja muita kotoutumista tukevia palveluja ministeriön eri toimialoilla. • Aikuisten perusopetus uudistetaan siten, että uudistus tulee voimaan 1.1.2018 alkaen. Uudistuksen mahdollistava perusopetuslain § 46 ja § 1 muutos vahvistettiin 29.12.2016 (1507/2016). Muutos mahdollistaa oppivelvollisuuden ylittäneille maahanmuuttajille yhtenäisen perusopetuksen koulutuspolun luku- ja kirjoitustaidon opetuksesta perusopetuksen päättötodistukseen. Uudistettuun aikuisten perusopetukseen sisällytetään keskeiset sisällöt aikaisemmasta aikuisille maahanmuuttajille suunnatusta perusopetukseen valmistavasta opetuksesta sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla toteutetusta luku- ja kirjoitustaidon koulutuksesta, siltä osin kuin se on kohdistunut perusopetusta tarvitseville. • Vuodesta 2018 alkaen perusopetukseen valmistava opetus koskee vain esiopetus- ja oppivelvollisuusikäisiä. • Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muutos 1.1.2017 alkaen joustavoittaa maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavan opetuksen ja aikuisten perusopetuksen toiminnan aloittamista. Suomi/ruotsi toisena kielenä – opetusta on tuettu valtionavustuksin. • Lukiokoulutukseen valmistava koulutus on alkanut 1.8.2014. Tarkoitus on parantaa maahanmuuttajien mahdollisuuksia osallistua lukiokoulutukseen. • Hallituskaudella toteutetaan pohjoismainen puheenjohtajuuskausi. • Toimittiin Suomen Pohjoismaiden ministerineuvoston koulutuksen ja tutkimuksen ministerineuvoston puheenjohtajana ja toteutettiin puheenjohtajuusvuoden sektoriohjelma. Sektoriohjelman keskeiset teemat olivat digitalisaatio, osallisuus, koulutusjärjestelmän kokonaisuuden kehittäminen ja avoin tiede. Vuoden aikana järjestettiin kaksi ministerikokousta. Puheenjohtajuusvuoden tapahtumissa oli lähes 4000 osallistujaa.

4. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

4.1 Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan taloudellisuuden seuranta perustuu sisäisen laskennan tuottamiin tietoihin tulosityksiköiden ja toimintaprosessien kustannuksista. Tiedot tuotetaan palkkojen osalta Kiekun ajanhallinnan työaikailmoitusten perusteella. Prosesseille kohdennetaan noin 92 % opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan kustannuksista. Kustannuksiin sisältyy kaikki opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnasta aiheutuvat kustannukset riippumatta siitä, miltä talousarvion momentilta ne on rahoitettu.

Opetus- ja kulttuuriministeriön työajankäyttö ja kustannukset prosesseittain vuosina 2014 - 2016								
Prosessit ¹	2014 HTV	2015 HTV	2016 HTV	Muutos % 15/16	2014 1000 euroa	2015 1000 euroa	2016 1000 euroa	Muutos % 15/16
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	41,3	45,6	41,6		9 237	9 367	9 044	
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	25,2	17,7	18,0		1 968	1 310	1 314	
Ohjaus ja toiminta- ja taloussuunnittelu	58,5	36,2	33,0		21 037	3 212	3 341	²
Muut ministeriökohtaiset eritystehtävät		19,1	19,4			19 436	19 901	³
Yhteistyö muiden hallinnonalojen kanssa	11,3				922			
EU- ja kansainväliset asiat	26,9	22,7	19,4		3 667	2 750	2 844	
Sisäinen hallinto	73,2	60,3	49,0		11 032	6 498	5 079	
Maksullinen palvelutoiminta	0,8				92			
Palkallinen poissaolo	53,4	47,8	53,2		3 731	4 827	4 013	⁴
YHTEENSÄ⁶	290,6	249,4	233,6	-6,3 %	51 687	47 400	45 536	-3,9 %
Prosesseille kohdistamattomat kustannukset					4 459	8 487	4 227	⁵
Opintotuen muutoksenhakulautakunta					741	758	643	
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ⁶					56 887	56 645	50 406	-11,0 %
¹ Vuodesta 2015 alkaen noudatetaan Kiekun mukaista prosessijaottelua. 1.4.2015 tapahtuneesta Kiekun käyttöön- otosta johtuen alkuvuoden 2015 osalta htv-tiedot ja kustannustiedot prosesseittain perustuvat arvioihin. Yhteistyö muiden hallinnonalojen kanssa ja maksullinen palvelutoiminta sisältyvät v. 2015 alkaen muihin prosesseihin.								
² Sisältää KTPO:n ostamia atk:n käyttöpalveluja v. 2014 15 225								
³ Sisältää KTPO:n ostamia atk:n käyttöpalveluja ja tietotekniikan asiantuntijapalveluja v. 2016 17 707 v. 2015 16 381								
⁴ Sisältää vuodesta 2015 alkaen myös lomarahat								
⁵ Sisältää vuodesta 2015 alkaen vain poistot								
⁶ Vuonna 2015 tapahtuneesta Kiekun käyttöönnotosta johtuen muutosprosentit esitetään vain summatason tiedoista								

Henkilötyövuosien määrä oli kertomusvuonna edellistä vuotta pienempi. Vertailuvuoden 2015 henkilötyövuosien määrään sisältyi vielä tammi-helmikuun 2015 osalta henkilötyövuosia, jotka siirtyivät 1.3.2015 alkaen valtioneuvoston hallintoyksikköön. Toimintaprosesseittain vertailussa onkin nähtävissä juuri sisäisen hallinnon henkilötyövuosien määrän ja siitä aiheutuneiden kustannusten alentuminen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan kulut menolajeittain vuosina 2014 - 2016

Menolaji	2014	2015	2016	Muutos 15/16	
	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa	%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	798	354	103	-251	-70,9 %
Henkilöstökulut	20 489	19 486	17 841	-1 645	-8,4 %
Vuokrat	3 415	708	245	-463	-65,4 %
Palvelujen ostot	25 986	26 430	27 041	611	2,3 %
Muut kulut	1 472	1 180	949	-231	-19,6 %
Poistot	4 726	8 487	4 227	-4 260	-50,2 %
Yhteensä	56 886	56 645	50 406	-6 239	-11,0 %

Opetus- ja kulttuuriministeriössä aloitettiin vuonna 2016 talouden sopeutusohjelma. Sopeutusohjelman lisäksi kulujen alentuminen vuoteen 2015 verrattuna johtuu siitä, että vuoden 2015 kuluihin sisältyi vielä tammi-helmikuun osalta kuluja, jotka siirtyivät 1.3.2015 alkaen valtioneuvoston hallintoyksikön maksettaviksi.

4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Opetus- ja kulttuuriministeriössä ei ole asetettu maksullista toimintaa koskevia tulostavoitteita.

Kirjanpitoyksikössä maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden tuotoista 91 % muodostuu ylioppilastutkintolautakunnan perimistä tutkintomaksuista.

Maksuperustelain mukaisten muiden suoritteiden ja erillislakien perusteella hinnoiteltavien suoritteiden tuotot olivat vuonna 2016 alle miljoona euroa. Valtiokonttorin määräyksen mukaan kirjanpitoyksikön tulee esittää yksittäisen osa-alueen kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessa, jos osa-alueen tuotot ovat vähintään 1 milj. euroa.

KIRJANPITOYKSIKÖN MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMAT 2014–2016
MAKSUPERUSTELAIN MUKAISET JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET

TUOTOT	2014	2015	2016
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	7 352 462	7 139 041	7 119 227
- maksullisen toiminnan muut tuotot	53 480	112 783	156 654
Tuotot yhteensä	7 405 942	7 251 824	7 275 881
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet, tavarat	224 902	171 929	60 927
- henkilökustannukset	7 290 801	6 635 769	6 611 691
- vuokrat	419 987	351 738	339 868
- palvelujen ostot	2 115 851	2 150 478	1 859 306
- muut erilliskustannukset	179 767	189 267	249 778
Erilliskustannukset yhteensä	10 231 308	9 499 181	9 121 570
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	459 603	264 759	255 352
- poistot	9 032	26 173	15 005
- korot	945	559	70
- muut yhteiskustannukset	2 666	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	472 246	291 491	270 427
Kokonaiskustannukset yhteensä	10 703 554	9 790 672	9 391 997
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot-kustannukset)	-3 297 612	-2 538 848	-2 116 116

4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Vuoden 2016 yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista 59 % muodostui Koulutuksen kansallisen arviointikeskuksen, 18 % Kotimaisten kielten keskuksen, 13 % Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja 10 % opetus- ja kulttuuriministeriön tuotoista.

KIRJANPITOYKSIKÖN YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS- LASKELMAT 2014 - 2016

YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT	2014	2015	2016
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	324 394	201 995	149 691
- EU:lta saatu rahoitus	187 338	575 363	980 486
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	511 692	6 730	230 230
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	21 782	227 026	74 832
Tuotot yhteensä	1 045 206	1 011 114	1 435 239
KUSTANNUKSET			
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet, tavarat	14 740	4 508	8 326
- henkilökustannukset	637 999	518 328	515 568
- vuokrat	22 371	29 393	52 013
- palvelujen ostot	349 778	275 117	510 535
- muut erilliskustannukset	14 264	174 998	213 704
Erilliskustannukset yhteensä	1 039 152	1 002 344	1 300 146
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	246 109	244 219	74 508
- poistot	221	126	0
- korot	9	4	0
- muut yhteiskustannukset	54 153	34 266	67 225
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	300 492	278 615	141 733
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 339 644	1 280 959	1 441 879
OMARAHOITUSOSUUS (tuotot-kustannukset)	-294 438	-269 845	-6 640
Omarahoitusosuus, %	22 %	21 %	0 %
Kustannusvastaavuus, %	78 %	79 %	100 %

5. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Esitettävät määrälliset tiedot eivät kuvaa opetus- ja kulttuuriministeriössä käsiteltyjen asioiden laajuutta, laatua tai vaikeusastetta.

OKM:ssä käsitellyt 2010–2016 avatut asiat

	Avattu	Saapunut	Laadittu	Välitoimet	Vireillä	Päätetty	Käsittelyaika keskiarvo vrk
Vuosi 2010	9 068	7 622	1 447	1 310	2 122	6 947	54
Vuosi 2012	9 214				3 101	6 113	
Vuosi 2013	10 524			1 208	3 797	6 727	66
Vuosi 2014	11 161				3 435	7 726	
Vuosi 2015	9 182			1 118	2 937	6 245	60
Vuosi 2016	7 659			1 634	5 043	2 616	69

Lähde: OKM:n hallintodiaari

Hallituksen esitykset, VN:n ja OKM:n asetukset 2011–2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hallituksen esitykset*	7	15	19	34	27	22
Valtioneuvoston asetukset*	17	20	21	32	25	22
Opetus- ja kulttuuriministeriön asetukset**	19	15	11	11	18	17
Yhteensä	43	50	51	77	70	61

*) Lähde: PTJ

**) Lähde OKM:n hallintodiaari ja Salama-asianhallintajärjestelmä

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettamat toimielimet 2011–2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Säädösvalmisteluhanke	15	37	14	77	74	31
Johtokunta	4	1	3	2	2	2
Johtoryhmä	1	0	0	1	0	2
Koordinaatioryhmä	1	1	0	0	1	2
Lautakunta	3	6	4	3	2	3
Neuvottelukunta	3	8	2	3	6	3
Ohjausryhmä	3	14	2	13	8	7
Yhteistyöryhmä	1	0	2	7	2	3
Toimikunta*	3	2	32	2	6	2
Selvityshenkilö	3	1	1	4	7	7
Työryhmä	28	25	15	21	11	25
Muut	10	13	3	14	14	13
Neuvostot	3	3	2	2	3	2
Toimielimet yhteensä	78	111	80	149	136	102

* koulutustoimikunnat asetettu kahdesti

Lähde: OKM:n hankerekisteri

Viestinnän tunnuslukuja 2013–2016

	2013	2014	2015	2016
Mediaviestintä/ uutistoiminta				
Tiedotteet suomeksi	248	233	217	219
ruotsiksi	124	126	119	111
englanniksi	21	9	11	23
muilla kielillä	-			1
Mediakatsaus	päivittäin paperisena rääätälöidyt verkkoseurannat	huhtikuun alussa siirryttiin yhteiseen sähköiseen seurantaan, rääätälöityjä seurantoja jatkettiin	verkkomedian seuranta laajassa käytössä, rääätälöinti ja reaaliaikainen seuranta tarpeen mukaan	verkkomedian seuranta laajassa käytössä, rääätälöinti ja reaaliaikainen seuranta tarpeen mukaan some-seuranta, tweetdeck
Www-palvelu				
Sivuhakuja	1,7 vierailua 830 000 vierailijaa	1,9 milj. 916 000 vierailijaa	1,9 milj.	2,3 milj. 1,1 milj. vierailijaa
Pääsivun ajankohtaisnostot, vuodesta 2012 verkkouutiset	su 111 ru 62 en 15 Verkkouutisia yhteensä 188	su 97 ru 40 en 5 Verkkouutisia yhteensä 142	su 88 ru 32 en 7 Verkkouutisia yhteensä 127	su 81 ru 30 en 13 Verkkouutisia yhteensä 81
Etusivu-verkkolehti	11	11	4 (viimeinen huhtikuussa)	-
Palautteet virtuaalivirkamiehelle	310	308	305	
Twitter-tili	twiitit 609	twiitit 990	twiitit 1 400	twiitit 2056

	seuraajat 1 568	seuraajat 3 951	seuraajat 6 600	seuraajat 10 100
				Otettiin käyttöön FB ja Instagram
Julkaisutoiminta				
Julkaisusarjojen julkaisut	35	42	42	36
Muut julkaisut	Yleisesite PIAAC ja PISA- esitteet Maailmanperintö kampanjan esite	Education in Finland - Education lies in the heart of society -esite	Yleisesitteen päivitys	Education in Finland - Education lies in the heart of society –esitteen päivitys Unesco – kampanjaesite Yleisesitteen päivitys Pisa 15-esite Merkityksellinen Suomessa toimintaohjelma
Sisäinen viestintä Henkilöstölehti Nyt Sisäpihan uutiset	11 numeroa 342 uutista	3 numeroa, toukokuusta uusi Sisäpiha	Sisäpiha	Sisäpiha

5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

5.2.1 Kotimaisten kielten keskus

Toiminnallinen tehokkuus

Kotus päivitti strategiansa vuoden 2016 aikana. Kotuksen toiminnan keskeinen tavoite on julkaista verkossa kielitietoa mahdollisimman laajalle yleisölle. Verkkojulkaisemista on kehitetty opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa *Palvelut verkkoon -projektissa*. Julkaisujen lisäksi Kotuksen keskeinen työmuoto on erilaiset asiantuntijatehtävät. Kotus myös digitoi ja julkaisee digitoituja kieliaineistoja kansalaisten käyttöön. Projektiin on saatu opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitusta.

Toiminnallista tuloksellisuutta seurataan opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa tulossopimuksessa sovitulla indikaattoreilla. Vuosi 2016 on ensimmäinen kokonainen vuosi, jona työajan kohdentaminen on tehty Kieku-järjestelmässä. Henkilötyövuosimäärät ovat nousseet kaikkien indikaattoreiden kohdalla, koska Kiekusta saadaan tarkempaa tietoa työajan kohdentumisesta.

Toiminnan tuottavuus

Seuraavissa taulukoissa esitetään ministeriön kanssa sovituin indikaattorein eri tulosalueiden toteumat ja tavoitteet vuonna 2016, niiden vertailu sekä kahden aikaisemman vuoden toteumat. Lisäksi vuotta 2016 verrataan vuoteen 2015.

Kotus saavutti tavoitteet vuonna 2016 varsin hyvin.

Kielenhuollon seurantakohteet: Julkaisut

Julkaisut	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2016	Toteuman ja tavoitteen ero 2016	Vertailu vuoteen 2015
Julkaisut, kpl	553	637	223	300	-77	-414
Julkaisut, sivua	3 843	4 203	4 998	3 950	1 048	795
Henkilötyövuodet	13,78	9,82	11,89			2,07
Julkaisut kpl/htv	40	65	19			-46
Julkaisut sivua/htv	279	428	420			-8

Julkaisuissa tavoite ylitettiin merkittävästi vuonna 2016, ja määrä oli suuri myös aiempiin vuosiin verrattuna. Valtaosa julkaisemisesta tapahtuu sähköisesti verkossa. Julkaisut ovat pääosin lyhyehköjä Kotuksen asiantuntijoiden artikkeleita ja kielijuttuja.

Julkaisujen kappalemäärä ei ole relevantti indikaattori, koska siinä saman arvon saa esimerkiksi laaja monografia ja parin sivun kielijuttu. Ministeriön kanssa onkin sovittu, että julkaisujen kappalemäärä ei ole enää vuoden 2017 tulossopimuksessa indikaattorina.

Kielenhuollon seurantakohteet: Esitelmät ja asiantuntijatehtävät

Esitelmät ja asiantuntijatehtävät	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2016	Toteuman ja tavoitteen ero 2016	Vertailu vuoteen 2015
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl	416	373	340	400	-60	-33
Henkilötyövuodet	7,41	8,75	13,26			4,51
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl/htv	56	43	26			-17

Asiantuntijatehtäviin luetaan erilaiset asiantuntijalausunnat ja esiintymiset mediassa sekä osallistuminen kotimaisten ja kansainvälisten työryhmien ja lautakuntien työhön. Kotus panostaa vahvasti kielitiedon ja tutkimustulosten välittämiseen eri yhteyksissä, niin tieteellisissä konferensseissa kuin laajalle kuulijakunnalle tarkoitetuissa seminaareissa ja tapaamisissa. Suhteet mediaan ovat tiiviit, ja Kotuksen asiantuntemusta käyttää ahkerasti hyväkseen printtimedia, verkkolehdet, radio ja televisio.

Esitelmiä ja muita asiantuntijatehtäviä toteutettiin lähes tavoitteen mukaisesti. Resursseja tähän seurantakohteeseen on käytetty enemmän kuin aiempina vuosina. Koska asiantuntijatehtäviin kuuluu muun muassa yhä enemmän aikaa vieviä lausuntoja, tehtävien kappalemäärä henkilötyövuotta kohti on viime vuosina ollut laskeva. Osittain tämä saattaa johtua myös Kieku-seurannan käyttöönotosta, jolloin työajan kohdentaminen on tarkentunut.

Kielenhuollon seurantakohteet: Kielenkäytön opetus

Kielenkäytön opetus	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2016	Toteuman ja tavoitteen ero 2016	Vertailu vuoteen 2015
Kielenkäytön opetus, tuntia	923	1 130	763	1 200	-437	-367
Henkilötyövuodet	2,93	3,14	4,93			1,79
Kielenkäytön opetus, tuntia/htv	315	360	155			-205

Kielenkäytön opetuksen tuntimäärä jäi tavoitteesta, sillä maksullisen tilauskoulutuksen kysyntä pieneni ja avointen kurssien tarjontaa vähennettiin hieman mm. Kotuksen muuton vuoksi. Avoimen hallinnon toimintaohjelman ja virkakielikampanjan aiemmin aiheuttama kysyntä saatiin tyydytettyä jo parina edellisenä vuonna; kysyntää heikensivät mahdollisesti myös julkisen hallinnon säästötoimet. Kielenkäytön opetuksen resursseja käytettiin virkakielen verkkokurssin suunnitteluun ja muiden verkkokurssien uudistamiseen, mutta nämä kurssit näkyvät tuloksissa pääosin vasta tulevina vuosina.

Kielenhuollon seurantakohteet: Kielineuvonta

Kielineuvonta	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2016	Toteuman ja tavoitteen ero 2016	Vertailu vuoteen 2015
Kielineuvonta, vastauksia, kpl	9 175	6 698	6 758	6 500	258	60
Henkilötyövuodet	2,0945	1,8391	2,74			0,90
Kielineuvonta, vastauksia, kpl/htv	4 381	3 642	2 466			-1 176

Kielineuvonnan vastauksia annettiin jonkin verran enemmän kuin asetettu tavoite. Neuvonnan määrä on vakiintunut 6 000–7 000 vastaukseen vuositason tasolla. Aiempina vuosina vastauksia annettiin enemmän mm. puhelimitse. Vuodesta 2015 on siirrytty tuottamaan kielineuvonta-aineistoa yhä enemmän verkkoon ja siellä *Kielitoimiston ohjepankkiin*. Tämä on strategian mukaisesti vähentänyt henkilökohtaista puhelinneuvontaa.

Seurantakohde kieliaineistot: Tietopalvelutehtävät

Tietopalvelutehtävät	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2016	Toteuman ja tavoitteen ero 2016	Vertailu vuoteen 2015
Tietopalvelutehtävät, kpl	1 548	1 178	1 116	1 000	116	-62
Henkilötyövuodet	0,4197	1,6154	0,25			-1,37
Tietopalvelutehtävät, kpl/htv	3 688	729	4 464			3 735

Tietopalvelutehtävät ovat toteutuneet vakiintuneella tasolla. Valtaosa tietopalvelusta on annettu kirjastosta. Vuoden 2017 tulossopimuksessa tietopalvelutehtävät ei ole seurattavana indikaattorina. Jo vuonna 2016 tietopalveluun on käytetty aiempaa vähemmän henkilötyövuosia.

Seurantakohde kieliaineistot: Sähköiset aineistot

Sähköiset aineistot	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2016	Toteuman ja tavoitteen ero 2016	Vertailu vuoteen 2015
Sähköiset aineistot*	56 061	70 500	119 822	84 000	35 822	49 322
Henkilötyövuodet	5,7514	4,6363	7,83			3,19
Sähköiset aineistot, yksikkö/htv	9 747	15 206	15 303			97

Kotus on digitoinut paperiarkistojensa ja äänitearkistonsa kieliaineistoja erittäin suuria määriä. Digitoitujen aineistojen käytettävyyttä kehitetään edelleen. Tehtävässä on onnistuttu ja määrällinen tavoite on ylitetty. Vuonna 2016 jatkunut erityinen projekti on ollut laajan nimiarkiston digitointi ja yleisön käytettäväksi saattaminen. Projektiin on saatu 300 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Seurantakohde sanakirjat

Sanakirjat	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2016	Toteuman ja tavoitteen ero 2016	Vertailu vuoteen 2015
Sana-artikkeleita, kpl	186 242	50 591	59 100	52 000	7 100	8 509
Henkilötyövuodet	28,6831	27,6095	37,94			10,33
Sana-artikkeleita, kpl/htv	6 493	1 832	1 558			-274

Kotus tuottaa verkkoon kansalaisten käyttöön sähköisiä sanakirjoja. Verkossa ovat kokonaan luettavissa *Kielitoimiston sanakirja*, *Finlandssvensk ordbok* ja *Karjalan kielen sanakirja*. Historiallisista murre- ja vanhan kirjakielen sanakirjoista on verkossa käytettävissä merkittävä osa ja lisää sana-artikkeleita tuotetaan vuosittain. Vuoden 2016 tuotos vastaa tavoitetta ja ylittääkin sen jonkin verran. Tekeillä ovat myös *Suomi–somali-sanakirja* ja *Suomi–kurmandži-sanakirja*.

Toiminnan taloudellisuus

Tuotosten ja kustannusten vuosittainen vaihtelu on odotuksenmukaista. Vuodet eivät ole tuotoksiltaan samanlaisia, vaikka toiminnan painopisteet eivät merkittävästi muuttuisi, koska työntekijöiden työaika kohdentuu eri vuosina hieman eri kohteisiin. Useimmissa toiminnan alueissa aiempienkin vuosien toteumat ovat suuruusluokaltaan samoja vuoden 2016 toteumien kanssa.

Toiminnan taloudellisuus indikaattoreittain

Julkaisut	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Vertailu vuoteen 2015
Julkaisut kpl	553	637	223	-414
Julkaisut sivua	3 843	4 203	4 998	795
Kustannukset	1 143 133	895 178	771 263	-123 915
Euroa/julkaisu, kpl	2 067,15	1 405,30	3 458,58	2 053,28
Euroa/julkaisu, sivua	297,46	212,99	154,31	-58,68
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Vertailu vuoteen 2015
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl	416	373	340	-33
Kustannukset	724 737	836 375	912 058	75 683
Euroa/kpl	1 742,16	2 242,29	2 682,52	440,23
Kielenkäytön opetus	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Vertailu vuoteen 2015
Kielenkäytön opetus, tuntia	923	1 130	763	-367
Kustannukset	107 901	111 295	231 063	119 768
Kielenkäytön opetus, euroa/tunti	116,9	98,49	302,83	204,34
Kielineuvonta	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Vertailu vuoteen 2015
Kielineuvonta, vastauksia, kpl	9 175	6 698	6 758	60
Kustannukset	196 764	163 393	159 800	-3 593
Kielineuvonta, vastauksia, euroa/kpl	21,45	24,39	23,65	-0,74
Tietopalvelutehtävät	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Vertailu vuoteen 2015

Tietopalvelutehtävät, kpl	1 548	1 178	1 116	-62
Kustannukset	47 514	70 046	6 374	-63 672
Tietopalvelutehtävät, euroa/kpl	30,69	59,46	5,71	-53,75
Sähköiset aineistot	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Vertailu vuoteen 2015
Sähköiset aineistot*	56 061	70 500	119 822	49 322
Kustannukset	548 207	698 335	1 267 477	569 142
Sähköiset aineistot, euroa/yksikkö	9,78	9,91	10,58	0,67
Sanakirjat	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Vertailu vuoteen 2015
Sana-artikkeleita, kpl	186 242	50 591	59 100	8 509
Kustannukset	2 448 487	2 322 351	2 440 856	118 505
Sana-artikkeleita, euroa/kpl	13,15	45,90	41,30	-4,60

5.2.2 Näkövammaisten kirjasto

Toimintavuonna Celiassa toteutettiin monia sisäisiä uudistuksia. Valtionhallinnon linjausten mukaisesti Celian tilat remontoitiin monitilatoimistoksi ja tänä aikana henkilöstö työskenteli väistötilassa. Vuoden 2017 määräraahaleikkausta ennakoiden käynnistettiin yt-neuvottelut henkilöstön vähentämiseksi. Henkilöstö väheni yhdeksällä henkilöllä eläköitymisten, irtisanomisten ja määräaikaisten virkasuhteiden lopettamisen kautta. Organisaatiota tarkistettiin niin, että 1.1.2017 alkaen esimiesvetoisia yksiköitä on kuuden sijasta viisi.

Toimintavuonna uudistettiin valtionhallinnon tulosohtaus kulttuuripolitiikan laitosten osalta. Celia allekirjoitti uusimuotoisen tulostavoitesopimuksen vuosille 2017-2019.

Voimavarojen supistumista ennakoiden johtokunta hyväksyi tammikuussa 2016 Celialle sopeuttamissuunnitelman, jonka keskeinen osa on kirjastoyhteistyön vahvistaminen ja uusien asiakkaiden ohjaaminen yleisiin kirjastoihin vuodesta 2017 alkaen. Samalla cd-jakelua postitse asiakkaiden kotiin vähennettäisiin. Ministeriöön tulleiden palautteiden ja myös johtokunnan vaatimusten vuoksi suunnitelmaa tarkistettiin syksyllä 2016 niin, että tarvittaessa myös uusille asiakkaille jatketaan cd-jakelua postitse kotiin seuraavan kolmen vuoden ajan. Muutoksen seurauksena cd-jakelua ei siten vähennetä, vaan varaudutaan cd-jakelun lisääntymiseen. Yleisten kirjastojen lakiuudistuksen tullessa voimaan vuonna 2017 hyvin käynnistynyt kirjastoyhteistyö voi jatkua.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja kirjastoyhteistyöhön perustuvan toimintamallin vahvistaminen edellytti Celialta voimakasta panostusta viestintään ja markkinointiin, Celian toiminnan esittelyyn ja erilaisten koulutustilaisuuksien järjestämiseen.

Tiivistelmä tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen eteni. Verkkolainojen osuus kaikista lainoista oli 39 %, joten tulostavoite (30 %) toteutui. Celian kirjoja käyttäviä asiakkaita oli vuoden lopussa noin 35 000. Kirjastoyhteistyö eteni onnistuneesti. Jo yli 80 % kaikista uusista asiakkaista, joita oli 4000, ohjautui yleisiin kirjastoihin. Kirjastoyhteistyötä toteutettiin kolmella painopistealueella: toimenpiteet yhteistyökirjastojen määrän lisäämiseksi, toimenpiteet palveluprosessien selkeyttämiseksi ja asiakaskampanjat asiakasmäärän kasvattamiseksi.

Oppikirjojen tuotantopolitiikkauudistuksen valmistelu käynnistyi. Celia määritteli kriteerit, joilla perusasteen oppikirjat tuotettaisiin valikoiden sen sijaan, että Celia tuottaisi kaikki kirjat, joita koulut tilaavat. Kriteereitä on testattu vuoden aikana ja myös kustantajien digikirjatarjontaa on selvitetty. Työ jatkuu.

Saavutettavan julkaisemisen edistämiseksi valmistui vuoden lopussa Suoraan saavutettavaksi –projektin loppuraportti. Projektin kuluessa Celian rooli saavutettavuusasiantuntijana on vahvistunut etenkin kirjastokentällä. Suuri merkitys on ollut Kirjasto kaikille –projektilla sekä saavutettavuussuosituksen laatimisella yhteistyössä kirjasto- ja vammaissektorin toimijoiden kanssa. Sen sijaan kustantajien kanssa merkittäviä tuloksia ei saatu. Digitaalinen julkaiseminen ei ole oleellisesti lisääntynyt Suomessa eikä digitaalisen julkaisemisen formaatti EPUB 3 ole lyönyt itseään läpi. Saavutettavan julkaisemisen suositukset eivät näytä olevan riittävä keino saavutettavan julkaisemisen edistämistyössä. Tarvitaan lisää kysyntää ja vahvempia ohjaustoimenpiteitä.

Tuotokset ja laadunhallinta. Lainauspalveluiden kokonaiskäyttö lisääntyi 1 % tulostavoitteen ollessa 1,5 %. Lainoja annettiin kaikkiaan 950 000 kappaletta. Oppikirjatoimituksissa saavutettiin tulostavoite (14 500), vaikka oppikirjamyynti laski jo kolmatta vuotta peräkkäin. Sen sijaan korkea-asteen oppikirjojen lainaus lisääntyi. Oppikirjamyyntiin laskuun vaikuttanee paitsi koulujen rahatilanne, myös se, että koulut löytävät sopivaa materiaalia kaupallisilta markkinoilta, sekä se, että koulut ovat jääneet odottamaan uuden opetussuunnitelman mukaisia oppikirjoja. Koulut ovat myös osittain siirtyneet toimimaan ilman oppikirjoja tai korvanneet niitä muilla opetusmateriaaleilla.

Saavutettavassa muodossa olevien kirjojen tuottaminen on keskeinen osa Celian toimintaa. Valtaosa kirjatutannosta on ulkoistettu. Kirjatutannon tulostavoite oli 1700 uutta nimekettä, josta varaus oppikirjoille oli 500 nimekettä. Celia tuotti 1 518 nimekettä (-3 %), joista kauno- ja tietokirjallisuutta 1 206 nimekettä, oppikirjoja 312 nimekettä. Tulostavoitteen toteutumattomuus johtui siitä, että Celia ei vastaanottanut oppikirjatilauksia siinä määrin kuin tulossopimuksessa oli ennakoitu. Korkea-asteen opiskelijoita ohjattiin käyttämään valmiita saavutettavia e-aineistoja.

Verkkokirjastohanke. Uuden kirjastojärjestelmän käyttöönottoprojekti käynnistyi, mutta varsinainen käyttöönotto siirtyi suunnitellusti alkuvuoteen 2017. Vastaavasti siirtyi äänikirjojen kuunteluun tarkoitetun mobiilisovelluksen jatkokehitys. EPUB 3-tuotteiden pilotointi asiakkailta siirtyi.

Asiakastytyväisyys asettui tasolle 4,02, joten tulostavoite (4,0) toteutui.

Toiminnallinen tehokkuus

Palvelusuoritteiden keskihinnat €

	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 toteuma	2016 tavoite
oppikirjatoimituksen keskihinta	140	131,10	110,46	136
kirjalainan keskihinta	4,13	4,52	4,00	5
kokonaistuottavuus	8,2 %	-1,7%	...	+2 %
työn tuottavuus	91,58	91,50	...	ei laske

Tuottavuustietojen lähteenä on Tilastokeskuksen tuottavuustilasto vuoteen 2014 asti ja tämän jälkeen kirjaston oma tuottavuuslaskenta, koska Tilastokeskus on lopettanut tuottavuustilastoinnin. Tuottavuustietoa vuodelta 2016 ei ole laskettu 7.2.2017 mennessä.

Kustannukset ja henkilötyövuodet jakautuivat tulosalueittain seuraavasti:

Kustannukset tulosalueittain 2014–2016

Tulosalue	2014	2015	2016	Muutos 2015/2016
Kirjastopalvelut	4 756 337	4 419 792	3 870 072	-12 %
Oppikirjapalvelut	1 231 691	1 311 761	1 287 803	-2 %
Asiantuntija- ja konsultointitoiminta	398 966	401 670	542 834	+35 %
Investoinnit				
Yhteensä	6 386 995	6 133 222	5 700 710	-7%

Henkilövoimavarat (HTV) tulosalueittain 2014–2016

Tulosalue	2014	2015	2016	Muutos 2015/2016
Kirjastopalvelut	24,85	25,15	28,83	+15 %
Oppikirjapalvelut	26,23	25,21	17,93	-29%
Asiantuntija- ja konsultointitoiminta	3,57	3,61	5,16	+43%
Yhteensä	54,65	53,97	51,92	-4%

Asiantuntija- ja konsultointitoiminta sisältää Celiasta ulospäin erilaisille toimijoille tarkoitetun asiantuntijuuden ja konsultoinnin. Vuonna 2016 tällaisia olivat IFLA, kansainvälinen Daisy-konsortio, Suomen Daisy-konsortio, Braille-neuvottelukunta, saavutettavuuden edistäminen sekä koskettelukirjoihin liittyvä asiantuntijatoiminta: kansainvälinen Tactus-yhteistyö, lausunnot selkokirjojen valtiontukea varten, koskettelukirjojen tekijöiden ohjaus ja neuvonta sekä moniaistisen satutunnin konsepti.

Tuotokset ja laadunhallinta

Palveluiden käyttö

	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 toteuma	2016 tavoite
lainaus: kauno- ja tietokirjat	1 003 769	934 800	950 282	904 000
oppikirjatoimitukset	14 282	13 915	14 485	14 500
josta myydyt oppikirjat	7 989	6 278	4 493	-
kirjatuotanto, nimikettä	1 675	1 565	1 518	1 700
asiakastytyväisyys (1–5)	4,19	4,16	4,02	4

Kirjatuotannon tulostavoitetta - 1 700 uutta nimekettä mukaan luettuna oppikirjat - ei saavutettu. Tuotettavien oppikirjojen määräksi oli arvioitu 500 uutta nimekettä, mutta oppikirjoja tuotettiin ainoastaan 312. Kirjatuotannon tulostavoitetta onkin asetettu uudessa tulossopimuksessa alaspäin.

5.2.3 Kansallinen audiovisuaalinen instituutti

Toiminnan vaikuttavuus

VUOSI 2016	TAVOITE	TOTEUMA
Elokuva-arkistoinnin ja digitoinnin kehittäminen	Lisätään aineistojen saatavuutta digitoimalla aineistoja ja kokoelmia. Tarjotaan digitoituja kokoelmia yleisön saataville Elonettiin ja kansallisen digitaalisen kirjaston asiakasliittymän FINNAn kautta.	Toteutui muuten paitsi että aineistot avautuvat FINNAssa vasta vuoden 2017 helmikuussa, koska rajapintatyö vei arvioitua enemmän aikaa
Kotimaisten pitkien ja lyhyiden elokuvien esityskopioiden talletukset (lakisääteinen)	Hankitaan lakisääteisten talletusvelvollisuuden alaisen filmi- ja videotuotannon esityskopiot ja oheismateriaalit vuodelta 2013 ja originaalimateriaalit vuonna 2011 tarkastetuista elokuvista.	Vain noin puolet talletusvelvollisuuden alaisista aineistoista saatiin kokoelmiin.
Radio- ja televisio-arkistoinnin kehittäminen	Tallennetaan digitaalisesti radio- ja televisio-ohjelmavirtaa opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Otetaan vastaan kotimaisten radio- ja televisio-ohjelmien alkuperäislaatuista tallenteita.	Tallennettiin digitaalisesti radio- ja tv-ohjelmavirtaa opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymän suunnitelman mukaan, yhteensä n. 61 teratavua. Kotimaisten radio- ja tv-ohjelmien alkuperäislaatuista tallenteita otettiin vastaan 75 kokonaisuutta.
Radio- ja televisio-arkistoinnit palvelut	Jatketaan Yleisradion digitoitujen radio- ja tv-aineistojen käyttöönottoa RTVA:n yleisöpalvelun kautta ja kehitetään tietokantaa haettavuuden parantamiseksi. Ohjelmatiedot tuodaan saataville Internetiin. Järjestetään yleisötilaisuuksia.	Ylen digitoituja tv-aineistoja saatettiin katselu- ja kuuntelupisteisiin käytettäväksi 18,9 teratavua. Yleisötilaisuuksia järjestettiin 11 kpl. Ritva-tietokannan metadata julkaistiin internetissä.
Mediakasvatuksen kehittäminen	Kehitetään lasten medialukutaitoa ja -kriittisyyttä. Toimitaan Suomen Safer Internet Centrenä.	Tehty yhteistyötä yli 70 eri organisaation kanssa (julkinen, yksityinen ja kolmas sektori) ja pelkästään Mediataitoviikko-kampanjan suunnitteluun, toteutukseen ja resursointiin osallistui yli 50 organisaatiota. Mediakasvatusfoorumiin 2016 ilmoittautui yli 100 alan tutkijaa, asiantuntijaa ja kehittäjää. Finnish Safer Internet Centre -hankkeelle haettiin ja saatiin jatkoa vuosille 2016-2018.
Mediakasvatuksen tiedottaminen ja tapahtumat	Tuotetaan mediakasvatusmateriaalia. Ylläpidetään Mediataitokoulu.fi sivustoa. Järjestetään alan tilaisuuksia.	Uudistettu Mediataitokoulu lähes kolminkertaisti kävijämääränsä. Hetkiä netissä -videota näytettiin kahdeksalla eri televisiokanavalla kevään ja kesän aikana yhteensä satoja kertoja ja se tavoitti katsoja-arvioiden mukaan lähes 25 miljoonaa katsojaa. Mediataitoviikkoon 2016 osallistui lähes 2000 paikallista tahoa. Peliviikolla marraskuussa järjestettiin yli 336 paikallista "Pelipäivää". Jaettu tilausten perusteella yli 18 000 painettua mediakasvatusopasta ammattilaisten käyttöön ja edelleen koteihin jaettavaksi. Annettu 20 haastattelua eri medioissa. Tavoitettu yli 1700 ammattilaista mediakasvatuskoulutuksilla tai -puheenvuoroilla ja osallistuttu useille kasvatus- ja opetusalan messuille ja kehittämistapahtumiin. Julkaistu Monimuotoinen mediakasvatus -oppikirja ammattilaisten perus- ja täydennyskoulutukseen yhteistyössä Lapin ja Tampereen yliopistojen kanssa. Toukokuussa järjestettiin yhdessä Nordicomien kanssa kansainvälinen Citizens of Mediated World -mediakasvatuskonferenssi, johon osallistui alan ammattilaisia erityisesti Pohjoismaista ja Baltiasta.

Elokuvakasvatuksen kehittäminen	Edistetään elokuvakasvatusta ylläpitämällä ja kehittämällä Elokuvapolku-nettipalvelua, joka tarjoaa välineitä koulujen elokuvakasvatuksen tueksi. Järjestetään erikoisnäytöksiä lapsille ja nuorille.	Helsingissä järjestettiin 43 ja aluesarjapaikkakunnilla 18 näytöstä. Helsingin näytöksissä kävi yhteensä 6 660 ja aluenäytöksissä 1 792 lasta ja nuorta. Helsingissä näytöksiin liittyi myös työpajoja ja tekijävierailuja. Ohjelmiston suunnittelussa pyrittiin huomioimaan ilmiöoppiminen. Elokuvapolku-verkkosivustoa kehitettiin edelleen: käyntikertojen kasvutrendi on ollut reilu 300 % vuosina 2014–2016. Osallistuttiin Koulujen elokuvaviikon järjestämiseen, keskeisesti Elokuvapolun kautta. Pitkän elokuvan katselut ovat lisääntyneet, osin elokuvaviikon myötävaikutuksella (2016: 2 430 katselukertaa). Yhteistyötä tehtiin mm. Koulukinon, Mediakasvatuskeskus Metkan, Helsingin Juhlaviikkojen ja Ihmefilmin kanssa. Elokuvakasvatuksen ammattilaisille järjestettiin syksyllä verkostoitumistapaaminen.
Kuvaohjelmat kehittäminen	Valvotaan kuvaohjelmien tarjoamista ja kuvaohjelmaluokittelijoiden työtä julkisen valvontasuunnitelman mukaisesti, ylläpidetään rekisteriä kuvaohjelmien tarjoajista ja kuvaohjelmaluokittelijoista. Järjestetään koulutusta, ohjausta ja tukipalveluita kuvaohjelmaluokittelijoille ja kuvaohjelmien tarjoajille. Kehitetään luokitteluohjelmistoa.	Valvottiin kuvaohjelmien tarjoamista ja kuvaohjelmaluokittelijoiden työtä julkisen valvontasuunnitelman mukaisesti, yleisöltä saatu palaute vaikutti valvonnan kohdentumiseen. Ylläpidettiin rekisteriä kuvaohjelmista, kuvaohjelmien tarjoajista ja kuvaohjelmaluokittelijoista. Kehitettiin luokittelujärjestelmää ja luokittelijoiden koulutusta.
Elokuvakulttuurin edistäminen	Edistetään elokuvakulttuuria säännöllisellä esitystoiminnalla Helsingissä. Lisäksi yhdeksällä muulla paikkakunnalla järjestetään kaksi esityssarjaa vuodessa.	Orionissa järjestettiin 833 esitystä ja 43 koululaisnäytöstä. Arkistosarja järjestettiin Helsingin lisäksi seitsemällä paikkakunnalla. Sarjoja ei vakipaikkakunnista järjestetty Jyväskylässä ja Rovaniemellä, joista puuttuivat sopivat esityspaikat. Esityksiä oli yhteensä 134 ja katsojia yhteensä 5 957. Järjestettiin eurooppalaisten LUX-palkintoelokuvien kiertue jo toista kertaa aluesarja-teattereihin Turkuun, Tampereelle, Kuopion, Joensuuhun ja Ouluun.
Audiovisuaalisen kulttuurin edistäminen	Edistetään audiovisuaalista kulttuuria järjestämällä mm. näyttelyitä ja kulttuurivaihtoa sekä ylläpitämällä erikoiskirjastoa.	Aulagalleriassa järjestettiin kaksi näyttelyä. Kirjasto oli auki melkein koko vuoden ja maanantai-iltaisain kirjasto oli auki keväällä ja syksyllä pitempään.
Toimitilastrategia	Osallistutaan Keskustakirjastohankkeen kehitys- ja suunnittelutyöhön.	Osallistuttiin Keskustakirjaston elokuvateatterin suunnittelutyöhön.

TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Vuonna 2016 hallintopalveluiden ja viestinnän kustannukset olivat 1 279 138 € (18,92 % kokonaiskustannuksista), jotka on vyörytetty tulosalueille.

Vertailussa olevat vuodet eivät ole vertailukelpoisia keskenään, koska työaikakustannukset on jaettu eri tavoilla kunakin vuonna. Vuonna 2016 työaika kohdennettiin julkisoikeudellisten suoritteiden osalta aina suoritteelle asti.

Arkistopalvelun tulosalue on esitetty erillisenä tulosalueena, vaikka palvelut jakautuvat ja verkottuvat eri tulosalueille.

1.6.2016 organisaatiomuutoksessa Elävän kuvan museon -yksikkö lakkautettiin ja museokokoelmat siirrettiin Elokuva-arkistoinnin ja digitaalisten palvelujen -tulosalueelle.

Toiminnan taloudellisuus

Toiminnallinen tehokkuus	toteuma 2014	toteuma 2015	toteuma 2016	tavoite 2016	vertailu tavoite 2016- toteuma 2016
Elokuva kokoelma- ja arkistotyön menot € / arkistoitu elokuva	22,68	23,91	24,75	23,54	-1,21
Digitaalisten palvelujen kustannukset € / teratavu	1 437,47	797,17	556,49	1 500,00	943,51
Radio- ja tv-arkistoinnin menot € / arkistoitu teratavu	4 683,64	3 824,28	3 285,03	3 435,00	149,97
Museokokoelman menot € / esine	25,55	24,04	20,11	32,64	12,53
Kirjaston menot € / kirjastopalvelu	8,98	6,03	8,3	8,82	0,52
Esitystoiminnan (Orion + muu suomi) subventio € / katsoja	2,84	2,84	4,06	4,95	0,89
Kuvaohjelmia koskevat yleisöpalautteet käsittely € / palaute	118,1	106,36	47,11	120	72,89
Kuvaohjelmien luokittelu € / ohjelma (tilauksesta luokitellut)	92,28	69,62	170,68	104	-66,68
Luokittelijoiden valvonta € / ohjelma (uudelleen luokitellut)	92,15	141,63	193,09	93	-100,09

Arkistoidun elokuvan kustannuksessa ei päästy tavoitteeseen. Korotusta tuli 0,84 €/ arkistoitu elokuva edelliseen vuoteen verrattuna. Korotus johtuu pääosin hallintopalveluiden ja viestinnän kustannusten vyörytyksestä.

Tavoitteista jäätin myös tilauksesta luokiteltujen ohjelmien osalta, joiden määrä laski yli 130 kappaleella ja uudelleen luokiteltujen ohjelmien määrä laski 47 kappaleella. Näiden kahden osalta vuosien toteumat ei ole vertailukelpoisia, koska työajat (palkat suurin kuluerä) on kunakin vuonna jaettu eri tavalla. Vuonna 2014 työaika kohdennettiin työaikalomakkeilla, jotka vietiin Excel- taulukkoon. Vuonna 2015 siirryttiin huhtikuun alusta kohdentamaan työaika Kiekussa pakollisille seurantakohteille (tuloksikkö ja toiminto). Vuonna 2016 työaika kohdennettiin mediakasvatus- ja kuvaohjelma -yksikössä Kiekussa aina seurantakohte 1:lle, kun mahdollista.

Toiminnan tuottavuus

Maksuperustelain mukaiset suoritteet

Esitystoiminta

Orionissa järjestettiin 833 esitystä, kaikkiaan 472 eri elokuvaohjelmaa (vuonna 2015: 828 esitystä, 512 eri elokuvaohjelmaa), joissa oli katsojia 45 076 yhteensä (2015: 50 306) eli keskimäärin 54 katsojaa / esitys (2015: 61). Katsojamäärä laski edellisestä vuodesta 10,4 %:lla. Maksavien katsojien määrä laski myös.

Koululaisnäytöksiä oli Orionissa 43 ja niissä yhteensä 6 660 katsojaa (vuonna 2015 oli 43 näytöstä ja 7 087 katsojaa). Orionissa oli myös vuonna 2016 ilmaisanäytöksiä sekä -tapahtumia, kuten luentosarjoja ja seminaareja.

Festivaalien kanssa järjestetyissä yhteistyönäytöksissä kävi lisäksi lähes 6 631 kävijää (2015: 7 000 kävijää).

Elokuvateatteri Orion	2014	2015	2016
TUOTOT			
Pääsylipuista	248 234	287 982	246 852
Teatterin vuokrasta	22 655	11 973	15 991
Tuotot yhteensä	270 889	299 955	262 423
KUSTANNUKSET			

Aineet, tarvikkeet ja muut menot	9 659	13 992	15 252
Henkilöstökulut	158 712	204 789	214 916
Vuokrat	44 241	52 867	49 870
Palvelujen ostot	127 852	114 352	102 409
Muut: esityskorvaukset, teosto ym.	40 069	44 472	55 958
Erilliskustannukset yhteensä	380 533	430 472	440 395
Osuus yhteiskustannuksista			
tukitoimintojen kustannukset	29 019	64 133	46 580
Poistot	13 096	2 198	2 198
Korot	838	23	3
muut yhteiskustannukset	113 596	34 524	5 162
osuus yhteiskustannuksista yhteensä	156 548	100 878	53 943
Kokonaiskustannukset yhteensä	537 018	531 350	494 338
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-266 192	-231 395	-231 495
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	135 000	135 000	135 000
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-131 192	-96 395	-96 495

Aluesarjoissa oli 143 esitystä (2015: 141 esitystä). Katsojia aluesarjoissa oli yhteensä 5 957 (2015: 5 951 katsojaa) keskimäärin 44 katsojaa/esitys (2015: 42). Aluesarjojen koululaisnäytöksissä oli yhteensä 1 792 katsojaa (2015: 575) 18 eri näytöksessä (2015: 2). Aluesarjoja oli vain 7 paikkakunnalla. Jyväskylän ja Rovaniemen sarjoja ei voitu järjestää esityspaikan puuttumisen vuoksi.

Alueellinen esitystoiminta	2014	2015	2016
TUOTOT			
Tuotot esityksistä muualla Suomessa	20 926	23 685	21 459
KUSTANNUKSET			
Aineet ja tarvikkeet	245	688	135
Henkilöstökulut	5 557	9 315	1 566
Vuokrat	25 117	17 318	13 113
Palvelujen ostot	29 263	23 600	34 110
Muut kulut	14 566	1 534	1 725
Erilliskustannukset yhteensä	61 638	52 456	50 648
Osuus yhteiskustannuksista			
tukitoimintojen kustannukset	9 906	9 757	11 402
Poistot	0	0	0
Korot	0	0	0
muut yhteiskustannukset	18 875	7 678	5 278
osuus yhteiskustannuksista yhteensä	28 781	17 435	16 680
Kokonaiskustannukset yhteensä	90 419	69 891	67 329
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-69 494	-46 206	-45 870
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	35 000	35 000	35 000
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-34 494	-11 206	-10 870

Vuonna 2016 hintatuki oli 170 000 euroa, joka käytettiin Orionin ja muun Suomen esityssarjoihin.

Aluesarjat ostetaan ostopalveluina elokuvakeskuksilta ja -kerhoilta, joten siksi ei ole poistoja eikä korkoja.

Arkistopalvelut

Arkistopalvelut jakautuvat ja verkottuvat yksiköiden välille. Maksutonta palvelua ovat vähäisiä kustannuksia aiheuttavat tallettajapalvelut sekä kansainväliseen kulttuurivaihtoon liittyvät palvelut. Maksullista palvelutoimintaa säätelee maksuperustelaki (150/1992) ja Opetus- ja kulttuuriministeriön maksullisista suoritteista antama asetus (1575/2015). Palvelutoiminta tapahtuu tekijänoikeus- ja arkistonhoitoseikkojen asettamissa rajoissa. Arkistopalvelutapahtumien määrä laski edellisestä vuodesta. Valokuvaalainojen ja pr-materiaalin palvelut vähenivät lähes 1 750 kpl:lla.

Arkistopalvelut	2014	2015	2016
TUOTOT			
Tuotot arkistopalveluista	90 498	106 740	107 398
KUSTANNUKSET			
Aineet, tarvikkeet ja muut menot	251	1 278	814
Henkilöstökulut	41 832	27 630	38 945
Vuokrat	11 633	11 784	12 589
Palvelujen ostot	1 944	2 825	1 611
Muut kulut	1 831	0	704
Erilliskustannukset yhteensä	57 491	43 518	54 663
 Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	14 963	64 337	27 304
Poistot	5 634	0	0
Korot	295	0	0
Muut yhteiskustannukset	20 892	11 648	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	41 785	75 985	27 304
Kokonaiskustannukset yhteensä	99 276	119 503	81 967
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-8 778	-9 713	25 430

Taulukko selite. Maksullisen palvelutoiminnan hintatuki on käytetty kokonaan esitystoimintaan.

5.2.4 Kansallinen koulutuksen arviointikeskus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) toteuttaa koulutukseen sekä opetuksen ja koulutuksen järjestäjien toimintaan liittyviä arviointeja varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen. Karvin tehtävänä on myös tukea koulutuksen järjestäjiä ja korkeakouluja arviointeihin liittyvissä asioissa.

Karvi toteuttaa tehtäviään kansallisen arviointitoiminnan, asiakaslähtöisten arviointipalveluiden ja asiantuntijapalveluiden kautta. Karvilla on valtioneuvoston asettama arviointineuvosto, joka osallistuu Karvin strategiseen suunnitteluun, päättää laajakantoisista ja periaatteellisista lausunnoista ja aloitteista, tekee opetus- ja kulttuuriministeriölle esityksen koulutuksen arviointisuunnitelmasta, korkeakoulujaostosta ja muista mahdollisista jaostoista sekä päättää mahdollisesta neuvottelukunnasta. Arviointineuvosto kokoontui vuonna 2016 seitsemän kertaa. Korkeakoulujen arviointijaostolla oli kaikkiaan 11 kokousta vuonna 2016. Karvilla on toimipaikat Helsingissä ja Jyväskylässä. Jyväskylän toimipiste muutti toukokuussa 2016 uusiin toimitiloihin Gygnæustaloon. Virkojen määrä oli 45.

Toiminnan painopiste oli vuonna Karvin strategian ja siihen perustuvan Koulutuksen arviointisuunnitelman 2016–2019 toimeenpanossa. Arviointisuunnitelmassa määritellyt arviointitoiminnan painopisteet ovat: Oppimisen ja osaamisen kehittäminen arviointien avulla, koulutusjärjestelmän toimivuus ja kehittäminen, yhteiskunnallisesti keskeiset ja kriittiset teemat sekä koulutuksen järjestäjien tukeminen laadunhallinnassa ja kehittävään arviointiin perustuvan toimintakulttuurin vahvistamisessa.

Vuonna 2016 valmistuivat perusopetuksen päättövaiheen matematiikan, saamen, viittomakielen, romanikielen ja suomi toisena kielenä -oppimäärän oppimistulosten arvioinnit. Lisäksi käynnissä oli matematiikan pitkittäisarviointi, joka koskee toisen asteen päättövaiheen opiskelijoita. Hanke päättyy keväällä 2017. Syksyllä 2016 käynnistettiin kaksi uutta perusopetuksen oppimistulosten arviointia: Finska (A-oppimäärä ja äidinkielenomainen oppimäärä) sekä pitkittäisarviointi, jossa seurataan samoja oppilaita perusopetuksen alusta toisen asteen loppuun.

Ammattiosaamisen näyttöihin perustuvia ammatillisen peruskoulutuksen oppimistulosten arviointeja jatkettiin vuonna 2016 aiemmin tehdyn ohjelman mukaisesti 14 tutkinnossa. Neljän tutkinnon arviointiraportit julkistettiin. Lisäksi käynnissä oli kestävän kehityksen oppimistulosten arviointi, jonka tulokset julkaistaan keväällä 2017.

Korkeakoulujen laatu järjestelmien auditoinneissa oli käynnissä toinen kierros. Auditointihankkeita valmistui 12 kappaletta. Niistä kuusi toteutettiin englannin kielellä kansainvälisten auditointiryhmien toimesta. Yhdeltä korkeakoululta edellytettiin uusinta-auditointia. Kyseinen korkeakoulu toimitti Karviin pyynnön auditointinsa lopputuloksen uudelleen käsittelemiseksi. Pynnön käsitellyt asiantuntijaryhmä totesi lausunnossaan, että auditoinnissa ei ollut tapahtunut sellaista menettelyvirhettä, joka olisi voinut saattaa arvioinnin lopputuloksen tasapuolisuuden tai oikeudenmukaisuuden kyseenalaiseksi. Tästä syystä auditoinnin lopputulosta ei palautettu jaoston uudelleen käsiteltäväksi, vaan uusinta-auditointi tullaan toteuttamaan vuoden 2018 aikana. Lisäksi käynnissä oli 13 auditointihanketta, joiden lopputuloksesta korkeakoulujen arviointijaosto tekee päätöksen kevään ja alkusyksyn 2017 aikana. Liiketaloudellisena maksullisena toimintana korkeakouluille tarjottiin kansainväliseen EUR-ACE-laatuleimaan johtavia tekniikan alan tutkinto-ohjelmien akkreditointeja.

Teema- ja järjestelmäarviointeja oli käynnissä 13, joista valmistuivat Ammatillisten perustutkintojen perusteiden uudistamisprosessin arviointi sekä Ammatillisesta koulutuksesta ammattikorkeakouluun johtavien opintopolkujen koulutusasteiden yhteistyön toimivuutta koskeva arviointi.

Muut käynnissä olleet teema-arvioinnit koskivat ruotsin kielen opettajakoulutusta, esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman toimeenpanoa, valtiontalouden säästöjen vaikutuksia sivistyksellisiin oikeuksiin, oppilas- ja opiskelijahuoltolain toimeenpanoa, työrauhaa ja turvallista oppimisympäristöä kouluissa ja oppilaitoksissa, varhaiskasvatuksen toteutumista ja prosessia, opiskelijan siirtymiä ja opintopolun sujuvuutta koulutuksen nivelvaiheissa sekä opettajuuden muutosta ja opettajankoulutuksen ja täydennyskoulutuksen kykyä vastata muutokseen. Lisäksi oli käynnissä kansainvälinen vertailuhanke maahanmuuttajien integroitumisesta koulutusjärjestelmään, ammatillisen koulutuksen tutkintojen peruste uudistuksen arviointi sekä yrittäjyys ja innovaatiokapasiteetti korkeakouluissa ja ammatillisessa koulutuksessa -arviointi.

Karvissa oli vuonna 2016 käynnissä kaksi laadunhallintajärjestelmien arviointia. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjien itsearviointi- ja laadunhallintajärjestelmien tilan arvioinnin tulokset julkistetaan tammikuussa 2017. Lisäksi käynnistettiin ammatillista koulutusta ja ammattikorkeakoulutusta koskeva merenkulun koulutuksen arviointi. Tämä arviointi kohdistuu ensisijaisesti STCW:n laatuvaatimusten täyttymiseen.

Arviointiraporttien julkistamisen yhteydessä järjestettiin tiedotus- ja julkistamistilaisuuksia sekä seminaareja, joiden muoto vaihteli arviointityypin mukaan. Arviointien tuloksista tiedotettiin arviointien tuloksista laajasti eri sidos- ja kohderyhmille. Arviointituloksia esiteltiin myös mm.

opetus- ja kulttuuriministeriössä, Opetushallituksessa ja erilaisissa tilaisuuksissa. Arviointiraportit ja tiedotteet löytyvät Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen verkkosivuilta osoitteesta www.karvi.fi.

Toiminnan tuottavuus

Tuottavuus	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma
Valmistuneet arvioinnit ja auditoinnit, raportit kpl	11	15	25	23
Käynnissä olleet arvioinnit ja auditoinnit	31	37	37	41
Arviointeihin osallistuneiden koulutuksen/opetuksen järjestäjien, oppilaitosten ja korkeakoulujen määrä	542	1771	1500	1606
Julkaisut ja artikkelit muissa kuin arviointiraporteissa	7	13	10	6
Pidetyt esitelmät, kansainväliset	10	46	20	35
Pidetyt esitelmät, kotimaiset	12	30	20	41
Järjestetyt seminaarit, konferenssit, julkistamistilaisuudet ja auditointeja tai arviointeja koskevat informaatiotilaisuudet	6	22	23	32
- tilaisuuksien osallistujamäärä yhteensä	475	1307	1380	2390
Karvissa käyneet vieraat, ryhmiä yhteensä	42	41	40	59
- vieraita yhteensä	288	455	300	332
- joista kotimaisia	207	198	150	196
- kansainvälisiä	81	257	150	136
Henkilöstön jäsenyys ulkopuolisissa asiantuntijatyöryhmissä yms.	26	32	32	17

5.2.5 Taiteen edistämiskeskus

Vuosi 2016 oli viraston #taideonlasten -teemavuosi. Teemavuoden tavoitteena oli edistää lasten ja nuorten taiteen ja kulttuurin saatavuutta ja saavutettavuutta sekä edistää lasten ja nuoreten parissa työskentelevien taiteen ammattilaisten asemaa. Teemavuoden pääyhteistyökumppani oli Suomen lastenkulttuurikeskuskusten liitto ja vuoden suojelijana oli lapsiasiavaltuutettu Tuomas Kurttila.

Virasto uudisti työjärjestyksensä ja henkilöstösuunnitelmansa vuonna 2016. Henkilöstösuunnitelman toimenpiteet, tavoitteet ja niihin liittyvät seurantamittarit koskevat vuosia 2017 – 2021.

Vuonna 2015 alkanut valtionavustushakujen sähköistäminen laajentui syksyllä 2016 koskemaan myös yhteisöjä. Sähköisen haun käyttöönotto oli onnistunut, sillä syksyn hauissa pääosa yksityishenkilöiden ja yhteisöjen hakemuksista saapui virastoon sähköisesti.

Virasto irtautui aiemmista opetus- ja kulttuuriministeriön toteuttamista IT-palveluista ja siirtyi Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin asiakkaaksi vuonna 2016. Samassa yhteydessä virasto siirtyi käyttämään sähköposteissaan @taike.fi-osoitetta. Virasto myös pilotoi yhteistyössä Valtorin kanssa uusien Valtti-työkoneiden käyttöönottoa vuonna 2016.

Taiteen edistämiskeskus pilotoi vuodesta 2015 alkaen syksyyn 2016 asti opetus- ja kulttuuriministeriön uutta tulossopimusmallia. Virastosta tulossopimuksen kehittämistyöhön osallistui johtoryhmän lisäksi viraston sisäinen työryhmä. Uusimuotoinen tulossopimus vuosille 2017–2019 allekirjoitettiin joulukuussa 2016.

Tulostavoitteiden toteutuminen vastuualueittain tai toiminnoittain

I Tulostavoitteiden toteutuminen vastuualueittain tai toiminnoittain

I Taiteen tukemisen vastuualue

Toimikaudelle 2015-16 asetettujen taidetoimikuntien toiminta päättyi vuoden lopussa. Virasto valmisteli taidetoimikuntien uuden toimikauden jäsenten nimittämisen keskeisiltä taiteen alan järjestöiltä ja laitoksilta pyytämiensä ehdotusten pohjalta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimitti uuden taideneuvoston kaudelle 1.9.2016–31.8.2019. Viraston valmistelun pohjalta taideneuvosto asetti seitsemän valtion taidetoimikuntaa ja nimesi niihin sekä alueellisiin taidetoimikuntiin puheenjohtajat ja jäsenet kaudelle 2017–2018.

Opetus- ja kulttuuriministeriön nimittämä Kuvataiteen näyttöapurahalautakunta aloitti uuden kolmivuotiskautensa 2016–2018 ja Kirjailijoiden ja kääntäjien kirjastoapurahalautakunnan toimikausi 2015 - 2017 jatkui.

Viraston valtionavustustoiminnan kehittämistä jatkettiin uudistamalla hakuilmoitusten, lomakkeiden ja päätöskirjeiden sisällöt sekä ryhmittelemällä hakuajat uudelleen. Sähköinen asiointi laajennettiin koskemaan kaikkia yhteisöavustuksia. Virasto osallistui opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionavustustoiminnan kehittämistyöhön ja sopi sen jatkotoimista ministeriön kanssa.

Valtionavustusten päätösvallan delegointi ministeriöstä virastoon jatkui: eduskunnan hyväksyttyä lain ylimääräisistä taiteilijaeläkkeistä siirtyi näitä koskeva päätösvalta ministeriöltä Taikelle, ja virasto teki päätökset vuoden 2016 hakemuksista.

1. Taiteilijan toimeentulo- ja työskentelyedellytysten kehittäminen sekä apurahojen kohdentaminen

Taiteen edistämiskeskus edisti taiteellisen toiminnan ja tuotannon edellytyksiä

- 1) jakamalla apurahoja ja avustuksia taiteilijoille, taiteilijaryhmille ja yhteisöille, myöntämällä ylimääräisiä taiteilijaeläkkeitä sekä
- 2) tukemalla asiantuntijana taide- ja kulttuuripoliittista päätöksentekoa alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Apurahoilla ja avustuksilla edistettiin myös taiteen saatavuutta, saavutettavuutta, kulttuurista monimuotoisuutta ja kulttuurien välistä vuorovaikutusta, kulttuurin taloutta ja luovaa taloutta, taiteen soveltavaa käyttöä sekä kulttuuria.

Tavoitteita toteutettiin myös kehittämisohjelmilla, läänintaiteilijoiden työllä ja tietoon ja taiteen erityisasiantuntemukseen liittyvinä asiantuntijapalveluina.

Toiminnassaan keskus on ottanut huomioon hyvän hallinnon, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteiden toteutumisen sekä kohderyhmien erityispiirteet. Apurahapolitiikassa on otettu huomioon hakijakunnan sukupuoli-, ikä-, kieli- ja alueellinen jakauma sekä nuorten taiteilijoiden asema apurahan hakijoina ja saajina.

Vuonna 2016 Taiteen edistämiskeskus jakoi taiteen edistämiseen noin 34 milj. euroa. Virasto ja sen luottamuselimet käsittelivät kaikkiaan noin 13 500 hakemusta ja antoivat yhtä monta päätöstä. Lisäksi ne antoivat opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunnon noin 500 hakemuksesta.

Taiken ja valtion taidetoimikuntien* hakemukset ja myönnöt vuosina 2013–2016

Tukimuoto	Hakemuksia 2013	Hakemuksia 2014	Hakemuksia 2015	Hakemuksia 2016	Myönnöt 2013	Myönnöt 2014	Myönnöt 2015	Myönnöt 2016	Myönnöt % hakemuksista 2013	Myönnöt % hakemuksista 2014	Myönnöt % hakemuksista 2015	Myönnöt % hakemuksista 2016
Taiteelliseen työskentelyyn	4 861	4 661	4 547	4 517	1 410	1 348	951	875	29 %	29 %	21 %	19 %
- (josta taiteilijapurahat) **	(2 294)	(2 332)	(2 414)	(2 559)	(289)	(311)	(299)	(305)	(13 %)	(13 %)	(12 %)	(12 %)
Projekteihin yksityisille/työryhmille	3 567	3 722	3 442	3 743	1 131	1 120	1 139	1 294	32 %	30 %	33 %	35 %
Avustukset yhteisöille***	1 049	1 179	1 250	1 307	532	513	573	504	51 %	44 %	46 %	39 %
Kaikki tukimuodot yhteensä	9 477	9 562	9 239	9 567	3 073	2 981	2 663	2 673	33 %	31 %	29 %	28 %

* Taiteen edistämiskeskus, valtion taiteenaloitaohittiset taidetoimikunnat ja apurahalautakunnat.

** Apurahaa haettu edellisenä vuonna.

*** Sisältää valtionavustukset taide- ja kulttuuripalvelujen juurruttamiseksi osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa.

Taiken ja alueellisten taidetoimikuntien hakemukset ja myönnöt vuosina 2013–2016

Tukimuoto	Hakemuksia 2014	Hakemuksia 2015	Hakemuksia 2016	Myönnöt 2014	Myönnöt 2015	Myönnöt 2016	Myönnöt % hakemuksista 2014	Myönnöt % hakemuksista 2015	Myönnöt % hakemuksista 2016
Työskentelyapurahat	1 671	1 450	1 749	290	295	262	17 %	20 %	15 %
Kohdeapurahat*	1 714	1 599	1 607	417	417	434	24 %	26 %	27 %
Valtionavustukset**	1 036	912	598	494	464	206	48 %	51 %	34 %
Kaikki tukimuodot yhteensä	4 419	3 961	3 954	1 201	1 176	902	27 %	30 %	23 %

* Sisältää lastenkulttuuripurahat.

** Sisältää lastenkulttuurin ja taiteesta hyvinvointia avustukset.

2. Kansainvälistymisen, kulttuurivaihdon sekä -viennin edistäminen

Taiteen edistämiskeskus edisti kulttuurin taloutta ja luovaa taloutta, kansainvälistymistä sekä kulttuurivaihtoa että -vientiä mm. jakamalla apurahoja ja avustuksia residenssitoimintaan sekä matka-apurahoja. Residenssiapurahojen ja matka-apurahojen haku yhdistettiin syksystä lähtien liikkuvuusapurahoiksi. Viraston ylläpitämien residenssien toiminnasta luovuttiin vuoden 2016 aikana. Kansainvälisen toiminnan edistämiseen ja residenssitoimintaan osoitettiin vuonna 2016 yhteensä 756 500 euroa.

Tuki kansainväliseen toimintaan vuosina 2013–2016 (€)*

	Toteuma 2013	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016
Matka-avustukset	210 633	222 020	334 730	306 435
Taiken ylläpitämät ulkomaiset taiteilija-residenssit **	96 547	76 620	48 500	38 099
Residenssi- ja taiteilijavaihtotoiminta	429 367	377 700	392 170	412 000

* Kansainvälinen toiminta = ulkomailla tapahtuvaa toimintaa.

** Vuoden 2013 päätöksen mukaisesti virasto luopuu asteittain itse ylläpitämistään taiteilijaresidensseistä vuoden 2016 loppuun mennessä.

3. Taiteen moninaisuuden ja kulttuurien välisen vuoropuhelun edistäminen

Taiteen edistämiskeskus vahvistaa myöntämillään apurahoilla maahanmuuttajataustaisten ja kansallisiin vähemmistöihin kuuluvien taiteilijoiden mahdollisuuksia harjoittaa taiteellista toimintaa ja osallistua tasavertaisesti Suomen taide-elämään. Apurahoin edistetään myös monikulttuurisuutta ja kulttuurien välistä vuorovaikutusta edistäviä taidehankkeita Suomessa. Ministeriöstä edellisenä vuonna siirretyt avustukset yhteisöille monikulttuurisuuden edistämiseen ja rasismien vastaiseen toimintaan olivat haettavana ja päätettävänä virastossa toista kertaa.

Apuraha monikulttuurisuutta edistäviin taidehankkeisiin 2013–2015

	Toteuma 2013	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016
Määräraha €	100 000	97 000	97 000	105 000
Hakijat	138	128	121	206
Saajia	36	36	37	40
Saajat hakijoista (%)	26 %	28 %	31 %	19 %

Avustukset monikulttuurisuuden edistämiseen ja rasismien vastaiseen toimintaan 2015 - 2016

	Toteuma 2015	Toteuma 2016
Määräraha €	612 000	660 000
Hakijat	221	199
Saajia	89	89
Saajat hakijoista (%)	40 %	45 %

4. Taiteen ja kulttuurin perusoikeuksien sekä saatavuuden ja saavutettavuuden edistäminen

Tavoitteena on selkeyttää viraston roolia taiteen perusoikeuksien toteuttamisen edellytysten luojana että asiantuntijatahona, joka tukee alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti taide- ja kulttuuripoliittista päätöksentekoa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö osoitti viraston käyttöön 452 000 euroa taiteen ja kulttuurin keinoin hyvinvointia edistävien hankkeiden edistämiseen.

Taite ja alueelliset toimikunnat jakoivat lastenkulttuurin edistämiseen vuonna 2016 yhteensä 600 000 euroa.

Toimintavuoden aikana virasto osallistui näihin liittyviin opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla valmisteltuihin hallituksen kärkihankkeiden valtionavustushakujen valmisteluun ja toteutti syksyllä vuodelle 2017 kohdistuvan prosenttiperiaatteen laajentamista hyvinvointisectorille koskevan haun.

Opetus- ja kulttuuriministeriö osoitti viraston käyttöön julkisten taidehankintojen ns. prosenttiperiaatteen edistämiseen 300 000 euroa. Määräraha jaettiin haun perusteella erityisavustuksina rakennuttajille eri puolilla maata taidehankintojen edistämiseen. Tavoitteena on, että taidehankinnat otettaisiin mukaan rakennusten ja ympäristön suunnitteluun jo varhaisessa vaiheessa.

Aiemmin ministeriöstä haettavana olleet vammaisyhteisöjen kulttuuritoiminnan ja kulttuurin saavutettavuuden avustukset siirtyivät syksystä 2016 alkaen haettaviksi virastosta.

Kehittämisen vastuualue

Toiminnan arvioinnin kehittäminen

Vuonna 2016 virasto jatkoi toimintaansa liittyvän arvioinnin kehittämistä. Osa menetelmistä todettiin vakiintuneiksi, kuten uudistettu vuositilasto, toimikuntakysely, eräät viraston oman

toiminnan sisäiset itsearviointimenettelyt esimerkiksi tiedon tuottamisesta sekä yhteistyö kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cuporen kanssa viraston toiminnan arvioinnin kehittämiseksi.

Vuoden aikana valmisteltiin ja pilotoitiin uudentyyppisiä arviointitiedon keräys-, raportointi- ja arviointimenetelmiä liittyen vastuualueen kehittämisohjelmien vaikuttavuuteen (prosenttiperiaatteen väliraportointi), taiteen tukemisen vastuualueen apuraha- ja avustusselvityksiin sekä viraston henkilöstöhallintoon liittyen.

Taiteen edistämiskeskuksen tulosohtausasiakirjan ja -prosessin uudistukseen liittyen vastuualue oli mukana kehittämässä tulossopimuksen tavoitteiden seurantamittareita ja niiden dokumentointitapoja. Virasto järjesti viraston teemapäiviä ja erilaisia teemaseminaareja valtakunnallisesti yhteistyötahojen ja sidosryhmien kanssa aiempien vuosien tapaan.

Virasto antoi laajasti asiantuntijapalveluita taiteen kentälle, järjestöille, organisaatioille ja muille sidosryhmille sekä pyrki osaltaan käynnistämään vuoropuhelua yli hallintorajojen muun muassa hallituksen kärkihankkeiden suunnittelussa ja toimeenpanossa erityisesti silloin, kun uusilla hallinnon rajapinnoilla edistetään taiteen ammattilaisuutta.

Kehittämisohjelmien vaikuttavuuspanos

Kehittämisohjelmien vaikuttavuuspanos 2016

	Kehittämisen vastuualueen htv / palkat + projektit € *	Taiteen tukemisen vastuualueen avustukset €	Vaikuttavuuspanos yhteensä €
Prosenttiperiaate	4,9 / 270 327	300 000	570 327
Taide ja hyvinvointi	4,7 / 260 164	400 000	660 164
Lasten- ja nuorten kulttuuri	6,3 / 410 724	570 000	980 724
Kulttuurinen moninaisuus ja liikkuvuus	4,1 / 285 754	1 480 000	1 765 754
Taiteilijoiden työskentelyedellytykset	17 / 1 005 656	17 632 230 **	18 637 886

* henkilötyövuosien määrä ei sisällä kehittämisohjelmakoordinaattorien (virkamiestyön) työpanosta.

** sisältää harkinnanvaraiset ja lakisääteiset apurahat taiteelliseen työskentelyyn.

Kehittämisen vastuualueelle laadittiin vuonna 2016 yhtenäinen projektitoiminnan malli. Taiteen edistämiskeskuksen projektitoiminnan käsikirja kuvaa kehittämistoiminnan hallinnointiin, toteutukseen ja raportointiin liittyvät käytänteet. Projektitoiminta tapahtuu kehittämisohjelmissa, joita on viisi. Projektitoiminnan käsikirjan ensimmäistä versiota ja käsikirjaan perustuvia toimintatapoja seurataan ja tarvittaessa tarkennetaan jatkossa vuosittain.

5.2.6 Varastokirjasto

Toiminnan taloudellisuus

Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen

Vuonna 2016 aineiston vastaanottoon, käsittelyyn ja säilyttämiseen liittyvät kustannukset olivat 1 302 610 euroa.

Aineiston käsittelyn määrät ja yksikkökustannukset euroa/hyllymetri 2014–2016

	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016
Käsitelty	9 567	7 964	4 054
Kustannukset	1 454 475	1 655 001	1 302 610
Euroa / hm	152	209	321

Aineiston käsittelyn yksikkökustannukset nousivat edellisiin vuosiin verrattuna. Vuosina 2014 ja 2015 aikana aineistoa käsiteltiin rästiprojektin yhteydessä tavallista suurempia määriä, mikä alensi yksikkökustannuksia. Vuoden 2016 toteuma on hieman korkeampi kuin normaalivuonna. Tätä selittää se, että kausijulkaisuja tuli tavallista vähemmän.

Aineiston käyttö

Vuonna 2016 aineiston käyttöön liittyvät kustannukset olivat 446 393 euroa.

Aineiston käytön yksikkökustannukset euroa/tapahtuma 2014–2016

	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016
Tapahtumia	83 038	90 841	102 191
Kustannukset	375 027	410 009	446 393
Euroa / tilaus	4,52	4,52	4,37

Aineiston käytön yksikkökustannukset laskivat hieman edellisiin vuosiin verrattuna. Henkilöstökustannukset olivat suurin menoerä.

Toiminnan tuottavuus

Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen

Aineistoa käsiteltiin 4 054 hyllymetriä. Vastaanottoon ja käsittelyyn osallistui 13,16 henkilötyövuotta. Aineistoa käsiteltiin 308 hm/htv. Alla vuosien 2014–2016 vertailutiedot:

	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016
Käsitelty (hm)	9 567	7 964	4 054
HTV	18,23	16,46	13,16
Käsitelty aineisto (hm/htv)	525	484	308

Vuoden 2014 ja 2015 luvuissa on mukana rästiprojekti. Vuonna 2014 rästiprojektin htv-määrä oli 4,68 ja vastaavasti vuonna 2015 4,96.

Tuottavuuden poikkeuksellisen suuri nousu vuosina 2014 ja 2015 johtuu siitä, että uuden kokoelmapolitiikan mukaisesti arvioitua tarpeetonta aineistoa poistettiin aikaisempia vuosia enemmän. Vuonna 2016 näitä ei ollut, ja vuosi olikin normaalivuosi.

Tuottavuutta voidaan kuvata myös suhteuttamalla luetteloitujen tietueiden määrä henkilötyövuosiin:

	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016
Luetteloituja tietueita	92 811	107 651	73 078
HTV	18,23	16,46	13,16
Luetteloitu aineisto (tietuetta/htv)	5 091	6 540	5 553

Tuottavuus laski kahteen edelliseen vuoteen verrattuna. Kuitenkin luetteloidut tietueet henkilötyövuotta kohti ovat edelle korkealla tasolla. Tämä johtuu siitä, että kahden edellisen vuoden aikana rästien käsittelyn lisäksi on tehostettu myös luettelointiprosesseja.

Aineiston käyttö

Tilautapahtumia oli 102 191. Henkilötyövuosia käytettiin 5,47. Tilauksia oli henkilötyövuotta kohden 18 682. Alla vuosien 2014–2016 vertailutiedot:

	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016
Tilauksia	83 038	90 841	102 191
HTV	5,42	5,68	5,47
Tilauksia / htv	15 321	15 993	18 682

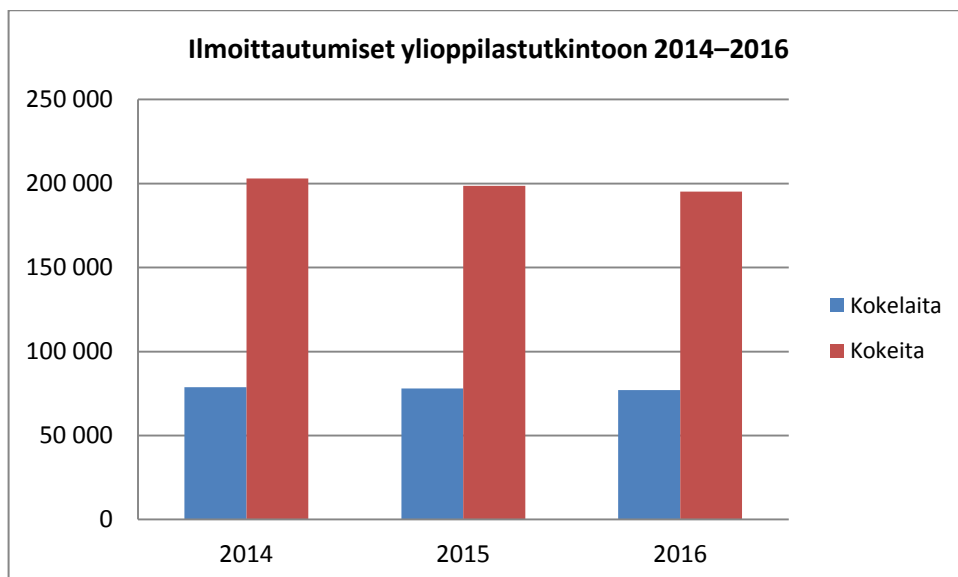
Tuottavuus nousi edellisvuoteen verrattuna. Töitä organisoitiin paremmin vastaamaan mm. ruuhkahuippujen tasoittamisessa. Aineiston käyttöön liittyvissä tehtävissä työskenteli oman henkilökunnan lisäksi myös palkkatuettuja, tuetun työllistämisen harjoittelijoita sekä työkokeilijoita.

5.2.7 Ylioppilastutkintolautakunta

Toiminnan tuloksellisuus

Tulosopimuksen mukaisesti ylioppilastutkintolautakunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2016 olivat ylioppilastutkinnon toimeenpano sekä siihen liittyvät kehittämistoimet. Molemmat tavoitteet toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Lautakunta ei voi vaikuttaa tutkintoon osallistuvien kokelaiden määrään tai siihen, kuinka moneen kokeeseen he ilmoittautuvat. Kokelas- tai koekohtaisten ilmoittautumisten lukumäärälle asetetut tavoitteet ovat vain ennusteita. Ilmoittautumisten määrä vaikuttaa hyvin pitkälle lautakunnan työmäärään sekä tuloihin, joista noin 99 prosenttia muodostuu kokelaiden maksamista perusmaksuista ja koekohtaisista maksuista. Ylioppilastutkintolautakunnan toimintaa ei ole tuotteistettu, eikä lautakunnan jäsenistö ole työajanseurannan piirissä. Nämä tekijät vaikeuttavat toiminnan tehokkuuden mittaamista.

Ylioppilastutkintoa suorittamaan ilmoittautui vuonna 2016 kaikkiaan 77 020 henkilöä. Tähän lukuun sisältyvät tutkintoa yhdellä kertaa ja hajauttamalla suorittavat ylioppilaskokelaat sekä myös hyväksytyn ja hylätyn kokeen uusijat ja tutkinnon täydentäjät. Ilmoittautuneita oli 884 (1,13 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Koekohtaisia ilmoittautumisia oli 195 220, mikä on 3 348 (1,69 %) edellistä vuotta vähemmän.

Vuonna 2016 lautakuntaan kuului 26 jäsentä. Lautakunnalla on lisäksi apujäseniä kokeiden laatimista ja arvostelua varten. Vuonna 2016 arvostelutyöhön osallistuneita apujäseniä oli 355. Sekä lautakunnan jäsenet että sen apujäsenet hoitavat tehtäviään sivutoimisin oman päätoimensa ohella, joten heidän osaltaan ei ole mahdollista suorittaa työajanseurantaa. Tutkinnon käytännön toimeenpanosta vastaavan kanslian henkilöstön määrä oli 27 virkamiestä. Tämän lisäksi kansliassa työskentelee kiireisimpinä aikoina tuntipalkkaisia työntekijöitä, joiden yhteenlaskettu työpanos on yhden henkilötyövuoden luokkaa.

Ylioppilastutkintolautakunta laati vuoden 2016 kevään ja syksyn tutkintoja varten yhteensä 84 koetta. Arvostelusuorituksia kertyi vuonna 2016 yhteensä 240 876.

Ylioppilastutkintolautakunnan tuottamat kokeet 2014–2016

	2014	2015	2016
Äidinkielen koe	10	10	10
Suomi tai ruotsi toisena kielenä -koe	4	4	4
Reaaliaineiden kokeet	24	24	24
Matematiikan koe	4	4	4
Toisen kotimaisen kielen koe	8	8	8
Vieraiden kielten kokeet	34	34	34
Yhteensä	84	84	84

Ylioppilastutkintolautakunnan arvostelusuoritukset 2014–2016

	2014	2015	2016
Äidinkielen koe	77 492	76 189	74 577
Suomi tai ruotsi toisena kielenä -koe	1 392	1 570	1 651
Reaaliaineiden kokeet	68 124	66 962	68 370
Matematiikan koe	30 287	31 045	28 144
Toisen kotimaisen kielen koe	22 290	20 518	19 520
Vieraiden kielten kokeet	50 528	48 708	48 614
Yhteensä	250 113	244 992	240 876

Talous

Lautakunnan pääasiallinen tulonlähde ovat kokelaiden maksamat tutkintomaksut. Kokelaskohtaiset tutkintomaksut koostuvat perusmaksusta ja kustakin kokeesta perittävästä maksusta. Lautakunnan tulot pienenevät edellisvuodesta. Lautakunnan menot sen sijaan kasvoivat edellisvuodesta.

Osa ylioppilastutkinnon järjestämisestä aiheutuvista kiinteistä menoista katettiin valtion talousarviosta kokelaskohtaisten kustannusten pienentämiseksi. Tutkintomaksut säilyivät ennallaan. 6 650 926 euron kokonaistuloista 99,0 % oli julkisoikeudellisia ja loput liiketaloudellisia tuloja.

Julkisoikeudelliset tuotot, 6 587 048 euroa, olivat kokelaiden maksamia perusmaksuja ja koekohtaisia maksuja (98,3 %) sekä tarkistusarvostelumaksuja (0,7 %). Suurin kustannuserä olivat arvostelu- ja muut palkkiot, yhteensä 68,8 % kaikista menoista. Muita merkittäviä eriä olivat kanslian palkkakustannukset, koetehtävien painatukset, ylioppilastutkintorekisterin käyttö ja ylläpito, toimitilavuokrat, kuullunymmärtämiskokeiden äänitteiden valmistus ja koetehtävien postitus. Liiketaloudellisia tuottoja, yhteensä 63 878 euroa, saatiin lähinnä ylioppilastutkintotodistusten kaksoiskappaleista, käännöstodistuksista, koesuoritusten kopioista ja julkisuuslain nojalla tilatuista kokeista. Niiden kustannuksia olivat palkat, palkkiot ja postitus sekä osuudet vuokrista ja tarvikkeista.

6. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Ministeriön sisäistä toimintaa ja organisaatiota koskevat linjaukset

Linjaukset 2016	Toteuma ja sen analyysi
Ministeriön organisaatiota, toimintatapoja ja johtamista kehitetään siten, että työskentelytavat tukevat hallitusohjelman ja ministeriön tavoitteiden ja ydintehtävien laadukasta ja tehokasta toteuttamista.	Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintatapoja ja prosesseja uudistettiin tavoitteena edistää valtioneuvoston yhtenäisyyttä, vahvistaa ministeriön kokonaisnäkemyksiä ja lisätä yhteistyötä. Ministeriö laati OKM:n toiminnan uudistamisen toimintasuunnitelman syksyllä 2016. Syyskauden aikana järjestettiin henkilöstötilaisuuksia, joissa työpajoissa ja yhteisen keskustelun kautta pohdittiin muun muassa poikkihallinnolliseen yhteistyöhön, ministeriön toimintakulttuuriin ja toimintatapoihin sekä johtamisen kehittämiseen liittyviä asioita. Valmistelun pohjalta kansliapäällikön ja osastojen sekä toimintayksiköiden välisissä tuloseskusteluissa sovittiin ministeriön toiminnan kehittämiseen liittyvistä toiminnoista. Kansliapäällikön johtoryhmä hyväksyi 15.12. tulossuunnitelman, jossa on linjattu ministeriön toiminnan kehittämiseen liittyvistä toimenpiteistä vuodelle 2017.
Valtionavustustoiminta uudistetaan.	Valtionavustusryhmä käynnisti toimintansa keväällä 2016. Valtionavustusryhmä uudisti ja yhtenäisti toimintavuoden aikana ministeriön valtionavustustoiminnan prosessia ja menettelytapoja sekä valtionavustustoimintaa koskevia ohjeistuksia.
Ministeriön johtoryhmien työskentelyä kehitetään.	Kansliapäällikön johtoryhmässä toteutettiin kevään 2016 aikana johtoryhmän vuorovaikutuskulttuurin kehittämistä koskeva kehittämishanke.
Ministeriön työyhteisössä lisätään avoimuutta ja vuorovaikutteisuutta.	Työyhteisön kehittämishanke kokoontui säännöllisesti tavoitteena tukea ministeriön toiminnan ja toimintakulttuurin uudistamista, yhteisen näkemyksen vahvistamista ja työhyvinvoinnin edistämistä. Työyhteisön kehittämishanke suunnitteli ja toteutti ministeriön toiminnan kehittämiseen liittyvät työpajat ja henkilöstötilaisuudet.
Työyhteisön kehittämishanke jatkaa työtään työyhteisön työhyvinvoinnin edistämiseksi.	Vuorovaikutteisuuden ja avoimuuden kehittäminen oli nähtävissä vuoden 2016 työtyytyväisyyskyselyn tuloksissa. Julkishallinnon yhteisiin johtamis- ja esimiestyön valmennusohjelmiin osallistumista tehostettiin.

Ministeriön toiminta sopeutetaan julkisen talouden pienentyviin resursseihin. Ministeriö käynnistää sopeuttamisohjelman toimeenpanon. Ministeriön toimintakyky, osaaminen ja asiantuntijuus turvataan kaikissa olosuhteissa.	Ministeriössä laadittiin suunnitelma sopeuttamisohjelmaksi ja toimenpiteiksi toimintamenotason sopeuttamiseksi vastaamaan kehityksen mukaista menotason vuoteen 2019 mennessä. Samalla kehitettiin talouden seuranta- ja raportointijärjestelmää sekä uudistettiin kaikkia henkilöstömuutoksia koskeva päätöksenteko kansliapäällikön johtoryhmälle. Asiantuntemuksen jatkuvuutta ja riittävien resurssien turvaamista ministeriössä käsiteltiin osana edellä mainittua toimintatapojen uudistamisen valmisteluprosessia.
Lainsäädäntötyön laatua parannetaan. Ministeriön sisäisen lainsäädäntötyön ohjeistus uudistetaan. Ministeriön säädösvalmistelijoiden yhteistyötä lisätään ja toimintatapoja yhtenäistetään.	Ministeriön lainsäädäntöryhmä kokoontui vuoden aikana useita kertoja. Ryhmä kokouksissa kuultiin ulkopuolisia asiantuntijoita lainsäädäntötyön kehittämiseen ja lainsäädännön laatuun liittyen. Ministeriön sisäinen lainsäädäntötyön ohjeistus valmistui jo vuonna 2015.

7. TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Opetus- ja kulttuuriministeriö kirjanpitoyksikkönä

Opetus- ja kulttuuriministeriön kirjanpitoyksikköön kuuluivat vuonna 2016 opetus- ja kulttuuriministeriön lisäksi seuraavat virastot: Kansallinen koulutuksen arviointikeskus KARVI, Kotimaisten kielten keskus KOTUS, Näkövammaisten kirjasto CELIA, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti KAVI, Taiteen edistämiskeskus TAIKE, Varastokirjasto ja Ylioppilastutkintolautakunta.

7.1 Rahoituksen rakenne

Tuotot

Maksullisen toiminnan tuotoista noin 7,9 milj. euroa muodostuu julkisoikeudellisista suoritteista ja 0,2 milj. euroa erillislakien perusteella hinnoitelluista suoritteista saaduista maksuista sekä noin 1,4 milj. euroa liiketaloudellisten suoritteiden tuotoista.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja kertyi noin 1,4 milj. euroa, josta 0,1 milj. euroa muilta valtion virastoilta saatua rahoitusta, 1,0 milj. euroa EU:lta saatua rahoitusta, 0,2 milj. euroa elinkeinoelämältä ja 0,1 milj. euroa muita tuottoja.

Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot koostuvat rakennerahastojen teknisen tuen hankkeiden rahoituksesta.

Määrärahojen käyttöön asettamiset

Ulkoministeriö osoitti Taiteen edistämiskeskuksen käyttöön 45 000 euroa momentilta 24.90.68 (Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö) vuodelta 2015 siirtyneestä määrärahasta.

Valtiovarainministeriön momentilta 28.60.12 (Osaamisen kehittäminen) osoitettiin Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja Taiteen edistämiskeskuksen käyttöön yhteensä 4 660 euroa.

Työ- ja elinkeinoministeriö osoitti kirjanpitoyksikön virastojen käyttöön yhteensä 95 056,69 euroa työllistämisvaroja momentilta 32.30.51.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö asetti Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen käyttöön momentin 32.70.03 (Kotouttamisen osaamiskeskus) määrärahaa 20 000 euroa.

7.2 Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa tapahtuneet rakenteelliset muutokset

Valtioneuvoston hallintoyksikön perustamisen johdosta opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenomomentilta 29.01.01 siirrettiin 1 234 000 euroa valtioneuvoston kanslian toimintamenomomentille 23.01.01 ja 75 000 euroa momentille 23.01.02.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromomentilta 29.01.29 siirrettiin 183 000 euroa momentille 23.01.29. Arvonlisäveromomentilta siirrettiin lisäksi 339 000 euroa momentille 28.01.29 maaliskuun alusta alkaneen Valtorin asiakkuuden johdosta sekä 838 000 euroa momentille 29.80.41 käyttöoikeuskorvauksista aiheutuvien arvonlisäverojen maksamiseen.

Opiskelijavalintapalveluiden kehittämiseksi Opetushallituksen toimintamenomomentille siirrettyjä määrärahoja palautettiin 150 000 euroa momenteille 28.90.30, 29.10.01, 29.20.30 ja 29.30.21.

Opetushallituksen toimintamenomomentille 29.01.02 siirrettiin perustoiminnan turvaamiseksi 325 000 euroa momentilta 29.30.20. Säästöjen jaksottamiseksi tehtyjä siirtoja palautettiin Opetushallituksen toimintamenomomentilta 1 025 000 euroa, josta 525 000 momentille 29.01.01 ja 500 000 euroa momentille 29.30.20. Todennetun osaamisen rekisterin rahoittamiseksi Opetushallituksen toimintamenomomentille 29.01.02 siirrettiin 880 000 euroa momentilta 28.70.20.

Eräiden avustusten momentille 29.01.04 siirrettiin 500 000 euroa momentilta 31.40.42 vähemmistökielisen sanomalehdistön tukemiseen.

Evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisten tehtävien hoitamiseksi pääluokkaan perustettiin uusi momentti 29.01.52, jolle myönnettiin rahoitusta 114 000 0000 euroa.

Turvapaikanhakijoista ja maahanmuuttajista aiheutuvien avustusten maksamiseen pääluokkaan perustettiin uusi momentti 29.01.53, jolle siirrettiin 190 000 euroa momentilta 29.30.20 ja 2 000 000 euroa momentilta 29.30.21.

Ylioppilastutkinnon sähköistämiseen siirrettiin 100 000 euroa momentilta 29.10.01 momentille 29.10.02.

Momentilta 29.30.20 siirrettiin momentille 29.30.21 ammattitutkintojen kehittämiseen ja toimeenpanoon 1 395 000 euroa ja näyttötutkintojärjestelmän ylläpitämiseen ja kehittämiseen 400 000 euroa.

Oppisopimuskoulutuksen momentilta 29.30.32 siirrettiin 7 500 000 euroa momentille 32.30.51 määräaikaisen siirron palautuksena.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen momentilta 29.40.03 siirrettiin 93 000 euroa strategisen tutkimuksen rahoitusvälineen toteuttamiseen ja 17 000 euroa valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan momentille 23.01.22.

Yliopistojen valtion rahoituksen momentilta 29.40.50 siirrettiin 5 000 000 euroa kasvutoimien rahoittamiseen momentille 29.40.51 ja momentille siirrettiin Oikeuspoliittisen instituutin palkkausten tarkistusten toteuttamiseen 3 000 euroa momentilta 25.01.03.

Strategisen tutkimusrahoituksen momentille 29.40.54 siirrettiin yhteensä 28 000 000 euroa momenteilta 28.30.02, 29.40.04, 30.01.05, 30.20.02, 30.70.01, 31.50.1, 32.20.01, 32.20.49, 33.02.02, 33.03.03, 33.03.50 ja 35.01.04.

Kansallisen audiovisuaalisen keskuksen toimintamenomomentille 29.80.06 siirrettiin 84 000 euroa momentilta 31.01.40 digitaalisten palveluiden kehittämistä ja niiden turvallista käyttöä, itsesääntelytoimenpiteitä sekä viestintävalmiuksia edistävien hankkeiden toteuttamiseen.

Museoiden valtionosuusmomentille 29.80.32 siirrettiin 461 000 euroa liikenne- ja viestintäalan museoiden rahoittamiseen momentilta 31.01.40.

Eräiden avustusten momentille 29.80.50 siirrettiin 1 727 000 euroa Hanasaaren tilakustannuksiin momentilta 29.80.53.

Tilakustannusten valtionavustusmomentille 29.80.53 siirrettiin 1 245 000 euroa momentilta 29.80.59 Kansallisgallerian toimitilamuutosten johdosta ja lisäksi momentilta siirrettiin 460 000 euroa momentille 29.80.20.

Opetus- ja kulttuuriministeriölle osoitetuissa määrärahoissa tapahtuneet muutokset

Opetus- ja kulttuuriministeriölle vuonna 2016 osoitetut määrärahat lisääntyivät 125,5 milj. eurolla (1,9 %) vuodesta 2015. Valtionosuus- ja -avustusmomenttien määrärahat vähenivät vuoden 2015 tasosta 85,3 milj. euroa, mikä johtuu pääosin yleissivistävän koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen valtionosuuksien ja -avustusten vähenemisestä sekä nuorten aikuisten osaamisohjelman määräaikaisen rahoituksen vähentymisestä. Yliopistojen valtionrahoitusmomentin määräraha vähentyi 79,2 milj. eurolla, mikä johtuu hallitusohjelman mukaisista sopeuttamistoimenpiteistä. Veikkausvoittovaramomenteilla määrärahat vähentyivät 3,7 milj. euroa, mikä johtuu jakamattomien voittovarojen purkamisen vähentämisestä.

Talousarvion ja lisätalousarvion toteutuminen

Yleissivistävän koulutuksen valtionosuusmomentin määrärahaa jäi käyttämättä 16,1 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen valtionosuusmomentilta jäi käyttämättä 1,2 milj. euroa, ammatillisen lisäkoulutuksen valtionosuusmomentilta 2,2 milj. euroa, oppisopimuskoulutuksen valtionosuusmomentilta 4,0 milj. euroa ja nuorten aikuisten osaamisohjelmasta 4 milj. euroa. Opintolainojen valtiontakausmomentin määrärahaa jäi käyttämättä 3 milj. euroa. Opintoraha ja asumislisämomentilta jäi määrärahaa käyttämättä 48,6 milj. euroa ja koulumatkatuesta 3,4 milj. euroa etuuksien käytön jäätyä ennakoitua pienemmäksi.

Teattereiden ja orkestereiden käyttökustannusten valtionosuusmomentin 29.80.31 määräraha ylittyi 44 309 eurolla, museoiden valtionosuusmomentin 29.80.32 määrärahat 155 834 eurolla ja hallinnonalan arvonlisäveromomentin 29.01.29 määrärahat 580 547 eurolla. Arviomäärärahojen ylityksiin myönnettiin ylitysluvat.

Opintotukitoiminnan tuloja kertyi 6,1 milj. euroa budjetoitua vähemmän takausvastuusaatavien lisäyksen jäätyä 5,9 milj. euroa ennakoitua pienemmäksi. Korkotuloja kertyi 0,3 milj. euroa takausvastuusaatavien lyhennysten toteutuessa lähes ennakoidun mukaisesti. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muiden tulojen momentille kertyi tuloja 23,8 milj. euroa, mikä muodostuu lähinnä valtionosuuksien ja -avustusten palautuksista.

Siirrettyjen määrärahojen käyttö ja muutokset siirretyissä määrärahoissa

Vuodelle 2016 siirtyi edelliseltä vuodelta 95,1 milj. euroa. Vastaavasti vuodelle 2017 siirtyi 98,9 milj. euroa, joten siirtomäärärahakanta lisääntyi 3,8 milj. euroa. Suurimmat siirtomäärärahakannan erät olivat 29,3 milj. euroa korkeakoulujen ja tieteen yhteisten menojen momentilla 29.40.20, 10 milj. euroa ammattikorkeakoulujen vuokrien arvonnalisäverokustannuksiin momentilla 29.40.55 ja 7,6 milj. euroa opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenomomentilla 29.01.01.

Kirjanpitoyksikköön kuuluvien virastojen toimintamenomomenttien siirtomäärärahakanta lisääntyi 1,7 %. Toimintamenomenteilta siirtyi määrärahoja seuraavalle vuodelle yhteensä 16,9 milj. euroa, kun edelliseltä vuodelta määrärahoja siirtyi 16,6 milj. euroa.

7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuottoja kertyi yhteensä 11,9 milj. euroa. Tuotot vähentyivät edellisestä vuodesta yhteensä 7,1 %. Maksullisen toiminnan tuotot vähenivät 0,9 %, vuokrat ja käyttökorvaukset vähenivät 15,7 % ja muut toiminnan tuotot vähentyivät 18,8 %.

Maksullisen toiminnan tuotoista lähes 100 % muodostuu Ylioppilastutkintolautakunnan tuotoista, joista valtaosan muodostavat ylioppilastutkintomaksut. Muista toiminnan tuotoista 46 % kertyi yhteistoiminnan kustannusten korvauksista ja 41 % yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 111,8 milj. euroa. Kulujen määrä on 12,7 milj. euroa pienempi kuin edellisenä vuonna. Kuluista henkilöstökulujen osuus on 38 %, palvelujen ostojen 37 %, vuokrien 3,9 % ja muiden kulujen osuus 15,9 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat vähenivät 2,6 %, vuokratulot 19 % ja henkilöstökulut 5 %, mihin talousarviovuonna vielä vaikutti tehtävien ja kulujen siirto valtioneuvoston hallintoyksikölle. Palvelujen ostot lisääntyivät 8,5 % ja muut kulut vähenivät 31 %.

Palvelujen ostot olivat yhteensä 41 milj. euroa. Palvelujen ostoista 18,2 milj. euroa muodostuu atk:n käyttöpalveluista, joista valtaosa on korkeakoulujen yhteiseen käyttöön hankittuja käyttöpalveluita.

Tietotekniikan asiantuntijapalveluihin käytettiin 7 milj. euroa, muihin asiantuntija- ja tutkimuspalveluihin 3,5 milj. euroa, painatuspalveluihin 1 milj. euroa ja talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusmaksuihin noin 1 milj. euroa.

Muiden kulujen 17,8 milj. eurosta 15,1 milj. euroa, 85 %, muodostuu kopiointi- ja käyttöoikeusmaksuista, jotka ovat korvauksia tekijänoikeudella suojatun aineiston kopioinnista sekä radio- ja televisiolähetysten nauhoittamisesta opetuskäyttöön. Matkustuskulut olivat 2,14 milj. euroa, missä on vähennystä 5,3 % vuoteen 2015 verrattuna.

Rahoitustuotoista yli 99 % muodostui opintolainojen takausvastuusuorituksista kertyvistä koroista. Rahoitustuotot kasvoivat 16,8 %. Rahoituskulut lisääntyivät 13 %. Rahoituskulut muodostuivat

pääasiassa epävarmojen opintolainojen takausvastuusaatavien tileistä poistoista ja maksuvapautuksista.

Muista satunnaisista tuotoista, 1,2 milj. euroa, 0,9 milj. euroa muodostuu Kansallisgallerian kokoelmiin saaduista taidelahjoituksista.

Siirtotalouden kulut, 5 829,7 milj. euroa, muodostuvat opetus- ja kulttuuriministeriön maksamista lakisääteisistä valtionosuuksista, valtion rahoituksesta yliopistoille, harkinnanvaraisista valtionavustuksista, opintotuen maksuista ja kansainvälisten järjestöjen rahoitus- ja maksuosuuksista.

Verot ja veronluonteiset maksut, 538,5 milj. euroa, muodostuvat veikkausvoittovarojen tuloutuksista.

Tuloutukset vähentyivät 0,5 % edellisestä vuodesta.

7.4 Tase

Kansallisomaisuuden tasearvo kasvoi 2,1 milj. eurolla Kansallisgallerian taidehankintojen johdosta.

Koneiden ja laitteiden tasearvo, 3,0 milj. euroa, pieneni 57 %:lla edellisestä vuodesta. Aktivoitavat käyttöomaisuushankinnat muodostuivat pääasiassa yliopistojen yhteiseen atk-toimintaan liittyvistä hankinnoista. Muut aineelliset hyödykkeet, 7,9 milj. euroa, muodostuu valtion taidekokoelmien taideteoshankinnoista. Muista pitkäaikaisista euromääräisistä sijoituksista, 1 678 milj. euroa, 654 milj. euroa muodostuu pääomasijoituksista Aalto-korkeakoulusäätiöön, Tampereen teknillisen yliopiston säätiöön, Kansallisgallerian säätiöön ja ammattikorkeakouluihin sekä 1 024 milj. euroa pääomasijoituksista julkisoikeudellisiin yliopistoihin.

Muista lyhytaikaisista saamisista, 155 milj. euroa, opintotukietuuksiin liittyvien saamisten osuus on 120 milj. euroa (77 %) ja Veikkaus Oy:n tuloutuksen loppusuoritus 35 milj. euroa (23 %). Ennakkomaksuista huomattavin erä on 17 milj. euroa Kansaneläkelaitokselle opintotukietuuksien maksuja varten maksettu suoritus.

Saadut ennakot ovat lisääntyneet noin 125 milj. eurolla, joka pääosin johtuu Veikkaus Oy:n jakamattomien voittovarojen tilittämisestä valtiolle.

Ostovelat, 4,8 milj. euroa, ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 59 %:lla. Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset, 1,2 milj. euroa, ja edelleen tilittävät erät, 1,1 milj. euroa, ovat joulukuun palkkoihin liittyviä ennakonpidätys-, työntantajamaksu- ja jäsenmaksuvelkoja.

Siirtovelat, 6,6 milj. euroa, muodostuu pääosin lomapalkkaveloista. Muun lyhytaikaiset velat, 66 milj. euroa, muodostuu lähes kokonaisuudessaan harkinnanvaraisten valtionavustusten maksamattomista eristä, joiden määrä on vähentynyt 6,4 %.

Arvopaperien ja oman pääoman ehtoisten sijoitusten arvo aleni 8 875 120,63 euroa johtuen pääosin Suomen Ilmailuopisto Oy:n osakkeiden hallinnan siirrosta Valtioneuvoston kanslialle.

Arvostuserät sisältää Oy Veikkaus Ab:n osakkeiden arvonorotuksen 278 182,84 euroa.

8. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Opetus- ja kulttuuriministeriön johto vastaa siitä, että ministeriössä toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt (*sisäinen valvonta*), jotka varmistavat opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, ministeriön hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen sekä ministeriön johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot ministeriön taloudesta ja toiminnasta. Menettelyiden on myös käsitettävä opetus- ja kulttuuriministeriön vastattavana ja välitettävänä olevien varojen hoidon sekä ne ministeriön toiminnot ja tehtävät, jotka se on antanut toisten virastojen ja laitosten, yhteisöjen ja yksityisten tehtäväksi, tai joista se muuten vastaa. Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäisen valvonnan menettelyissä on lisäksi otettava huomioon Euroopan yhteisön oikeudesta aiheutuvat ministeriön toimintaan kohdistuvat vaikutukset sekä sisäistä valvontaa koskevat yleiset standardit ja suositukset.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäisen valvonnan tilaa on arvioitu vertaamalla jatkuvassa seurannassa olevia asiakirjoja valtiovarainministeriön antaman valtion viraston ja laitoksen sekä rahaston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja vahvistuslausumaa koskevaan suositukseen ja sen sisältämään arviointikehikkoon. Vuoden 2016 tulossuunnitelmaa varten riskejä on arvioitu valmisteluryhmässä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintatapoja ja prosesseja uudistettiin tavoitteena edistää valtioneuvoston yhtenäisyyttä, vahvistaa ministeriön kokonaisnäkemystä sekä lisätä yhteistyötä. Ministeriö laati toiminnan uudistamisen toimintasuunnitelman. Ministeriön kehittämisen linjaukset ja toimenpiteet on hyväksytty tulossuunnitelmassa vuodelle 2017.

Vuonna 2016 valmisteltiin useita toimialan rakenteisiin, ohjaukseen ja sisältöihin liittyviä uudistuksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnassa arvioidaan säännöllisesti riskejä osana johtamista. Ministeriön johtamisjärjestelmän kehittämistä ja tehostamista jatketaan. Riskien arviointia ja riskienhallintaa tehostetaan. Vahvistetaan yhdenmukaisia käytäntöjä työmenetelmissä ja prosesseissa sekä kehitetään vuorovaikutusta eri toimijoiden välillä.

Rahoitusprosessien sisäinen valvonta on edelleen tehostamiskohteena. Lisäksi tehostetaan lainsäädäntö-, sekä toiminta- ja taloussuunnitteluprosessia.

Arvioinnin ja asiakirjoista saatavan selvityksen perusteella sisäisen valvonnan tilaa voidaan pitää olennaisilta osin tyydyttävänä.

9. ARVIOINTIEN TULOKSET

Suomi toisena kielenä (S2) –oppimäärän oppimistulokset perusopetuksen 9. vuosiluokalla 2015

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus arvioi huhtikuussa 2015 äidinkieli ja kirjallisuus – oppiaineen suomi toisena kielenä (S2) -oppimäärän osaamista perusopetuksen päättövaiheessa. Arvioinnissa havaittiin, että oppilaiden kokonaisosaamisen taso oli varsin hyvä. Oppilaista 87 prosenttia saavutti arvioinnissa hyvän osaamisen tason tai ylitti sen.

S2-opetusta saaneista oppilaista 37 prosenttia oli yhteishaussa hakeutunut lukioon ja 37 prosenttia ammatilliseen koulutukseen. Oppilaista neljä prosenttia oli hakeutunut lisäopetukseen ja kolme prosenttia joko lukioon valmistavaan tai ammatilliseen peruskoulutuksen valmentavaan koulutukseen.

Kehittämisehdotuksina esitettiin, että kielen opettamiseen liittyvää koulutusta tarjotaan sekä opettajien peruskoulutuksessa että täydennyskoulutuksessa ja opettajien arviointitoimintaa kehitetään täydennyskoulutuksen avulla siten, että S2-oppimäärän ja muiden oppiaineiden arviointi toteutuu yhdenmukaisesti ja kriteeriperustaisesti.

Tutkimusraportti julkaistu 4.11.2016.

Saamen kielen opetus ja osaaminen

Saamen kielten oppimistulosten arviointi toteutettiin ensimmäistä kertaa. Saame äidinkielenä - arvioinnissa oppilaat saavuttivat keskimäärin 60 prosenttia kokeen enimmäispistemäärästä ja saame A-kielenä -arvioinnissa keskimääräinen ratkaisuosuus oli 46 prosenttia. Kaikissa saamen kielissä oppilaat osasivat kuullun ymmärtämisen tehtävät parhaiten.

Kehittämisehdotuksina esitettiin mm. että saamen kieltä opettavilla opettajilla tulee olla aineenopettajan kelpoisuus ja että saamen kielen opetukseen liittyvää täydennyskoulutusta tulee tarjota opettajille säännöllisesti ja vuosittain. Oppilailla pitäisi olla mahdollisuus käyttää kieltä nykyistä enemmän myös koulun ulkopuolella ja myös maan rajat ylittävää yhteistyötä tulisi tehdä enemmän, esimerkiksi järjestämällä leirikouluja ja käyttämällä verkkoyhteyttä.

Tutkimusraportti julkaistu 3.5.2016.

PISA-tutkimus 2015

PISA 2015 -tutkimuksen pääpaino oli luonnontieteiden osaamisessa. Uusimmat tulokset osoittavat, että suomalaisnuorten luonnontieteiden osaaminen on laskenut vuoden 2006 tasosta, jolloin luonnontiede oli edellisen kerran pääalueena. Luonnontieteiden keskiarvopistemäärän mukaan suomalaiset 15-vuotiaat olivat OECD-maiden joukossa kolmanneksi parhaita.

Kehitysehdotuksina esitettiin mm. oppimistulosten laskun syiden tarkempaa analyysia (erityisesti poikien osalta) kasvaviin sosioekonomisiin ja alueellisiin osaamiseroihin puuttumista tasa-arvoisten oppimisedellytysten näkökulmasta, oppilaiden motivaation ja innostuksen herättämistä, varhaista puuttumista heikoimpien oppilaiden osaamisen varmistamiseksi.

Tutkimustulokset julkaistu 6.12.2016.

Läksyt tekijäänsä neuvovat

Oppimistulosarviointi perustuu oppilaiden ratkaisemiin matematiikan tehtäviin. Oppilaiden kaikkien tehtävien keskimääräinen ratkaisuosuus oli 43 % arviointitehtävien kokonaispistemäärästä. Kun

vertailuna käytetään aiemmissa 9. vuosiluokan arvioinneissa vuosilta 2011 ja 2012 mukana olleita tehtäviä, voidaan havaita, että osaamisen taso on pysynyt ennallaan.

Kehittämisehdotuksina esitettiin mm. että peruslaskutaitoon pitää kiinnittää koulussa entistä enemmän huomiota. Lisäksi matematiikan opiskelua ja oppimateriaalia on kehitettävä siten, että useampi oppilas kokisi matematiikan opiskelun mielenkiintoiseksi ja mukavaksi. Tukiopetusta on myös tarjottava kaikille sitä tarvitseville. Erityistä ja tehostettua tukea saavien oppilaiden matematiikan opetuksen järjestämisestä tulee huolehtia siten, että tuki on laadultaan ja määrältään oppilaan kehitystason sekä yksilöllisten tarpeiden mukaista.

Tutkimusraportti julkaistu 27.4.2016.

Viittomakielen oppimistulokset 7.-9- vuosiluokilla 2015

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus arvioi keväällä 2015 perusopetuksen 7.–9. –luokkalaisten viittomakieli äidinkielenä -oppimäärän oppimistuloksia. Oppilaat saavuttivat keskimäärin 59 prosenttia tehtävien enimmäispistemäärästä. Vähintään hyvän osaamisen tasolle (75 % enimmäispistemäärästä) ylsi hieman yli neljännes oppilaista ja heikkoon osaamiseen (43 % tai alle enimmäispistemäärästä) jäi noin neljännes oppilaista. Viittomakielen sisältöalueista osattiin parhaiten kielitietouden tehtävät (ratkaisuosuus 73,0 %). Kulttuuritietoisuudessa osaaminen oli heikointa (ratkaisuosuus 38,6 %).

Kehittämisehdotuksina esitettiin mm. että viittomakielen oppimateriaalia tulisi tuottaa keskitetysti ja viittomakielen opettajia tulee kannustaa hankkimaan aineenopettajan pätevyys ja heille tulisi tarjota mahdollisuus suorittaa opinnot työn ohessa.

Tutkimusraportti julkaistu 12.2.2016.

TIMSS –tutkimus (Trends in International Mathematics and Science Study)

TIMSS -tutkimuksessa arvioidaan 4. luokan ja 8. luokan oppilaiden matematiikan ja luonnontieteiden osaamista. Lähes 50 maan tutkimuksessa suomalaisten osaaminen on edelleen hyvällä tasolla. PISA-tutkimuksessa aiemmin havaittu notkahdus nuorten osaamisessa näkyy nyt myös neljännellä luokalla. Etenkin poikien tulokset ovat heikentyneet. Tytöt ovatkin kiilanneet poikien ohi kaikilla tutkituilla osa-alueilla. Tulosten parantamiseksi tulisi kiinnittää huomiota erityisesti oppilaiden asenteisiin ja valmiuksiin peruskoulun alkaessa.

Tutkimusraportti julkaistu 29.11.2016.

Perusopetuksen oppimisympäristöjen digitalisaation nykytilanne ja opettajien valmiudet hyödyntää digitaalisia oppimisympäristöjä

Selvityksellä esitetään yleiskuva siitä, millainen on oppimisympäristöjen digitalisaation nykytilanne ja minkälaiset ovat opettajien valmiudet niiden hyödyntämiseen perusasteella. Koulujen digitaalisuudessa ei ole suuria alueellisia eroja eri puolilla Suomea ja opettajat suhtautuvat pääosin (75 %) myönteisesti tieto- ja viestintäteknologian (TVT) käytön lisäämiseen omassa työssään. Opettajista noin puolet arvioi omaavansa perustason TVT:n käyttötaidot. Selvityksen mukaan omien taitojen kehittämistäkin tarvitaan, noin 20 % vastaajista kokee osaamisessaan merkittäviä puutteita. Käytössä olevien laitteistojen tai välineistön määrä koetaan riittämättömäksi ja käytössä olevien laitteistojen laadussa nähdään olevan puutteita (60 %). Puolet vastaajista koki käytössään olevan internetyhteyden riittäväksi. Joka kolmannes vastaajista koki tyytymättömyyttä käytössään olevaan langattomaan verkkoon, osasta kouluja langaton verkko puuttuu edelleen. Uusi teknologia aiheuttaa myös stressiä lähes puolelle opettajista.

Tutkimusraportti julkaistu 4.5.2016.

Metropolialueen nuorten siirtyminen yläkoulusta toiselle asteelle: osaaminen ja hyvinvointi

Valtaosalla oppilaista osaaminen kehittyi yläkoulun aikana odotetusti myönteiseen suuntaan, mutta osalla osaaminen oli heikompaa jälkimmäisessä mittauspisteessä. Samanaikaisesti oppilaiden kokema hyvinvointi heikentyi. Oppilaiden väliset erot osaamisessa ja sen kehittymisessä selittyivät pääosin yksilöllisillä tekijöillä mutta huomattava merkitys oli myös luokalla koulun vaikutuksen ollessa vähäisempää.

Tyttöjen päättöarvosanat olivat poikia paremmat kaikissa lukuaineissa, mikä heijastui suoraan toisen asteen valintaan tyttöjen ollessa yliedustettuina lukiossa, poikien ammatillisessa koulutuksessa. Toisen asteen valinta ja hyväksyminen opintoihin olivat sidoksissa myös vanhempien koulutustasoon.

Tulosten parantamiseksi tulisi kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että peruskoulun päättötodistuksen arvosanojen anto noudattaisi yhtenäistä linjaa. Eri kouluista ja kunnista tulevien oppilaiden mahdollisuudet menestyä toisen asteen koulutusvalinnassa eivät ole tällä hetkellä yhdenvertaisia.

Tutkimusraportti julkaistu 6.6.2016.

Yliopistouudistuksen arviointi

Yliopistolain uudistuksen vaikutusten arviointi toteutettiin ja opetus- ja kulttuuriministeriö antoi arvioinnin pohjalta selvityksen eduskunnan sivistysvaliokunnalle.

Arviointi osoitti, että yliopistouudistuksen seurauksena yliopistoissa on käynnistetty uudistukselle asetettujen tavoitteiden mukaisia kehittämistoimenpiteitä. Yliopistojen taloudellinen ja hallinnollinen autonomia on vahvistunut, mutta uudistuksen mahdollisuuksia ei ole vielä täysimääräisesti hyödynnetty. Autonomia on kasvattanut jossain määrin yliopistojen taloudellista liikkumatilaa. Yliopistojen talouden hallinta ja suunnitelmallisuus on parantunut. Itsenäinen henkilöstöpolitiikka on mahdollistanut joustavamman ja strategisemman henkilöstöressurssien suunnittelun.

Arvioinnin mukaan johtamisjärjestelmästä on tullut yliopistouudistuksen seurauksena aiempaa johtajakeskeisempi ja se on mahdollistanut entistä nopeamman ja joustavamman päätöksentekorakenteen. Hallituksen ulkopuoliset jäsenet ovat lisänneet yliopistojen vuorovaikutusta ympäröivän yhteiskunnan kanssa ja vaikuttaneet myönteisesti yliopistojen strategiseen johtamiseen. Johtajakeskeisempi johtamisjärjestelmä on kuitenkin etäännyttänyt yliopistoyhteisöä päätöksenteosta. Eniten epäselvyyksiä uudessa johtamisjärjestelmissä on liittynyt yliopistokollegion asemaan, jonka rooli on monissa yliopistoissa jäänyt epäselväksi ja jäsentymättömäksi. Arvioinnin mukaan yliopistolaki antaa aiempaa enemmän vapausasteita yliopistoille järjestää johtamisen rakenteet ja toimintatavat parhaaksi katsomallaan tavalla.

Vuorovaikutus yliopistojen ja opetus- ja kulttuuriministeriön välillä koetaan pääosin toimivaksi. Ohjaus koetaan yliopistoissa kuitenkin joiltain osin edelleen hyvin yksityiskohtaiseksi. Ministeriön rahoituksen nähdään ohjaavan yliopistojen toimintaa voimakkaasti.

Arvioinnissa ei noussut esille seikkoja, jotka edellyttäisivät yliopistolain muuttamista. Kehittämistarpeet liittyvät erityisesti yliopistojen johtamisosaamiseen organisaation eri tasoilla. Lisäksi yliopiston johdon vuorovaikutusta henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa tulee vahvistaa. Toimintakulttuurin muutoksella voidaan vaikuttaa yliopistoyhteisön mahdollisuuksiin osallistua päätöksentekoon.

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti ammattikorkeakoululakiuudistuksen arvioinnin loppuvuodesta 2016. Arviointeihin pohjautuva kokonaiskuva ja analyysi molemmista toteutetuista korkeakoulureformeista valmistuu kesällä 2018.

Tieteen tila 2016

Suomen Akatemia julkaisi joulukuussa 2016 Tieteen tila –katsauksen, jossa tarkastellaan tutkimuksen resursointia, julkaisutoimintaa ja tieteellistä vaikuttavuutta. Katsausta varten tehtiin erillinen, laadullisia ja määrällisiä menetelmiä yhdistävä tarkastelu tutkimuksen laajemmasta vaikuttavuudesta yhteiskunnassa. Katsauksen suosituksissa korostetaan, että tutkimus- ja innovaatiopoliittisissa ratkaisuissa tulee ottaa huomioon korkeatasoinen tutkimus, laadukas opetus ja tutkimuksen monipuolinen vaikuttavuus toisiaan tukevana kokonaisuutena. Suosituksissa todetaan myös, että korkeakoulujen profiloitumista tulee jatkaa ja että rekrytoinnit ja tutkijankoulutus ovat keskeisessä roolissa tutkimusta kehitettäessä.

Suomen tieteen taso kokonaisuutena on ollut vakaa ja maailman keskitasoa 1990-luvun alusta alkaen ja kohonnut hieman viime vuosina. Kilpailu on kuitenkin kiristynyt. Monet OECD-maat ovat pystyneet nostamaan tutkimuksensa tieteellistä tasoa enemmän ja nopeammin kuin Suomi. Tieteellisten julkaisujen määrä asukasta kohden on Suomessa moniin maihin verrattuna korkea. Tämän katsauksen 12 verrokkimaasta vain Sveitsin, Tanskan, Ruotsin ja Norjan asukaslukuun suhteutettu julkaisumäärä on suurempi kuin Suomen julkaisumäärä. Suomen julkaisumäärä 1,5-kertaistui 2000-luvulla; monissa verrokkimaissa julkaisumäärän kasvu on ollut vielä ripeämpää. Kansainvälisten yhteisjulkaisujen osuus on kasvanut selvästi. Suomen julkaisuista 53 prosenttia tehtiin kansainvälisessä yhteistyössä vuosina 2011–2014, kun vastaava osuus oli 1990-luvun alussa 27 prosenttia. Kansainväliset yhteisjulkaisut ovat selkeästi tieteellisesti vaikuttavampia kuin kotimaiset julkaisut sekä Suomessa että kaikissa verrokkimaissa.

Tieteellinen tutkimus vaikuttaa yhteiskunnassa monin eri tavoin. Vaikutuksen kohteet, aikajänteet ja muodot vaihtelevat laajalti. Vaikuttavuuden painopisteet ovat eri aloilla erilaisia, ja tutkimuksen tavoitteet ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden muodot voivat vaihdella suuresti myös tieteenalojen sisällä. Tiede toimii muun muassa maailmankuvan ja sivistyksen rakentajana, vaurauden ja hyvinvoinnin lähteenä, päätöksenteon perustana sekä käytäntöjen kehittäjänä. Uusi tieto ja osaaminen välittyvät tiedeyhteisön ulkopuolelle monia reittejä. Pääreitteinä voidaan pitää osaavia ihmisiä, yhdessä tekemistä ja muuta vuorovaikutusta sekä tieteellisten tulosten suoraa hyödyntämistä. Yksittäisten tutkimustulosten siirtymistä tärkeämpiä vaikuttavuuden reittejä ovat monilla aloilla tutkimuksesta kumpuavan osaamisen siirtyminen ihmisten liikkeessa organisaatiosta toiseen sekä yhdessä tekeminen ja vuorovaikutus. Tutkimus luo myös muualla tuotetun tiedon vastaanottokykyä.

Katsaus sisältää myös tietoja tohtoreiden sijoittumisesta työelämään, ja suosituksissa kehoitetaan laventamaan tutkijankoulutuksen sisältöjä. Uusiin asioihin perehtymiskyky ja ongelmanratkaisutaito ovat tohtorikoulutuksen keskeistä antia. Vuonna 2013 Suomessa työskenteli noin 23 200 tohtoria. Tohtoreiden sijoittumisessa eri työnantajasektoreille on suuri alakohtainen vaihtelu. Työllisistä tohtoreista 51 prosenttia työskenteli yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa ja valtion tutkimuslaitoksissa. Tohtoreiden osuus kaikista t&k-tehtävien työvuosista on edelleen matala kaikilla sektoreilla.

Opintotuki

Opintotuen selvityshenkilön raportti sisältää arvioita eri uudistusvaihtoehtojen eduista ja haitoista sekä ehdotuksen opintotuen uudistamiseksi hallitusohjelman mukaisesti. Raportissa käsitellään sosioekonomisilta taustoiltaan erilaisista perheistä tulevien opiskelijoiden mahdollisuuksia hakeutua korkeakouluopintoihin, koulutuksen vaikutusta tuloihin ja työllisyyteen sekä opintotukijärjestelmän tarpeellisuutta.

(Opintotuen uudistaminen. Roope Uusitalo. Selvitysmiehen raportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:7)

ETLA:n raportissa arvioitiin erilaisia opintotukijärjestelmään liittyvien uudistusvaihtoehtojen vaikutuksia opintojen kestoon, opintotukimenoihin ja verotuloihin. Tulosten perusteella hallituksen

keväällä 2016 tekemän kehyspäättöksen mukainen opintotukijärjestelmän uudistus pienentää opintotukimenoja pitkällä aikavälillä noin 20 prosenttia. Tämä vastaa ainakin karkeasti hallituksen säästötavoitetta. Tulokset viittaavat toisaalta siihen, että uudistus samalla pidentää hieman opiskeluaikoja. Opiskeluaikoihin liittyvät vaikutukset riippuvat oleellisesti siitä, miten opiskelijat suhtautuvat opintolainan nostamiseen. (Opintotukijärjestelmän uudistaminen – rakenteelliseen malliin perustuvia vaikutuslaskelmia, Hannu Karhunen, Niku Määttänen, Roope Uusitalo, ETLA Raportit, 59/2016.)

Liikuntalääketieteen tila ja yhteiskunnallinen merkitys

Opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaelimen, valtion liikuntaneuvoston, tehtävänä on arvioida valtionhallinnon toimenpiteiden vaikutuksia liikunnassa. Vuonna 2016 liikuntaneuvoston toimeksiannosta emeritusprofessori Matti Uusitupa toteutti arvioinnin liikuntalääketieteellisen toiminnan tilasta ja yhteiskunnallisesta merkityksestä. Arvioinnin mukaan liikuntalääketiede ei ole integroitunut riittävästi osaksi terveydenhuoltojärjestelmää ja alan rahoituspohja on kapea. Uusituvan mukaan liikuntalääketieteen erikoislääkärikoulututusta on kehitettävä kohti yhtenäistä opintosuunnitelmaa, siten että se vastaa vaatimuksiltaan ja laadultaan muiden erikoistumisalojen vaatimuksia myös tulevaisuudessa. Opetus- ja kulttuuriministeriön avustamilta liikuntalääketieteellistä toimintaa tekevilta yhteisöiltä on puuttunut yhteinen tahtotila kehittää ja uudistaa oman alansa tutkimusta ja koulutusta. Ottaen huomioon huolestuttavan trendin väestön vähentyneestä fyysisestä aktiivisuudesta, liikuntavammojen ja kansanterveysongelmien yleisyydestä sekä huippu-urheiluun liittyvistä kehittämistarpeista, alan kansallista profiilia tulee Uusituvan mielestä merkittävästi nostaa.

Raportti julkaistu 9.11.2016

Suomalaisen huippu-urheilun strateginen kokonaistilanne ohjauksen ja resursoinnin näkökulmista

Toisena liikuntaneuvoston toimeksiannosta Arvo-liiton toimitusjohtaja Kimmo J Lipponen arvioi suomalaisen huippu-urheilun strategisen kokonaistilanteen ohjauksen ja resursoinnin näkökulmista. Lisäksi samalla arvioitiin 2010-luvulla käynnissä olleen huippu-urheilun muutostyön tuloksellisuutta ja vaikutuksia. Tammikuun alussa 2017 julkaistun arvioinnin tulokset osoittavat, että huippu-urheilun strategiselle johtamiselle ei tällä hetkellä ole yhtenäistä viitekehystä, käsitteistöä ja tavoitteita. Tällä hetkellä Suomessa toimitaan monella tapaa hajanaisesti ja tehottomasti järjestöjohtoisen ja valtiojohtoisen mallin välimaastossa. Huippu-urheilun johtamisessa on päätettävä yksiselitteisesti mitkä asiat keskitetään, kenelle ja millä reunaehdoilla. Lipposen mukaan huippu-urheilustrategiaa on tehtävä kirkkaammaksi ja siitä johdettuja käytännön tavoitteita on yksinkertaistettava. Roolit, vastuut ja velvoitteet erityisesti opetus- ja kulttuuriministeriön, olympiakomitean, lajiliittojen ja paralympiakomitean välillä on pikimmiten selkeytettävä.

Raportti julkaistu 12.1.2017

10. YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

10.1.1. Oikeudenkäynnit ja esitutkinnot

Opetus- ja kulttuuriministeriössä oli vuonna 2016 vireillä neljä esitutkinta-asiaa, neljä konkurssiasiaa ja neljä oikeudenkäyntiasiaa.

10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

10.2.1 Kansallisia varoja koskevat takaisinperintäpäätökset

Opetus- ja kulttuuriministeriö teki vuonna 2016 yhteensä 10 takaisinperintäpäätöstä, jotka koskivat harkinnanvaraisten valtionavustusten takaisinperintää. Päätösten yhteismäärä oli 636 345 euroa.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisia perusteettoman edun takaisinperintäpäätöksiä tehtiin vuonna 2016 kaksi. Päätösten yhteismäärä oli 1 765 999 euroa.

10.2.2. EU- rahoituksen liittyvät epäsäännönmukaisuusilmoitukset ja takaisinperintäpäätökset

Vuonna 2016 esille ei tullut EU- rahoitukseen liittyviä epäsäännönmukaisuusilmoituksia tai takaisinperintäpäätöksiä.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA

varainhoitovuosi 31.12.2016

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi

	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2016	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	142 346,55	175 016	175 016,46	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	142 346,55	175 016	175 016,46	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	581 704 910,73	600 765 295,88	599 125 679,50	-1 639 616,38	100
12.29.70. Opintotukitoiminnan tulot	17 770 707,37	24 000 000	17 859 200,51	-6 140 799,49	74
12.29.70.1. Vuonna 2015 maksettujen takausvastuiden lyhennykset	1 998 739,29	2 000 000	1 992 941,40	-7 058,60	100
12.29.70.2. Takausvastuusaatavien lisäys	11 581 358,17	17 000 000	11 143 803,71	-5 856 196,29	66
12.29.70.3. Korkotulot	4 190 609,91	5 000 000	4 722 455,40	-277 544,60	94
12.29.88. Valtion osuus veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista	541 867 584,26	538 543 000	543 044 183,11	4 501 183,11	101
12.29.99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	20 815 372,85	23 798 451	23 798 450,68	0,00	100
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	1 236 176,51	14 392 782	14 392 781,87	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	15 069,74	31 063	31 063,33	0,00	100
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	154,56	244	244,08	0,00	100,00
13.03.01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot	154,56	244	244,08	0,00	100
13.03.01.1. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot	154,56	244	244,08	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	581 847 411,84	600 940 556	599 300 940,04	-1 639 616,38	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Talousarvion 2016 määrärahojen						Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia	8,78	0	0,00	0,00	0,00	0,00	114 822,00	114 822,00	73 447,00	0,00
23.01.22. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (siirtomääräraha 3 v)	0,00						114 822,00	114 822,00	73 447,00	0,00
23.01.29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	8,78									
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	45 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	45 000,00	45 000,00	22 992,90	22 007,10
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	45 000,00						45 000,00	45 000,00	22 992,90	22 007,10
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	3 411,38	4 660	4 660,00	0,00	4 660,00	0,00	0,00	4 660,00	4 660,00	0,00
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	3 411,38									
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	0,00	4 660	4 660,00	0,00	4 660,00	0,00		4 660,00	4 660,00	0,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	6 160 632 209,15	6 109 439 090	5 936 262 102,09	88 177 536,88	6 024 439 638,97	84 999 451,13	86 463 289,36	2 965 738 489,36	2 852 479 015,84	98 908 066,65
29.01.01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	20 852 000,00	19 665 000	12 100 017,80	7 564 982,20	19 665 000,00	0,00	7 169 006,34	26 834 006,34	19 269 024,14	7 564 982,20
29.01.04. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	3 891 000,00	3 840 000	537 993,45	3 302 006,55	3 840 000,00	0,00	2 706 994,17	6 546 994,17	3 244 987,62	3 302 006,55
29.01.21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	3 035 000,00	3 159 000	2 796 121,06	362 878,94	3 159 000,00	0,00	238 771,22	3 397 771,22	3 034 791,20	362 878,94
29.01.22. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	22 488 000,00	14 263 000	14 240 010,00	22 990,00	14 263 000,00	0,00	553 393,00	14 816 393,00	14 793 403,00	22 990,00
29.01.22.1. Kopiointi- ja käyttökorvaukset sekä tiedotus- ja selvitystoiminta	14 263 000,00						553 393,00	553 393,00	553 393,00	0,00
29.01.22.2. Lainauskorvaukset (EK) (enintään)	8 225 000,00						0,00	0,00	0,00	0,00
29.01.29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	11 651 686,28	10 321 954	10 321 954,19		10 321 954,19	0,00				
29.01.50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)	998 000,00	1 279 000	1 148 000,00		1 148 000,00	131 000,00				

29.01.50.1. Svenska Finlands folkting (EK)	675 000,00	575 000	575 000,00		575 000,00	0,00				
29.01.50.2. Paasikivi-Seura (EK)	10 000,00	10 000	10 000,00		10 000,00	0,00				
29.01.50.3. Tammenlehvän perinneliitto (EK)	63 000,00	63 000	63 000,00		63 000,00	0,00				
29.01.50.4. Ruotsinkielisen viittomakielen elvytysohjelma	250 000,00	131 000	0,00		0,00	131 000,00				
29.01.50.5. Vähemmistökielisen sanomalehdistön tuki (EK)		500 000	500 000,00		500 000,00	0,00				
29.01.51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)	3 356 500,00	3 289 000	3 289 000,00		3 289 000,00	0,00				
29.01.51.1. Avustus Ortodoksille kirkolle (EK)	2 377 000,00	2 543 000	2 543 000,00		2 543 000,00	0,00				
29.01.51.2. Avustukset Suomen Merimieskirkolle (EK)	534 000,00	134 000	134 000,00		134 000,00	0,00				
29.01.51.2.1. Yleisavustus Suomen Merimieskirkon toimintaan	82 000,00	82 000	82 000,00		82 000,00	0,00				
29.01.51.2.2. Merimieskirkkojen rakennusavustuksiin ja rakennuslainojen hoitoon (EK) (enintään)	452 000,00	52 000	52 000,00		52 000,00	0,00				
29.01.51.2.2.1. Merimieskirkkojen rakennusavustukset ja rakennuslainojen hoito	52 000,00									
29.01.51.2.2.2. Avustus Rotterdamin Merimieskirkon tilojen peruskorjauksen kustannuksiin	400 000,00									
29.01.51.3. Avustukset eräiden siirtoväen sankarihautojen hoitoon ja luovutetun alueen hautausmaiden kunnostamiseen (EK)	445 500,00									
29.01.51.4. Avustus rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille (EK)		532 000	532 000,00		532 000,00	0,00				
29.01.51.5. Avustus uskontojen vuoropuhelun edistämiseen (EK)		80 000	80 000,00		80 000,00	0,00				
29.01.52. Valtion rahoitus evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin (arviomääräraha)		114 000 000	114 000 000,00		114 000 000,00	0,00				
29.01.53. Eräät turvapaikanhakijoista ja maahanmuuttajista aiheutuvat avustukset (siirtomääräraha 2 v)		2 190 000	1 500 000,00	690 000,00	2 190 000,00	0,00	2 190 000,00	1 500 000,00	690 000,00	
29.01.66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	2 233 537,84	2 226 000	2 007 972,56		2 007 972,56	218 027,44				
29.10.02. Ylioppilastutkintolautakunnan toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	2 270 000,00	2 330 000	421 944,67	1 908 055,33	2 330 000,00	0,00	2 260 372,82	4 590 372,82	2 682 317,49	1 908 055,33

29.10.20. Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	9 820 000,00	11 435 000	5 310 712,41	6 124 287,59	11 435 000,00	0,00	2 806 682,97	14 241 682,97	8 117 395,38	6 124 287,59
29.10.20.1. Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen yhteiset menot (KPY)		10 219 000	4 459 912,41	5 759 087,59	10 219 000,00	0,00		10 219 000,00	4 459 912,41	5 759 087,59
29.10.20.2. Digitaalisten oppimateriaalien käyttöönoton vauhdittamiseen, digioppimisen kokeiluihin ja kehittämiseen		41 000	19 659,61	21 340,39	41 000,00	0,00		41 000,00	19 659,61	21 340,39
29.10.20.3. Taiteen perusopetuksen saavutettavuuden edistämiseen		800 000	800 000,00	0,00	800 000,00	0,00		800 000,00	800 000,00	0,00
29.10.20.4. Digitaalisuutta hyödyntävien työtapojen päivittämisen tukemiseen opetuksessa (KPY)		375 000	31 140,39	343 859,61	375 000,00	0,00		375 000,00	31 140,39	343 859,61
29.10.30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	672 767 560,77	695 000 000	678 865 590,51		678 865 590,51	16 134 409,49				
29.10.30.01. Laskennalliset kustannukset (KPY)	586 480 638,00	627 536 000	596 396 128,00		596 396 128,00	31 139 872,00				
29.10.30.01.1. Kunnallinen lukiokoulutus (KPY)	507 340 600,00	541 050 000	514 880 948,00		514 880 948,00	26 169 052,00				
29.10.30.01.2. Yksityinen lukiokoulutus (KPY)	57 375 678,00	63 362 000	57 982 577,00		57 982 577,00	5 379 423,00				
29.10.30.01.3. Kunnallinen yli 18-vuotiaana aloittaneiden lukiokoulutus (KPY)	16 825 421,00	18 450 000	18 876 738,00		18 876 738,00	-426 738,00				
29.10.30.01.4. Yksityinen yli 18-vuotiaana aloittaneiden lukiokoulutus (KPY)	4 938 939,00	4 674 000	4 655 865,00		4 655 865,00	18 135,00				
29.10.30.02. Kuntien rahoitusosuus	-422 809 658,00	-452 309 000	-430 786 092,00		-430 786 092,00	-21 522 908,00				
29.10.30.03. Eräät määrärahat esi- ja perusopetukseen	292 062 401,00	350 913 000	346 718 508,00		346 718 508,00	4 194 492,00				
29.10.30.03.1. Perusopetus, vaikeimmin kehitysvammaiset (KPY)	42 343 390,00	45 818 000	46 017 893,00		46 017 893,00	-199 893,00				
29.10.30.03.2. Perusopetus, muut vammaisoppilaat (KPY)	176 004 691,00	196 784 000	188 419 378,00		188 419 378,00	8 364 622,00				
29.10.30.03.3. Maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus (KPY)	49 029 359,00	75 588 000	82 861 856,00		82 861 856,00	-7 273 856,00				
29.10.30.03.4. Lisäopetus (KPY)	8 274 749,00	15 068 000	7 508 242,00		7 508 242,00	7 559 758,00				
29.10.30.03.5. Sisäoppilaitoslisä (KPY)	1 378 588,00	1 672 000	1 828 870,00		1 828 870,00	-156 870,00				
29.10.30.03.6. Muiden kuin oppivelvollisten esi- ja perusopetus (KPY)	14 137 591,00	14 905 000	19 165 923,00		19 165 923,00	-4 260 923,00				
29.10.30.03.7. Koulukotikortus (KPY)	894 033,00	1 078 000	916 346,00		916 346,00	161 654,00				
29.10.30.04. Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuus (KPY)	50 239 246,00	50 240 000	50 263 201,00		50 263 201,00	-23 201,00				

29.10.30.05. Taiteen perusopetus (opetustuntikohtainen) (KPY)	78 175 324,00	78 807 000	78 818 342,00	78 818 342,00	-11 342,00
29.10.30.05.1. Musiikin perusopetuksen valtionosuus (KPY)	72 008 893,00	72 599 000	72 603 281,00	72 603 281,00	-4 281,00
29.10.30.05.2. Muiden taiteenalojen opetustuntikohtainen valtionosuus (KPY)	6 166 431,00	6 208 000	6 215 061,00	6 215 061,00	-7 061,00
29.10.30.06. Ulkomailta toimivien koulujen valtionrahoitus (KPY)	3 128 171,00	3 384 000	3 456 990,00	3 456 990,00	-72 990,00
29.10.30.07. Yksityisen opetuksen järjestäjän alkava ja laajeneva rahoitus (KPY)	269 995,00	1 358 000	146 345,00	146 345,00	1 211 655,00
29.10.30.08. Muiden kuin oppivelvollisten perusopetuksen aineenopetus (EK) (enintään)	3 284 470,00	3 800 000	3 489 564,00	3 489 564,00	310 436,00
29.10.30.09. Avustukset yksityisten opetuksen järjestäjien käyttökustannuksiin (EK) (enintään)	2 379 020,00	2 386 000	2 008 700,00	2 008 700,00	377 300,00
29.10.30.10. Joustavan perusopetuksen lisä (EK) (enintään)	5 735 000,00	6 000 000	5 728 800,00	5 728 800,00	271 200,00
29.10.30.11. Avustukset opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille (EK) (enintään)	600 000,00	600 000	600 000,00	600 000,00	0,00
29.10.30.13. Yleissivistävän koulutuksen innovatiivisiin oppimisympäristöihin, digitaalisiin koulutuspalveluihin, tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön edistämiseen sekä sen hyödyntämisen kehittämiseen lioppilastutkinnon suorittamisessa ja ylioppilastutkintolautakunnan tieto- ja viestintäteknologiseen varustamiseen sekä koulujen ja oppilaitosten kansainväliseen toimintaan (EK) (enintään)	1 500 000,00	1 500 000	1 500 000,00	1 500 000,00	0,00
29.10.30.14. Kielikylpytoiminnan laajentaminen (EK) (enintään)	3 000 000,00				
29.10.30.15. Varhaiskasvatuksen kehittämiseen (EK) (enintään)	16 992 500,00	0	0,00	0,00	0,00
29.10.30.16. Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan -hankkeen toteutukseen liittyviin koulupudokkuutta ehkäiseviin toimiin (EK) (enintään)	29 519 500,00	0	0,00	0,00	0,00
29.10.30.23. Euroopan kemikaaliviraston henkilöstön lasten varhaiskasvatuksen järjestämisen tuki (KPY)	341 653,77	500 000	268 027,51	268 027,51	231 972,49

29.10.30.24. Koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin (EK) (enintään)	12 000 000,00	20 285 000	20 257 077,00		20 257 077,00	27 923,00				
29.10.30.25. Avustukset erityisopetukseen laadun kehittämiseen ja siihen liittyvään koulunkäynti- avustajien palkkaamiseen (EK) (enintään)	9 869 300,00									
29.10.34. Valtionosuus ja -avustus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)							693 100,00	693 100,00	693 062,00	0,00
29.10.34.2. Vuosina 2005-2013 myönnetty valtionosuudet ja -avustukset yleissivistäville oppilaitoksille							693 100,00	693 100,00	693 062,00	0,00
29.10.34.2.1. Vuosina 2005-2006 myönnetty valtionosuudet ja -avustukset yleissivistäville oppilaitoksille							693 100,00	693 100,00	693 062,00	0,00
29.20.21. Ammatillisen koulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	9 920 000,00	6 170 000	28 425,13	6 141 574,87	6 170 000,00	0,00	4 793 213,09	10 963 213,09	4 821 322,53	6 141 574,87
29.20.30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	476 754 894,00	459 735 000	458 499 301,00		458 499 301,00	1 235 699,00				
29.20.30.1. Laskennalliset kustannukset	1 610 198 229,00	1 565 347 000	1 562 988 996,00		1 562 988 996,00	2 358 004,00				
29.20.30.1.1. Kunnallinen ammatillinen koulutus (KPY)	1 185 028 106,00	1 156 162 000	1 149 110 229,00		1 149 110 229,00	7 051 771,00				
29.20.30.1.2. Yksityinen ammatillinen koulutus (KPY)	425 170 123,00	409 185 000	413 878 767,00		413 878 767,00	-4 693 767,00				
29.20.30.2. Kuntien rahoitusosuus (KPY)	-1 133 582 520,00	-1 106 987 000	-1 105 004 097,00		-1 105 004 097,00	-1 982 903,00				
29.20.30.3. Arvonlisäverojen takaisin maksamisesta aiheutuvien kulujen kompensointi (KPY)	139 185,00	1 000 000	139 402,00		139 402,00	860 598,00				
29.20.30.4. Valtionavustuksiin (EK) (enintään)		375 000	375 000,00		375 000,00	0,00				
29.20.30.4.2. Avustukset ammatillisen koulutuksen yhteisiin tehtäviin ja laatupalkintoihin sekä Örebron kuulovammaisten oppilaitokselle (KPY)		375 000	375 000,00		375 000,00	0,00				
29.30.20. Opetustoimen henkilöstökoulutus ja eräät muut menot (siirtomääräraha 2 v)	5 645 000,00	3 350 500	262 912,68	3 087 587,32	3 350 500,00	0,00	2 035 189,97	5 385 689,97	2 197 939,65	3 087 587,32
29.30.20.1. Opetustoimen henkilöstökoulutus	3 800 000,00	3 350 500	262 912,68	3 087 587,32	3 350 500,00	0,00	2 035 189,97	5 385 689,97	2 197 939,65	3 087 587,32
29.30.20.1.06. Opetustoimen henkilöstökoulutuksen seurannan ja arvioinnin kehittäminen (KPY)	100 000,00	100 000	0,00	100 000,00	100 000,00	0,00	100 000,00	200 000,00	0,00	100 000,00
29.30.20.1.08. Specima-koulutus	1 500 000,00					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

29.30.20.1.09. Opetustoimen henkilöstön Osaava-ohjelma (KPY)	400 000,00	1 450 500	262 912,68	1 187 587,32	1 450 500,00	0,00	137 087,32	1 587 587,32	400 000,00	1 187 587,32
29.30.20.1.11. Opetushenkilöstön erikoistumiskoulutukset (KPY)										
	1 600 000,00	1 600 000	0,00	1 600 000,00	1 600 000,00	0,00	1 600 000,00	3 200 000,00	1 599 837,00	1 600 000,00
29.30.20.1.12. Sähköinen yliopilastutkinto	200 000,00	200 000	0,00	200 000,00	200 000,00	0,00	198 102,65	398 102,65	198 102,65	200 000,00
29.30.20.2. Ammattitutkintojen ja kielitutkintojen kehittäminen ja toimeenpano	1 845 000,00						0,00	0,00	0,00	0,00
29.30.20.2.1. Ammattitutkintojen kehittäminen ja toimeenpano	1 395 000,00						0,00	0,00	0,00	0,00
29.30.20.2.2. Näyttötutkintojärjestelmän ylläpito ja kehittäminen	400 000,00						0,00	0,00	0,00	0,00
29.30.20.2.5. Oikeustulkikireksterin kehittäminen	50 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29.30.21. Aikuiskoulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	7 983 000,00	8 304 000	31 673,45	8 272 326,55	8 304 000,00	0,00	5 730 398,00	14 034 398,00	5 361 430,04	8 272 326,55
29.30.21.01. Ammatillisen aikuiskoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen kehittäminen (KPY)	310 000,00	310 000	310,90	309 689,10	310 000,00	0,00	253 664,46	563 664,46	95 037,92	309 689,10
29.30.21.02. Korkeakoulujen aikuiskoulutuksen kehittäminen (KPY)	240 000,00	300 000	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	237 600,00	537 600,00	237 600,00	300 000,00
29.30.21.03. Vapaan sivistystyön ja yleissivistävän aikuiskoulutuksen kehittäminen (KPY)	225 000,00	165 000	0,00	165 000,00	165 000,00	0,00	457 600,00	622 600,00	457 600,00	165 000,00
29.30.21.04. Maahanmuuttajien koulutuksen tehostaminen (ml. Osallisena Suomessa -hanke)	190 000,00					0,00	42 000,00	42 000,00	42 000,00	0,00
29.30.21.05. Elinikäisen oppimisen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden kehittäminen (KPY)		154 000	0,00	154 000,00	154 000,00	0,00		154 000,00	0,00	154 000,00
29.30.21.06. Aikuisopiskelua ja elinikäistä oppimista koskeva tutkimus, arviointi ja seuranta (ml. PIAAC, aikuiskoulutustutkimus) (KPY)	750 000,00	600 000	0,00	600 000,00	600 000,00	0,00	369 000,00	969 000,00	261 640,64	600 000,00
29.30.21.07. Aikuiskoulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvä EU- ja kansainvälinen yhteistyö (KPY)	310 000,00	360 000	0,00	360 000,00	360 000,00	0,00	136 000,00	496 000,00	136 000,00	360 000,00
29.30.21.08. Muu elinikäisen oppimisen kehittäminen (KPY)	158 000,00	170 000	0,00	170 000,00	170 000,00	0,00	138 000,00	308 000,00	3 655,39	170 000,00
29.30.21.09. Korkeakoulujen erikoistumiskoulutuksen kehittäminen ja siirtymävaiheen tukeminen (KPY)	4 000 000,00	4 000 000	0,00	4 000 000,00	4 000 000,00	0,00	2 812 633,54	6 812 633,54	2 812 633,54	4 000 000,00
29.30.21.10. ICT-alan täydennyskoulutusohjelmat ja erikoistumiskoulutukset	1 800 000,00	450 000	6 495,50	443 504,50	450 000,00	0,00	1 283 900,00	1 733 900,00	1 290 395,50	443 504,50

29.30.21.11. Ammattitutkintojen kehittäminen ja toimeenpano	1 395 000	24 867,05	1 370 132,95	1 395 000,00	0,00	1 395 000,00	24 867,05	1 370 132,95
29.30.21.12. Näyttötutkintojärjestelmän ylläpito ja kehittäminen	400 000	0,00	400 000,00	400 000,00	0,00	400 000,00	0,00	400 000,00
29.30.30. Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	150 704 380,00	152 264 000	152 013 244,00	152 013 244,00	250 756,00			
29.30.30.1. Valtionosuus käyttökustannuksiin	150 304 380,00	151 664 000	151 508 244,00	151 508 244,00	155 756,00			
29.30.30.1.1. Kansalaisopistot (KPY)	85 732 731,00	85 974 000	85 861 813,00	85 861 813,00	112 187,00			
29.30.30.1.2. Kansanopistot (KPY)	46 614 286,00	46 165 000	46 121 100,00	46 121 100,00	43 900,00			
29.30.30.1.3. Opintokeskusten opintokerhotoiminta	1 020 000,00							
29.30.30.1.4. Opintokeskukset (KPY)	11 683 738,00	14 263 000	14 262 550,00	14 262 550,00	450,00			
29.30.30.1.5. Kesäyliopistot (KPY)	5 253 625,00	5 262 000	5 262 781,00	5 262 781,00	-781,00			
29.30.30.2. Valtionavustukset (EK) (enintään)	400 000,00	600 000	505 000,00	505 000,00	95 000,00			
29.30.30.2.5. Rakenteellisen kehittämisen avustukset	400 000,00	600 000	505 000,00	505 000,00	95 000,00			
29.30.30.2.5.1. Kansalaisopistot (KPY)	0,00	200 000	105 000,00	105 000,00	95 000,00			
29.30.30.2.5.2. Kansanopistot (KPY)	400 000,00	400 000	400 000,00	400 000,00	0,00			
29.30.31. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen (arviomääräraha)	132 282 226,00	133 220 000	130 971 786,00	130 971 786,00	2 248 214,00			
29.30.31.1 Valtionosuus ja -avustus käyttökustannuksiin	132 282 226,00	133 205 000	130 971 786,00	130 971 786,00	2 233 214,00			
29.30.31.1.1 Valtionosuus käyttökustannuksiin (KPY)	132 282 226,00	133 205 000	130 971 786,00	130 971 786,00	2 233 214,00			
29.30.31.2. Koulutuksen laadun kehittämiseen, näyttötutkintojärjestelmän kehittämiseen, koe- ja materiaali palveluihin sekä edellisvuosien loppusuorituksiin ja oikaisuihin (EK) (enintään)		15 000	0,00	0,00	15 000,00			
29.30.31.2.3. Loppusuoritukset ja oikaisut (KPY)		15 000	0,00	0,00	15 000,00			
29.30.32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)	101 871 468,42	103 650 000	99 660 544,79	99 660 544,79	3 989 455,21			
29.30.32.1. Laskennalliset kustannukset (KPY)	149 673 210,00	159 754 000	142 424 637,00	142 424 637,00	17 329 363,00			
29.30.32.2. Kuntien rahoitusosuus (KPY)	-59 524 617,00	-66 454 000	-52 598 133,00	-52 598 133,00	-13 855 867,00			
29.30.32.3. Valtionavustukset (EK) (enintään)	11 722 875,42	10 350 000	9 834 040,79	9 834 040,79	515 959,21			

29.30.32.3.1. Valtionavustus nuorten oppisopimuskoulutuksen edistämiseen, tuettuun oppisopimuskoulutukseen ja muuhun kehittämiseen (KPY)	6 951 923,63	2 850 000	2 619 300,00	2 619 300,00	230 700,00
29.30.32.3.2. Valtionavustus korotettuun koulutuskorvaukseen (KPY)	4 403 166,79	5 000 000	4 755 790,79	4 755 790,79	244 209,21
29.30.32.3.3. Valtionavustus työpaikkaohjaajien koulutukseen (KPY)	367 785,00	2 500 000	2 458 950,00	2 458 950,00	41 050,00
29.30.33. Nuorten aikuisten osaamisohjelma (arviomääräraha)	55 651 944,00	37 347 000	33 331 198,03	33 331 198,03	4 015 801,97
29.30.33.1. Valtionosuus oppisopimuksena järjestettävä nuorten aikuisten osaamisohjelman käyttökustannuksiin	2 071 718,00	4 969 000	953 199,00	953 199,00	4 015 801,00
29.30.33.1.1. Oppisopimuksena järjestettävä koulutus, aikuisten osaamisperustan vahvistaminen	905 852,00				
29.30.33.1.2. Oppisopimuksena järjestettävä koulutus, nuorten aikuisten osaamisohjelma	1 165 866,00				
29.30.33.2. Valtionavustus näyttötutkintoon valmistavaan ammatilliseen peruskoulutukseen, ammattitutkintoon valmistavaan koulutukseen ja erikoisammattitutkintoon valmistavaan koulutukseen, tutkintotilaisuuksien järjestämiseen sekä tuki-, ohjaus- ja neuvontapalveluihin (EK) (enintään)	53 580 226,00	32 378 000	32 377 999,03	32 377 999,03	0,97
29.30.51. Valtionosuus ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	16 052 847,00	16 055 000	15 824 459,00	15 824 459,00	230 541,00
29.30.53 Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)	7 366 000,00	6 361 000	6 361 000,00	6 361 000,00	0,00
29.30.53.01. Kotitalousneuvontajärjestöjen toimintaan (KPY)	2 235 000,00	1 940 000	1 940 000,00	1 940 000,00	0,00
29.30.53.02. Käs- ja taideteollisuusjärjestöjen toimintaan (KPY)	2 557 000,00	2 201 000	2 201 000,00	2 201 000,00	0,00
29.30.53.03. Opintokeskusta ylläpitävien järjestöjen sivistys- ja kulttuuritoimintaan (KPY)	1 290 000,00	1 119 000	1 119 000,00	1 119 000,00	0,00
29.30.53.04. Vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen toimintaan ja muiden järjestöjen sivistystoimintaan (KPY)	573 000,00	500 000	500 000,00	500 000,00	0,00

29.30.53.05. Eräiden naisjärjestöjen valtionavustuksista annetun lain mukaisiin avustuksiin	330 000,00	289 000	289 000,00		289 000,00	0,00				
29.30.53.08 Kriittisen korkeakoulun toimintaan (KPY)	90 000,00	78 000	78 000,00		78 000,00	0,00				
29.30.53.09. Sofian kannatusyhdistys ry:n ulkosuomalaisten sivistystoimintaan (KPY)	120 000,00	83 000	83 000,00		83 000,00	0,00				
29.30.53.10. Karjalan Liitto ry:n toimintaan (KPY)	171 000,00	151 000	151 000,00		151 000,00	0,00				
29.40.03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	1 464 000,00	1 260 000	175 057,61	1 084 942,39	1 260 000,00	0,00	1 276 660,95	2 536 660,95	1 451 718,56	1 084 942,39
29.40.04. Varastokirjaston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	1 863 000,00	1 733 000	1 694 741,59	38 258,41	1 733 000,00	0,00	51 208,68	1 784 208,68	1 745 950,27	38 258,41
29.40.20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	45 073 000,00	52 818 000	33 859 022,19	18 958 977,81	52 818 000,00	0,00	16 047 322,64	68 865 322,64	39 539 975,33	29 323 629,39
29.40.20.1. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	22 193 000,00	29 394 000	18 985 022,19	10 408 977,81	29 394 000,00	0,00	11 961 322,64	41 355 322,64	20 579 975,33	20 773 629,39
29.40.20.2. Avustukset korkeakoulutuksen aloituspaikkojen määräaikaiseen lisäykseen (EK) (enintään)	18 000 000,00	11 574 000	11 574 000,00	0,00	11 574 000,00	0,00	4 086 000,00	15 660 000,00	15 660 000,00	0,00
29.40.20.3. Avustukset yliopistolliseen lastentarhanopettajakoulutukseen (EK) (enintään)	2 000 000,00	3 300 000	3 300 000,00	0,00	3 300 000,00	0,00	0,00	3 300 000,00	3 300 000,00	0,00
29.40.20.4. Opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen uudistamisesta sekä digipedagogisen täydennyskoulutusohjelman toteuttamisesta ja kunnille täydennyskoulutuksen hankinnasta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen (EK) (enintään)	1 500 000,00	8 500 000	0,00	8 500 000,00	8 500 000,00	0,00	0,00	8 500 000,00	0,00	8 500 000,00
29.40.20.5. Perustettavan säätiön peruspääoman maksamiseen osana Tampereen yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston yhdistymishankkeen valmistelua (EK) (enintään)	1 300 000,00	50 000	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00
29.40.20.6. Suomen poliittista kulttuuria ja päättäjiä 1960-luvun kylmän sodan maailmassa koskevaan tutkimukseen (EK) (enintään)	80 000,00						0,00	0,00	0,00	0,00
29.40.50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	1 905 210 000,00	1 825 070 000	1 824 860 000,00	210 000,00	1 825 070 000,00	0,00	7 045 000,00	1 832 115 000,00	1 831 904 847,26	210 000,00
29.40.50.1. Laskennallisin perustein määräytyvä perusrahoitus (EK)	1 657 264 000,00	1 594 137 000	1 593 927 000,00	210 000,00	1 594 137 000,00	0,00	7 045 000,00	1 601 182 000,00	1 600 971 847,26	210 000,00

29.40.50.2. Korvaus eräisiin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyviin arvonlisäverojen kustannuksiin (EK)	161 675 000,00	157 273 000	157 273 000,00	0,00	157 273 000,00	0,00	0,00	157 273 000,00	157 273 000,00	0,00
29.40.50.3. Aalto-yliopiston toiminnan lisärahoitus (EK)	58 330 000,00	46 660 000	46 660 000,00	0,00	46 660 000,00	0,00	0,00	46 660 000,00	46 660 000,00	0,00
29.40.50.4. Muiden kuin Aalto-yliopiston toiminnan lisärahoitus (EK)	27 000 000,00	27 000 000	27 000 000,00	0,00	27 000 000,00	0,00	0,00	27 000 000,00	27 000 000,00	0,00
29.40.50.5. Helsingin yliopiston Kuluttajatutkimuskeskuksen toimintaedellytysten turvaamiseen (EK)	941 000,00						0,00	0,00	0,00	0,00
29.40.52. Erityinen valtionrahoitus Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston opetus- ja tutkimustoimintaan (kiinteä määräraha)	30 299 000,00	31 679 000	31 679 000,00		31 679 000,00	0,00				
29.40.53. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)	26 015 729,56	26 842 000	26 766 322,80		26 766 322,80	75 677,20				
29.40.53.3. Kotimaisten kielten keskuksen toimintaan	3 547 000,00	3 789 000	3 789 000,00		3 789 000,00	0,00				
29.40.53.4. Tiedeinstituuttien ja tutkimuslaitosten, Tiedekeskus Heureka ja eräiden tieteellisten seurojen ja yhdistysten toiminta-avustuksiin (KPY)	10 365 068,60	11 900 000	10 500 650,00		10 500 650,00	1 399 350,00				
29.40.53.5. Päätöksentekoa tukevaa yhteiskunnallista tutkimusta tekevien yhteisöjen ja tutkimuslaitosten avustuksiin	600 000,00	600 000	600 000,00		600 000,00	0,00				
29.40.53.6. Eräisiin kansainvälisen tieteellisen yhteistyön menoihin, jäsenmaksuihin ja rahoitusosuuksiin (KPY)	2 052 832,16	2 080 000	3 014 763,00		3 014 763,00	-934 763,00				
29.40.53.7. Tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin (KPY)	8 857 669,00	7 793 000	8 268 760,00		8 268 760,00	-475 760,00				
29.40.53.8. Avustusten maksamiseen niiden tiedeinstituuttien tilakustannuksiin, jotka maksavat vuokraa Senaatti-kiinteistölle (KPY)	593 159,80	680 000	593 149,80		593 149,80	86 850,20				
29.40.55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	901 256 000,00	858 020 000	842 843 406,07	15 176 593,93	858 020 000,00	0,00	7 893 000,00	865 913 000,00	846 902 406,07	15 176 593,93
29.40.55.1. Laskennallisin perustein määräytyvä perusrahoitus (EK)	816 421 000,00	786 019 000	786 019 000,00	0,00	786 019 000,00	0,00		786 019 000,00	786 019 000,00	0,00
29.40.55.2. Korvaus eräisiin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyviin arvonlisäverojen kustannuksiin (EK)	45 366 000,00	36 235 000	31 147 000,00	5 088 000,00	36 235 000,00	0,00	5 088 000,00	41 323 000,00	36 235 000,00	5 088 000,00

29.40.55.3. Korvaus arvonlisäverolain 30 §:n muutoksesta aiheutuviin vuokrien arvonlisäverokustannuksiin (EK)	31 860 000,00	28 356 000	18 443 919,00	9 912 081,00	28 356 000,00	0,00		28 356 000,00	18 443 919,00	9 912 081,00
29.40.55.4. Ammattikorkeakoululain 68 §:n mukainen korvaus (EK)	7 609 000,00	7 410 000	7 233 487,07	176 512,93	7 410 000,00	0,00	2 805 000,00	10 215 000,00	6 204 487,07	176 512,93
29.40.86. Valtion rahoitus ammattikorkeakoulujen pääomaan (kiinteä määräraha)	49 999 000,00									
29.70.01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	700 000,00	643 000	642 710,00	290,00	643 000,00	0,00	283,76	643 283,76	642 993,76	290,00
29.70.52. Opintolainojen valtiontakaus (arviomääräraha)	26 885 800,49	31 200 000	28 227 074,48		28 227 074,48	2 972 925,52				
29.70.52.1. Takausvastuusuoritukset (KPY)	13 335 232,42	20 000 000	12 909 887,83		12 909 887,83	7 090 112,17				
29.70.52.2. Maksuvapautukset (KPY)	6 844 011,49	4 000 000	5 337 961,12		5 337 961,12	-1 337 961,12				
29.70.52.3. Korvaustukset (KPY)	132 940,89	200 000	95 022,34		95 022,34	104 977,66				
29.70.52.4. Takausvastuusaatavien tileistä poistot (KPY)	6 573 615,69	6 000 000	9 825 428,01		9 825 428,01	-3 825 428,01				
29.70.52.5. Opintolainahyvitys (KPY)		1 000 000	58 775,18		58 775,18	941 224,82				
29.70.55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)	764 374 187,67	816 305 000	767 736 705,52		767 736 705,52	48 568 294,48				
29.70.55.1. Korkeakouluopiskelijoiden opintorahat (KPY)	359 470 425,14	385 580 000	371 387 008,31		371 387 008,31	14 192 991,69				
29.70.55.2. Muiden oppilaitosten opiskelijoiden opintorahat (KPY)	138 441 988,70	147 725 000	131 761 639,99		131 761 639,99	15 963 360,01				
29.70.55.3. Asumislisä (KPY)	266 461 773,83	283 000 000	264 588 057,22		264 588 057,22	18 411 942,78				
29.70.57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)	30 796 946,65	31 411 000	30 978 179,71		30 978 179,71	432 820,29				
29.70.57.1. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (KPY)	28 626 812,66	29 211 000	28 730 887,84		28 730 887,84	480 112,16				
29.70.57.2. Opiskelijaravitulojen ylimääräinen ateriatuki (KPY)	2 170 133,99	2 200 000	2 247 291,87		2 247 291,87	-47 291,87				
29.70.58. Avustus vuokrakustannusten korvaamiseen (siirtomääräraha 2 v)	2 100 000,00						0,00	0,00	0,00	0,00
29.70.59. Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuki (arviomääräraha)	47 067 742,06	53 300 000	49 935 161,43		49 935 161,43	3 364 838,57				
29.80.01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	4 542 000,00	4 362 000	3 530 511,83	831 488,17	4 362 000,00	0,00	854 418,94	5 216 418,94	4 374 930,77	831 488,17
29.80.01.1. Toimintamenot (KPY)	4 532 000,00	4 352 000	3 530 511,83	821 488,17	4 352 000,00	0,00	844 418,94	5 196 418,94	4 374 930,77	821 488,17

29.80.01.2. Maksullisen palvelutoiminnan tukeminen (EK) (enintään)	10 000,00	10 000	0,00	10 000,00	10 000,00	0,00	10 000,00	20 000,00	0,00	10 000,00
29.80.05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	5 649 000,00	5 448 000	4 330 624,53	1 117 375,47	5 448 000,00	0,00	1 188 575,60	6 636 575,60	5 515 281,10	1 117 375,47
29.80.05.1 Toimintamenot (KPY)	5 645 000,00	5 444 000	4 330 624,53	1 113 375,47	5 444 000,00	0,00	1 184 656,57	6 628 656,57	5 515 281,10	1 113 375,47
29.80.05.2. Maksullisen palvelutoiminnan tukeminen (EK) (enintään)	4 000,00	4 000	0,00	4 000,00	4 000,00	0,00	3 919,03	7 919,03	0,00	4 000,00
29.80.06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	6 935 000,00	6 491 000	5 413 381,66	1 077 618,34	6 491 000,00	0,00	1 141 212,74	7 632 212,74	6 554 594,40	1 077 618,34
29.80.06.1. Toimintamenot (KPY)	6 765 000,00	6 321 000	5 390 814,83	930 185,17	6 321 000,00	0,00	1 009 772,50	7 330 772,50	6 400 587,33	930 185,17
29.80.06.2 Maksullisen palvelutoiminnan tukeminen (EK) (enintään)	170 000,00	170 000	22 566,83	147 433,17	170 000,00	0,00	131 440,24	301 440,24	154 007,07	147 433,17
29.80.30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha)	4 750 000,00	3 900 000	3 900 000,00		3 900 000,00	0,00				
29.80.30.1. Avustukset keskus- ja maakuntakirjastoille (KPY)	3 240 000,00	2 580 000	2 580 000,00		2 580 000,00	0,00				
29.80.30.2. Avustukset kirjastojen sisältötuotantoon (KPY)	326 000,00	300 000	300 000,00		300 000,00	0,00				
29.80.30.3. Yleisten kirjastojen tietokanta- ja aineistopalvelujen tuottaminen ja avustukset muihin erityistehtäviin (KPY)	934 000,00	800 000	800 000,00		800 000,00	0,00				
29.80.30.4. Avustukset viittomakielisen kirjaston perustamiseen ja toimintaan (KPY)	250 000,00	220 000	220 000,00		220 000,00	0,00				
29.80.31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	38 401 000,00	35 819 000	35 863 309,00		35 863 309,00	-44 309,00				
29.80.32. Valtionosuudet ja -avustukset museoille (arviomääräraha)	16 411 000,00	15 072 000	15 227 834,00		15 227 834,00	-155 834,00				
29.80.32.1. Museoiden valtionosuudet ja -avustukset (KPY)		14 611 000	14 766 834,00		14 766 834,00	-155 834,00				
29.80.32.2. Liikenne- ja viestintäalan museoille (EK) (enintään)		461 000	461 000,00		461 000,00	0,00				
29.80.33. Valtionavustukset kuntien ja alueiden kulttuuritoiminnan kehittämiseen (arviomääräraha)	106 000,00									
29.80.35. Valtionavustus Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden merkkihankkeen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000,00	8 000 000	8 000 000,00	0,00	8 000 000,00	0,00	0,00	8 000 000,00	8 000 000,00	0,00
29.80.40 Korvaus Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon (arviomääräraha)	98 550,00	252 000	240 000,00		240 000,00	12 000,00				

29.80.41. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	11 000 000,00	20 313 000	20 112 221,21	200 778,79	20 313 000,00	0,00	10 947 920,00	31 260 920,00	31 060 141,21	200 778,79
29.80.41.1. Yksityisen kopioinnin hyvityksen järjestämiseen (EK) (enintään)		11 000 000	10 799 221,21	200 778,79	11 000 000,00	0,00		11 000 000,00	10 799 221,21	200 778,79
29.80.41.2. Suojattujen teosten tekijöille maksettavaan lainauskorvaukseen ja sen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin (EK) (enintään)		9 313 000	9 313 000,00	0,00	9 313 000,00	0,00		9 313 000,00	9 313 000,00	0,00
29.80.50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	1 122 000,00	4 521 000	3 859 290,62	661 709,38	4 521 000,00	0,00	307 358,00	4 828 358,00	3 859 290,62	968 709,38
29.80.50.1. Kulttuuri-instituuttien tukeminen (KPY)	276 000,00	1 903 000	1 528 000,00	375 000,00	1 903 000,00	0,00	70 000,00	1 973 000,00	1 528 000,00	445 000,00
29.80.50.2. Luotsikirjaston toimintaan (KPY)	12 000,00	12 000	12 000,00	0,00	12 000,00	0,00	358,00	12 358,00	12 000,00	0,00
29.80.50.3. Rauhantöiden edistämiseen (KPY)	540 000,00	412 000	412 000,00	0,00	412 000,00	0,00	185 000,00	597 000,00	412 000,00	185 000,00
29.80.50.4. Eräiden kansalaisjärjestöjen toimintaan (KPY)	102 000,00	102 000	102 000,00	0,00	102 000,00	0,00	0,00	102 000,00	102 000,00	0,00
29.80.50.5. Suomen Islamilainen Neuvosto (SINE) ry (KPY)	52 000,00	52 000	0,00	52 000,00	52 000,00	0,00	52 000,00	104 000,00	0,00	104 000,00
29.80.50.6. Ihmisoikeusliiton toiminnan tukemiseen (KPY)	140 000,00	140 000	140 000,00	0,00	140 000,00	0,00	0,00	140 000,00	140 000,00	0,00
29.80.50.7. Kärkihankkeen Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus toteuttamiseen (KPY)	0,00	1 200 000	1 078 498,31	121 501,69	1 200 000,00	0,00	0,00	1 200 000,00	1 078 498,31	121 501,69
29.80.50.8. Kärkihankkeen Prosenttitaitteen periaatteen laajentaminen toteuttamiseen (KPY)		600 000	486 792,31	113 207,69	600 000,00	0,00		600 000,00	486 792,31	113 207,69
29.80.50.9. Suomalaisuuden liiton toiminnan tukemiseen (KPY)		100 000	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00		100 000,00	100 000,00	0,00
29.80.51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)	14 047 447,97	14 507 000	13 994 906,57		13 994 906,57	512 093,43				
29.80.51.1. Valtion taiteilija-apurahat ja taiteilijaprofessoriapurahat (KPY)	11 402 547,97	11 407 000	11 393 821,57		11 393 821,57	13 178,43				
29.80.51.2. Kirjailijoiden ja kääntäjien apurahat ja avustukset (KPY)	2 644 900,00	3 100 000	2 601 085,00		2 601 085,00	498 915,00				
29.80.52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)	230 157 176,33	226 811 500	226 764 123,13		226 764 123,13	47 376,87				
29.80.52.01 Elokuvien ja lastenelokuvien tuotantoon, jakeluun ja esitystekniikan kehittämiseen (KPY)	24 064 000,00	24 064 000	24 064 000,00		24 064 000,00	0,00				
29.80.52.02 Elokuvakulttuurin edistämiseen (KPY)	2 467 000,00	2 467 000	2 307 000,00		2 307 000,00	160 000,00				
29.80.52.04. Kirjallisuuden edistämiseen (KPY)	2 645 000,00	2 705 000	2 695 000,00		2 695 000,00	10 000,00				
29.80.52.05. Kuvataiteen edistämiseen (KPY)	2 106 000,00	2 106 000	2 099 464,93		2 099 464,93	6 535,07				

29.80.52.06. Näyttämötaiteen edistämiseen (KPY)	3 940 000,00	4 080 000	4 061 500,00	4 061 500,00	18 500,00
29.80.52.07. Rakennustaiteen edistämiseen (KPY)	379 000,00	367 000	351 850,00	351 850,00	15 150,00
29.80.52.08. Musiikin edistämiseen (KPY)	4 675 000,00	4 723 000	4 707 000,00	4 707 000,00	16 000,00
29.80.52.09. Muotoilun edistämiseen (KPY)	834 500,00	850 000	850 000,00	850 000,00	0,00
29.80.52.10. Tanssitaiteen edistämiseen (KPY)	2 395 000,00	2 400 000	2 400 000,00	2 400 000,00	0,00
29.80.52.11. Valokuvataiteen edistämiseen (KPY)	754 592,38	755 000	754 863,12	754 863,12	136,88
29.80.52.12. Sirkustaiteen edistämiseen (KPY)	588 000,00	588 000	588 000,00	588 000,00	0,00
29.80.52.13. Mediataiteen edistämiseen (KPY)	209 000,00	398 000	398 000,00	398 000,00	0,00
29.80.52.14. Sarjakuvataiteen ja kuvitustaiteen edistämiseen (KPY)	269 854,14	373 000	358 899,54	358 899,54	14 100,46
29.80.52.15. Valtion julkisten rakennusten taidehankintoihin ja valtion taidekokoelmien hoitoon, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (KPY)	1 059 224,37	1 044 000	1 016 253,78	1 016 253,78	27 746,22
29.80.52.16. Muu taiteenalojen edistäminen	740 000,00	1 060 000	876 667,00	876 667,00	183 333,00
29.80.52.16.1. Taiteenalojen edistämiseen eräille järjestöille	170 000,00				
29.80.52.16.2. Eräille kulttuurilaitoksille	570 000,00				
29.80.52.17. Apurahat ja palkinnot	1 526 899,50	1 340 000	1 339 000,00	1 339 000,00	1 000,00
29.80.52.17.1. Apurahat ja palkinnot (KPY)	73 000,00	380 000	379 000,00	379 000,00	1 000,00
29.80.52.17.2. Kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain mukaisiin apurahiin, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (EK) (enintään)	115 000,00	960 000	960 000,00	960 000,00	0,00
29.80.52.17.3. Kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain mukaisiin apurahiin, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (ek) (enintään)	960 000,00				
29.80.52.17.4. Taitelijoiden valtionpalkintoihin	378 899,50				
29.80.52.18. Cultura-säätiölle ja kirjastotehtävän hoitamiseen (KPY)	1 160 000,00	1 160 000	1 160 000,00	1 160 000,00	0,00
29.80.52.19. Kansallisgallerialle (EK) (enintään)	12 573 000,00	12 573 000	12 573 000,00	12 573 000,00	0,00
29.80.52.20. Suomen elokuvasäätiölle (KPY)	2 007 000,00	2 007 000	2 007 000,00	2 007 000,00	0,00
29.80.52.21. Suomen Kansallisoopperan Säätiölle (EK) (enintään)	37 877 000,00	37 877 000	37 877 000,00	37 877 000,00	0,00
29.80.52.22 Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiölle (EK) (enintään)	11 391 000,00	11 391 000	11 391 000,00	11 391 000,00	0,00

29.80.52.23. Rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin ja -avustuksiin teattereille ja orkestereille	40 167 429,00	40 044 000	40 044 000,00	40 044 000,00	0,00
29.80.52.23.1. Rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin teattereille ja orkestereille (KPY)	36 309 429,00	36 156 000	36 156 000,00	36 156 000,00	0,00
29.80.52.23.2. Teatteri- ja orkesterilain (730/1992) 6 a §:n mukaiset valtionavustukset (EK) (enintään)	3 858 000,00	3 888 000	3 888 000,00	3 888 000,00	0,00
29.80.52.23.2.1. Valtionavustus teattereille	3 190 000,00				
29.80.52.23.2.2. Valtionavustus orkestereille	668 000,00				
29.80.52.24. Kirjastotoimen valtionavustuksiin ja kehittämistöimiin (EK) (enintään)	1 736 200,00	2 125 500	2 125 500,00	2 125 500,00	0,00
29.80.52.25. Rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin museoille (KPY)	19 328 792,00	19 380 000	19 380 000,00	19 380 000,00	0,00
29.80.52.26. Museot ja kulttuuriperintö (KPY)	5 739 000,00	5 759 000	5 759 000,00	5 759 000,00	0,00
29.80.52.26.2. Erikoismuseoiden erityisavustuksiin	3 590 000,00				
29.80.52.26.3. Museo- ja perinnealan järjestöille	790 000,00				
29.80.52.26.6. Taide- ja museoesineiden varastointiin	590 000,00				
29.80.52.26.8. Eräille museo- ja kulttuuriperintöalan toimijoille	669 000,00				
29.80.52.26.9. Kulttuuriympäristö- ja maailmanperintöstrategioiden toimeenpanoon	100 000,00				
29.80.52.27. Seurantalojen korjausavustuksiin ja valistustyöhön (KPY)	1 889 000,00	1 889 000	1 889 000,00	1 889 000,00	0,00
29.80.52.28. Alueelliseen taiteen edistämiseen (KPY)	14 195 000,00	14 105 000	14 105 000,00	14 105 000,00	0,00
29.80.52.28.1. Lastenkulttuurikeskuksille	1 388 000,00				
29.80.52.28.2. Taitelijoiden toimeentulon ja työllisyyden kehittämiseen sekä vapaan kentän tukeen	943 000,00				
29.80.52.28.3. Valtakunnallisiin kulttuuritapahtumiin	4 980 000,00				
29.80.52.28.4. Avustukset tilojen hankkimiseen, perustamiskustannuksiin ja peruskorjauksiin	5 430 000,00				
29.80.52.28.5. Taiteen ja kulttuurin kehittämishankkeisiin kunnissa ja alueilla	900 000,00				
29.80.52.28.6. Luovien alojen ja kulttuuriyrittäjyyden edistämiseen / CreaDemo-ohjelmaan	554 000,00				

29.80.52.29. Taiteen edistämiskeskuksen valtionavustuksiin kehittämistoimiin (KPY)	7 113 971,75	7 372 000	7 393 150,00	7 393 150,00	-21 150,00
29.80.52.29.1. Taiteen edistämiskeskuksen valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin, taideneuvoston kehittämistoimintaan, alueelliseen taiteen edistämiseen, selvitys- ja tiedotustoimintaan	5 618 589,38				
29.80.52.29.2. Lastenkulttuurin edistämiseen	582 995,08				
29.80.52.29.3. Kansainvälisen toiminnan edistämiseen	712 387,29				
29.80.52.29.4. Monitaiteellisen sekä taiteiden raja-alueella olevan toiminnan tukemiseen	200 000,00				
29.80.52.30. Saamelaisen taiteen ja kulttuurin edistäminen (KPY)	369 000,00	369 000	369 000,00	369 000,00	0,00
29.80.52.30.1. Saamelaisen taiteen ja kulttuurin edistämiseen	193 000,00				
29.80.52.30.2. Saamelaiskäräjille saamenkielisen kulttuurin edistämiseen ja saamelaisjärjestöjen toimintaan	176 000,00				
29.80.52.31. Kulttuuripolitiikan kehittämiseen (KPY)	4 446 227,34	4 102 000	4 080 250,00	4 080 250,00	21 750,00
29.80.52.31.1. Monikulttuurisuuden tukemiseen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen	1 619 927,34				
29.80.52.31.2. Kulttuuripolitiikan sektoritutkimukseen	750 000,00				
29.80.52.31.3. Lapset ja media -ohjelmaan ja sen kehittämiseen	524 000,00				
29.80.52.31.4. Kulttuurin hyvinvointivaikutuksia edistävään toimintaan	407 300,00				
29.80.52.31.5. Kulttuurilehtien tukemiseen ja kehittämiseen	1 145 000,00				
29.80.52.31.6. Taiteilijoiden toimeentulon ja työllisyyden kehittämiseen sekä vapaan kentän tukeen	0,00				
29.80.52.32. Kulttuurivientiin ja kansainväliseen yhteistyöhön (KPY)	6 807 000,00	6 857 000	6 857 000,00	6 857 000,00	0,00
29.80.52.32.1. Kulttuuriviennin edistämiseen	2 220 000,00				
29.80.52.32.2. Kulttuurin matkailulliseen tuotteistamiseen	200 000,00				

29.80.52.32.3. Taiteen ja kulttuurin Venäjä-ohjelman toimeenpanoon	500 000,00				
29.80.52.32.4. Taiteen alan tiedotuskeskuksille ja ulkomaisiin julkaisuihin	3 887 000,00				
29.80.52.33. Kulttuuriin digitaalisessa ympäristössä (KPY)	1 563 311,85	1 616 000	1 586 875,76	1 586 875,76	29 124,24
29.80.52.33.1. Taiteen ja kulttuurin sähköisten aineistojen saatavuuden edistämiseen	300 000,00				
29.80.52.33.2. Audiovisuaaliseen sisältötuotantoon / DigiDemo-ohjelmaan	800 000,00				
29.80.52.33.3. Tekijänoikeusjärjestelmän kehittämiseen	405 000,00				
29.80.52.33.4. Tekijänoikeusneuvoston, tekijänoikeusasioiden neuvottelukunnan ja selvitysten kuluihin	58 311,85				
29.80.52.34. Kulttuurin kansainvälisiin suurtahtumiin (KPY)	480 000,00	480 000	461 000,00	461 000,00	19 000,00
29.80.52.35. Kulttuuri-instituuttien valtionavustuksiin (KPY)	5 559 000,00	5 559 000	5 559 000,00	5 559 000,00	0,00
29.80.52.36. Ystävyyssseurojen valtionavustuksiin (KPY)	2 034 000,00	2 037 000	2 037 000,00	2 037 000,00	0,00
29.80.52.37. Eräiden kansainvälisten sopimusten toimeenpanoon (KPY)	58 800,00	0	0,00	0,00	0,00
29.80.52.37.1. Maailmanperintösopimuksen sekä Haagin vuoden 1954 yleissopimuksen mukaiseen suojelu-, entistämisen-, tutkimus- ja valistustoimintaan	58 800,00				
29.80.52.37.2. Unescon aineettoman kulttuuriperinnön suojelua koskevan sopimuksen kansalliseen toimeenpanoon	0,00				
29.80.52.38. Opetus- ja kulttuuriministeriön käytettäväksi (KPY)	1 300 374,00	789 000	1 242 849,00	1 242 849,00	-453 849,00
29.80.52.39. Valtionavustukset työllisyyttä edistäviin hankkeisiin (EK) (enintään)	3 709 000,00				
29.80.52.39.1. Valtionavustukset työllisyyttä edistäviin hankkeisiin teattereille ja orkestereille	2 529 000,00				
29.80.52.39.2. Valtionavustukset työllisyyttä edistäviin hankkeisiin museoille	1 180 000,00				
29.80.53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)	29 133 407,00	24 680 000	24 548 984,00	24 548 984,00	131 016,00

29.80.54. Valtionavustus taide- ja kulttuurilaitosten toimitilainvestointeihin (kiinteä määräraha)	8 176 266,00	5 300 000	5 300 000,00		5 300 000,00	0,00				
29.80.55. Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 788 000,00	1 587 000	1 586 000,00	1 000,00	1 587 000,00	0,00	249 373,60	1 836 373,60	1 801 495,41	34 878,19
29.80.56. Ylimääräinen valtionavustus Pietari-säätiölle Suomen Pietarin instituutin ja Pietarin suomalaisen koulun toiminnan turvaamiseen (kiinteä määräraha)		375 000	375 000,00		375 000,00	0,00				
29.80.59. Eräät avustukset Kansallisgallerialle (siirtomääräraha 2 v)	11 245 000,00	10 000 000	1 645 125,00	8 354 875,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00	20 000 000,00	1 645 125,00	8 354 875,00
29.80.59.1. Kansallisgallerian säätön pääoman maksamiseen (EK) (enintään)	10 000 000,00						10 000 000,00	10 000 000,00	0,00	0,00
29.80.59.2. Määräaikaisiin toimitilamuutoksista aiheutuviin kustannuksiin (EK) (enintään)	1 245 000,00						0,00	0,00	0,00	0,00
29.80.70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)	50 000,00						185 195,82	185 195,82	160 195,82	25 000,00
29.80.70.1. Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (EK)	25 000,00						144 276,02	144 276,02	119 276,02	25 000,00
29.80.70.3. Näkövammaisten kirjasto (EK)	0,00						15 919,80	15 919,80	15 919,80	0,00
29.80.70.4. Näkövammaisten kirjasto (EK)	25 000,00						25 000,00	25 000,00	25 000,00	0,00
29.80.72. Kansallisgallerian kokoelman kartuttaminen (siirtomääräraha 3 v)	739 000,00	739 000	359 427,87	379 572,13	739 000,00	0,00	287 437,05	1 026 437,05	646 864,92	379 572,13
29.90.30. Avustus Liikkuva koulu -ohjelmaan (siirtomääräraha 3 v)		2 288 200	1 177,00	2 287 023,00	2 288 200,00	0,00		2 288 200,00	1 177,00	2 287 023,00
29.90.50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)	135 714 400,67	134 678 790	134 328 050,47		134 328 050,47	350 739,44				
29.90.50.01. Liikunnan kansalaistoimintaan	44 967 000,00	44 234 000	44 234 000,00		44 234 000,00	0,00				
29.90.50.01.1. Liikuntajärjestöjen yleisavustuksiin (KPY)	33 680 000,00	40 234 000	40 234 000,00		40 234 000,00	0,00				
29.90.50.01.2. Seuratukeen (KPY)	4 500 000,00	4 000 000	4 000 000,00		4 000 000,00	0,00				
29.90.50.01.3. Liikuntamaaottelun suunnitteluun (KPY)										
	685 000,00	0	0,00		0,00	0,00				
29.90.50.01.4. VALO ry:n ja Olympiakomitean yleisavustuksiin	6 102 000,00									
29.90.50.02. Huippu-urheiluun	11 479 750,19	11 197 000	11 188 667,03		11 188 667,03	8 332,97				
29.90.50.02.1. Paralympiakomitean yleisavustukseen	300 000,00									

29.90.50.02.2. Huippu-urheiluyksikölle (KPY)	6 860 000,00	6 860 000	6 860 000,00	6 860 000,00	0,00
29.90.50.02.3. Urheilijoiden apurahoihin, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (EK) (enintään)	1 639 750,19	1 630 000	1 621 667,03	1 621 667,03	8 332,97
29.90.50.02.4. Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskukselle, Urheiluakatemioiden ja Urheilijoiden ammatinedistämissäätiölle (KPY)	2 600 000,00	2 700 000	2 700 000,00	2 700 000,00	0,00
29.90.50.02.5. Olympiavoittajien eläkkeisiin ja Pro Urheilu -tunnustuspalkintoihin, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha	80 000,00	7 000	7 000,00	7 000,00	0,00
29.90.50.02.5.2 Pro Urheilu -tunnustuspalkinnot (EK) (enintään)	80 000,00	7 000	7 000,00	7 000,00	0,00
29.90.50.03. Liikunnan ja urheilun suurtahtumiin (KPY)	1 700 000,00	1 700 000	1 700 000,00	1 700 000,00	0,00
29.90.50.04. Liikunnan ja urheilun eettiseen toimintaan (KPY)	3 167 000,00	3 380 000	3 379 611,43	3 379 611,43	388,57
29.90.50.05. Kansainväliseen yhteistyöhön (KPY)	345 782,83	259 500	246 724,78	246 724,78	12 775,22
29.90.50.06. Valtionosuudet kuntien liikuntatoimintaan (KPY)	19 326 162,00	19 400 000	19 398 267,00	19 398 267,00	1 733,00
29.90.50.07. Liikunnan yhdenvertaiseen saavutettavuuteen	20 197 000,00	19 831 790	19 829 000,00	19 829 000,00	2 789,91
29.90.50.07.1. Liikuntapaikkojen perustamishankkeisiin (KPY)	17 610 000,00	17 410 000	17 410 000,00	17 410 000,00	0,00
29.90.50.07.2. Liikunnan koulutuskeskusten liikunta- ja vapaa-aikatoimien avustuksiin (KPY)	2 400 000,00	2 400 000	2 400 000,00	2 400 000,00	0,00
29.90.50.07.3. Liikunnan yhdenvertaisuuteen (KPY)	187 000,00	21 790	19 000,00	19 000,00	2 789,91
29.90.50.08. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen	6 096 400,00	6 460 000	6 460 000,00	6 460 000,00	0,00
29.90.50.08.1. Liikkuva koulu -ohjelmaan (KPY)	1 767 000,00	1 995 810	1 995 810,00	1 995 810,00	0,00
29.90.50.08.2. Liikunta elämäntapa - hanketukiin (KPY)	2 029 400,00	2 164 190	2 164 190,00	2 164 190,00	0,00
29.90.50.08.3. Kunnossa kaiken ikää -ohjelmaan (KPY)	2 300 000,00	2 300 000	2 300 000,00	2 300 000,00	0,00
29.90.50.09. Liikunnan koulutuskeskuksille	18 504 944,00	18 376 000	18 375 679,00	18 375 679,00	321,00
29.90.50.09.1. Valtionosuudet valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten toimintaan (KPY)	16 913 074,00	16 834 000	16 833 808,00	16 833 808,00	192,00
29.90.50.09.2. Valtionosuudet alueellisten liikunnan koulutuskeskusten toimintaan (KPY)	571 870,00	572 000	571 871,00	571 871,00	129,00

29.90.50.09.3. Liikunnan koulutuskeskusten opintoaseteliavustuksiin, harkinnanvaraisiin avustuksiin sekä laatu- ja kehittämishankkeisiin (KPY)	1 020 000,00	970 000	970 000,00	970 000,00	0,00
29.90.50.10. Liikuntatieteeseen ja tutkimuksiin	3 459 100,00	3 525 000	3 523 000,00	3 523 000,00	2 000,00
29.90.50.10.1. Liikuntatieteellisiin tutkimusprojekteihin (KPY)	2 409 100,00	2 500 000	2 500 000,00	2 500 000,00	0,00
29.90.50.10.2. Tieteellisen tason arviointiin Suomen Akatemialle (KPY)		0	0,00		
29.90.50.10.3. Liikunta-alan tiedolla johtamisen kehittämiseen (KPY)	350 000,00	325 000	323 000,00	323 000,00	2 000,00
29.90.50.10.4. Liikuntapaikkarakentamisen tutkimukseen ja kehittämiseen (KPY)	700 000,00	700 000	700 000,00	700 000,00	0,00
29.90.50.11. Tutkimus ja kehitysyhteisöille sekä koulutustoimintaan	4 281 500,00	3 921 500	3 921 500,00	3 921 500,00	0,00
29.90.50.11.1. Tieteellisille yhteisöille, tiedonvälitysyhteisöille ja kehittämissyhteisöille (KPY)	3 100 000,00	3 000 000	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00
29.90.50.11.2. Urheiluoikeuden professuuriin (KPY)	62 500,00	62 500	62 500,00	62 500,00	0,00
29.90.50.11.3. Suomen Urheilumuseosäätiölle (EK) (enintään)	339 000,00	339 000	339 000,00	339 000,00	0,00
29.90.50.11.4. Suomen Urheiluilmailuopistolle	210 000,00				
29.90.50.11.5. Tieteellisiin kansainvälisiin kongresseihin (KPY)	200 000,00	150 000	150 000,00	150 000,00	0,00
29.90.50.11.6. Valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen kehittämiseen (KPY)	370 000,00	370 000	370 000,00	370 000,00	0,00
29.90.50.12. Liikunnan aluehallinnon toimintaan (KPY)		24 500	0,00	0,00	24 500,00
29.90.50.13. Valtion liikuntaneuvoston toimintaan (KPY)	390 340,65	480 000	430 980,23	430 980,23	49 019,77
29.90.50.14. Opetus- ja kulttuuriministeriön käytettäväksi (KPY)	1 799 421,00	1 889 500	1 640 621,00	1 640 621,00	248 879,00
29.90.52. Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille ja rahoitus liikuntatieteellisten hankkeiden arviointikustannuksiin (kiinteä määräraha)	556 343,12	824 000	824 000,00	824 000,00	0,00
29.90.52.1. Valtionosuudet valtakunnallisille liikunnan koulutuskeskuksille (KPY)	477 000,00	744 000	744 000,00	744 000,00	0,00

29.90.52.2. Suomen Akatemialle liikuntatieteellisten tutkimusten arvioinnin hallintokustannuksiin (EK) (enintään)	79 343,12	80 000	80 000,00	80 000,00	0,00
29.90.54. Avustus Helsingin Olympiastadionin perusparannukseen (siirtomääräraha 3 v)	40 000 000,00				
29.91.50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)	43 909 967,32	42 459 646	42 181 737,78	42 181 737,78	277 908,22
29.91.50.01. Valtakunnalliset nuorisoalan järjestöt (KPY)	14 499 200,00	15 306 000	15 306 000,00	15 306 000,00	0,00
29.91.50.01.1. Valtakunnalliset nuorisojärjestöt	11 499 200,00				
29.91.50.01.2. Nuorisotyötä tekevät järjestöt	3 000 000,00				
29.91.50.02. Lakisääteiset kansalliset toimikunnat	807 895,48	900 000	761 081,19	761 081,19	138 918,81
29.91.50.02.1. Saamelaiden kulttuuri- ja kielipesätoiminta (KPY)	200 000,00	200 000	200 000,00	200 000,00	0,00
29.91.50.02.2. Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta (Nuora), avustustoimikunta ja Saame-nuoret (KPY)	607 895,48	700 000	561 081,19	561 081,19	138 918,81
29.91.50.03. Etsivä nuorisotyö ja muu nuorten sosiaalinen vahvistaminen (KPY)	1 399 110,00	500 000	500 000,00	500 000,00	0,00
29.91.50.03.1. Etsivä nuorisotyö	662 110,00				
29.91.50.03.2. Sosiaalinen nuorisotyö	737 000,00				
29.91.50.04. Valtionosuus kuntien nuorisotoimeen (KPY)	8 060 035,00	8 048 000	8 047 489,00	8 047 489,00	511,00
29.91.50.05. Kasvu- ja elinolot paikallisesti ja alueellisesti	2 335 000,00	1 236 000	1 236 000,00	1 236 000,00	0,00
29.91.50.05.1. Alueellinen nuorisotoimi (KPY)		0	0,00	0,00	0,00
29.91.50.05.2. Lasten ja nuorten paikallinen harrastustoiminta (KPY)		0	0,00	0,00	0,00
29.91.50.05.3. Nuorisotilojen rakentaminen	1 300 000,00				0,00
29.91.50.05.4. Nuorten tieto- ja neuvontatyö, verkkonuorisotyö, digitalisaatio (KPY)	1 035 000,00	1 236 000	1 236 000,00	1 236 000,00	0,00
29.91.50.06. Nuorisotyön palvelu- ja kehittämisskeskukset (KPY)	6 000 000,00	5 959 000	5 959 000,00	5 959 000,00	0,00
29.91.50.07.Lasten ja nuorten kehittämisohjelman toimeenpano, kokeilu, kehittäminen ja tutkimus	5 608 800,00	5 397 646	5 261 294,00	5 261 294,00	136 352,00
29.91.50.07.1. Nuorisotyön kokeilu ja nuorisokulttuuri (KPY)	993 300,00	1 681 200	1 681 200,00	1 681 200,00	0,00

29.91.50.07.2. Nuorisotutkimus ja nuorisotyön koulutus (KPY)	305 500,00	0	0,00		0,00	0,00				
29.91.50.07.3. Opetus- ja kulttuuriministeriön käytettäväksi (KPY)	2 310 000,00	3 716 446	3 580 094,00		3 580 094,00	136 352,00				
29.91.50.07.4. Lapsi- ja nuorisokehittämisohjelman toimeenpano	2 000 000,00									
29.91.50.08. Kansainvälinen yhteistyö (KPY)	409 926,84	3 000	873,59		873,59	2 126,41				
29.91.50.09. Valtakunnalliset nuorisokeskukset (KPY)	4 790 000,00	5 110 000	5 110 000,00		5 110 000,00	0,00				
29.91.51. Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (siirtomääräraha 2 v)	1 200,00	575 500	255 155,29	320 344,71	575 500,00	0,00	1 200,00	576 700,00	256 355,29	320 344,71
29.91.51.1. Työpajatoiminnan tukeminen (KPY)		23 000	0,00	23 000,00	23 000,00	0,00	0,00	23 000,00	0,00	23 000,00
29.91.51.2. Etsivän nuorisotyön tukeminen (KPY)	1 200,00	302 500	250 000,00	52 500,00	302 500,00	0,00	1 200,00	303 700,00	251 200,00	52 500,00
29.91.51.3. Kärkihankkeen Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan toteuttamiseen		250 000	5 155,29	244 844,71	250 000,00	0,00	0,00	250 000,00	5 155,29	244 844,71
29.91.52. Saamelaiden kulttuuri- ja kielipesätoiminta (siirtomääräraha 2 v)	400 000,00	700 000	700 000,00	0,00	700 000,00	0,00	0,00	700 000,00	700 000,00	0,00
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	338 605,10	212 234	192 669,44	19 564,06	212 233,50	0,00	0,00	98 042,96	78 478,90	19 564,06
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	136 609,68	78 043	78 042,96	0,00	78 042,96	0,00	0,00	78 042,96	78 042,96	0,00
32.30.51.07. Palkkatuetty työ, valtionhallinto (KPY)	136 609,68	78 043	78 042,96	0,00	78 042,96	0,00	0,00	78 042,96	78 042,96	0,00
32.50.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha)	201 995,42	114 191	114 190,54		114 190,54	0,00				
32.50.64.01. EAKR 2007-2013	113 161,74	81 415	81 414,81		81 414,81	0,00				
32.50.64.01.1. EAKR (KPY)	113 161,74	81 415	81 414,81		81 414,81	0,00				
32.50.64.02. ESR 2007-2013 (KPY)	88 833,68	32 776	32 775,73		32 775,73	0,00				
32.70.03. Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen (siirtomääräraha 2 v)		20 000	435,94	19 564,06	20 000,00	0,00		20 000,00	435,94	19 564,06
32.70.03.2. Kotouttamisen osaamiskeskus (EK) (enintään)										
		20 000	435,94	19 564,06	20 000,00	0,00		20 000,00	435,94	19 564,06
Määrärahatilit yhteensä	6 161 019 234,41	6 109 655 984	5 936 459 431,53	88 197 100,94	6 024 656 532,47	84 999 451,13	86 623 111,36	2 966 001 014,32	2 852 658 594,64	98 949 637,81

Opetus- ja kulttuuriministeriön talousarvion toteutumataskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella													
Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2016 valtuudet		Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2017 TA:ssa	Talousarvio- menot 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet										
29.10.34 Valtionosuus oppilaitosten perustamiskustannuksiin	56 000	0	0	0	0	0	0	693	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	56 000							693		0	0	0	0
Vuonna 2016 käytettävissä olleet valtuudet													
29.40.20 Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	25 000	0	0	0	0	0	0	1 547	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	25 000							1 547	0	0	0	0	0
Vuonna 2016 käytettävissä olleet valtuudet													
29.80.06 Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot	0	180	0	180	0	180	0	0	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet													
Vuonna 2016 käytettävissä olleet valtuudet		180		180		180	0	0	0	0	0	0	0
32.50.64 EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007-2013	1 035	0	0	0	0	0	0	114	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	1035							114	0	0	0	0	0
Vuonna 2016 käytettävissä olleet valtuudet													
Yhteensä	82 035	180	0	180	0	180	0	2 354	0	0	0	0	0
¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakanan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.													
²⁾ Myös pääluokan tai luvun päätösoosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00.".													
³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevina varainhoitovuosina.													

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN TUOTTO- JA KULULASKELMA				
	1.1.2016 - 31.12.2016		1.1.2015 - 31.12.2015	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	8 313 519,01		8 393 032,68	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	94 603,04		112 249,68	
Muut toiminnan tuotot	<u>3 540 427,51</u>	11 948 549,56	<u>4 360 266,59</u>	12 865 548,95
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 184 831,88		1 216 553,24	
Henkilöstökulut	42 903 699,21		45 156 262,65	
Vuokrat	4 380 169,16		5 381 069,88	
Palvelujen ostot	40 921 073,50		37 730 123,70	
Muut kulut	17 757 185,13		25 719 656,83	
Valmistus omaan käyttöön	-311 738,32		-135 830,64	
Poistot	4 567 872,21		8 909 469,17	
Sisäiset kulut	<u>352 186,34</u>	<u>-111 755 279,11</u>	<u>430 367,98</u>	<u>-124 407 672,81</u>
JÄÄMÄ I		-99 806 729,55		-111 542 123,86
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	5 161 980,65		4 418 210,80	
Rahoituskulut	<u>-15 165 477,07</u>	-10 003 496,42	<u>-13 417 665,99</u>	-8 999 455,19
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	1 217 208,85		925 937,23	
Satunnaiset kulut	<u>-10 000,00</u>	<u>1 207 208,85</u>	<u>-1 000,00</u>	<u>924 937,23</u>
JÄÄMÄ II		-108 603 017,12		-119 616 641,82
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Käyttötalouden kulut paikallishallinnoille	902 771 731,61		1 680 486 552,63	
Pääomatalouden kulut paikallishallinnolle	251 862,00		4 300 946,00	
Käyttötalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	848 801 701,70		842 368 810,52	
Käyttötalouden kulut elinkeinoelämälle	889 132 246,84		184 624 850,60	
Pääomatalouden kulut elinkeinoelämälle	37 000,00		597 905,34	
Käyttötalouden kulut voittoa tavoitteilemattomille yhteisöille	1 246 888 981,44		1 209 691 725,70	
Pääomatalouden kulut voittoa tavoitteilemattomille yhteisöille	596 902,92		2 693 358,72	
Käyttötalouden kulut kotitalouksille	51 894 877,02		23 321 039,46	
Pääomatalouden kulut kotitalouksille	224 714,80		240 978,29	
Käyttötalouden kulut EU:n toimielimille ja muille elimille	20 000,00		6 040,00	
Käyttötalouden kulut ulkomaille	3 589 019,14		4 033 193,88	
Käyttötalouden kulut yliopistoille	<u>1 887 160 683,70</u>	<u>5 829 652 485,73</u>	<u>1 964 191 909,48</u>	<u>5 916 075 354,04</u>
JÄÄMÄ III		-5 938 255 502,85		-6 035 691 995,86
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	538 543 000,00		541 119 000,00	
Perityt arvonnäisäverot	175 016,46		142 346,55	
Suoritetut arvonnäisäverot	<u>-13 407 070,25</u>	<u>525 310 946,21</u>	<u>-12 197 979,59</u>	<u>529 063 366,96</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-5 412 944 556,64</u>		<u>-5 506 628 628,90</u>

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN TASE

	31.12.2016		31.12.2015	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Muu kansallisomaisuus	45 007 526,96	45 007 526,96	42 870 831,00	42 870 831,00
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		45 007 526,96		42 870 831,00
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	90 730,85		224 888,84	
Muut pitkävaikutteiset menot	93 961,64		125 282,19	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	447 568,96	632 261,45	135 830,64	486 001,67
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	3 019 541,54		7 073 811,92	
Kalusteet	72 793,00		10 208,29	
Muut aineelliset hyödykkeet	7 934 077,97	11 026 412,51	7 934 077,97	15 018 098,18
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	1 448 746,08		9 599 985,86	
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	7 798,65		7 798,65	
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	1 678 046 997,90	1 679 503 542,63	1 676 401 872,90	1 686 009 657,41
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ		1 691 162 216,59		1 701 513 757,26
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset		6 000,00		6 000,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	251 018,15		405 597,59	
Siirtosaamiset	68 420,16		129 281,94	
Muut lyhytaikaiset saamiset	155 506 839,91		250 676 417,78	
Ennakkomaksut	17 313 719,65	173 139 997,87	97 506 077,68	348 717 374,99
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	3 405,15		2 801,05	
Kirjanpitoyksikön menotilit	296,25		360,69	
Muut pankkitilit	126 584,18		58 574,18	
Muut rahat ja pankkisaamiset	372 349,34	502 634,92	380 500,82	442 236,74
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		173 648 632,79		349 165 611,73
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>1 909 818 376,34</u>		<u>2 093 550 199,99</u>

	31.12.2016		31.12.2015	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	333 624 223,95		333 624 223,95	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	1 675 914 872,59		1 635 198 743,42	
Pääoman siirrot	5 107 427 077,02		5 547 344 758,07	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>-5 412 944 556,64</u>	1 704 021 616,92	<u>-5 506 628 628,90</u>	2 009 539 096,54
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	<u>372 349,34</u>	372 349,34	<u>380 500,82</u>	380 500,82
ARVOSTUSERÄT				
Arvonkorotukset	<u>278 182,84</u>	278 182,84	<u>0,00</u>	0,00
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	125 427 259,40		766 995,93	
Ostovelat	4 768 750,22		3 002 985,20	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	1 228 897,73		1 275 050,62	
Edelleen tilittettävät erät	1 064 604,08		1 117 460,00	
Siirtovelat	6 613 801,84		6 905 552,13	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>66 042 913,97</u>	<u>205 146 227,24</u>	<u>70 562 558,75</u>	<u>83 630 602,63</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		205 146 227,24		83 630 602,63
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>1 909 818 376,34</u>		<u>2 093 550 199,99</u>

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Budjetointia koskevat muutokset

Valtioneuvoston hallintoyksikön perustamisen johdosta siirrettiin 1 234 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenomomentilta 29.01.01 momentille 23.01.01 ja OKM:n hallinnonalan arvonlisäveromomentilta 29.01.29 183 000 euroa momentille 23.01.29. Arvonlisäveromomentilta siirrettiin lisäksi 339 000 euroa momentille 28.01.29 Valtorin asiakkuuden johdosta sekä 838 000 euroa käyttöoikeuskorvausten arvonlisäveromenoihin momentille 29.80.41.

Opiskelijavalintapalveluiden kehittämiseksi Opetushallituksen toimintamenomomentille siirrettyjä määrärahoja palautettiin 150 000 euroa momenteille 28.90.30, 29.10.01, 29.20.30 ja 29.30.21.

Opetushallituksen toimintamenomomentille 29.01.02 siirrettiin perustoiminnan turvaamiseksi 325 000 euroa momentilta 29.30.20. Säästöjen jaksottamiseksi tehtyjä siirtoja palautettiin Opetushallituksen toimintamenomomentilta 1 025 000 euroa, josta 525 000 momentille 29.01.01 ja 500 000 euroa momentille 29.30.20. Todennetun osaamisen rekisterin rahoittamiseksi Opetushallituksen toimintamenomomentille 29.01.02 siirrettiin 880 000 euroa momentilta 28.70.20.

Eräiden avustusten momentille 29.01.50 siirrettiin 500 000 euroa momentilta 31.40.42 vähemmistökielisen sanomalehdistön tukemiseen.

Evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisten tehtävien hoitamiseksi pääluokkaan perustettiin uusi momentti 29.01.52, jolle myönnettiin rahoitusta 114 000 0000 euroa.

Turvapaikanhakijoista ja maahanmuuttajista aiheutuvien avustusten maksamiseen pääluokkaan perustettiin uusi momentti 29.01.53, jolle siirrettiin 190 000 euroa momentilta 29.30.20 ja 2 000 000 euroa momentilta 29.30.21.

Ylioppilastutkinnon sähköistämiseen siirrettiin 100 000 euroa momentilta 29.10.01 momentille 29.10.02.

Momentilta 29.30.20 siirrettiin momentille 29.30.21 ammattitutkintojen kehittämiseen ja toimeenpanoon 1 395 000 euroa ja näyttötutkintojärjestelmän ylläpitämiseen ja kehittämiseen 400 000 euroa.

Oppisopimuskoulutuksen momentilta 29.30.32 siirrettiin 7 500 000 euroa momentille 32.30.51 määräaikaisen siirron palautuksena.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen momentilta 29.40.03 siirrettiin 93 000 euroa strategisen tutkimuksen rahoitusvälineen toteuttamiseen ja 17 000 euroa valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan momentille 23.01.22.

Yliopistojen valtion rahoituksen momentilta 29.40.50 siirrettiin 5 000 000 euroa kasvutoimien rahoittamiseen momentille 29.40.51 ja momentille siirrettiin Oikeuspoliittisen instituutin palkkausten tarkistusten toteuttamiseen 3 000 euroa momentilta 25.01.03.

Strategisen tutkimusrahoituksen momentille 29.40.54 siirrettiin yhteensä 28 000 000 euroa momenteilta 28.30.02, 29.40.04, 30.01.05, 30.20.02, 30.70.01, 31.50.1, 32.20.01, 32.20.49, 33.02.02, 33.03.03, 33.03.50 ja 35.01.04.

Kansallisen audiovisuaalisen keskuksen toimintamenomomentille 29.80.06 siirrettiin 84 000 euroa momentilta 31.01.40 digitaalisten palveluiden kehittämistä ja niiden turvallista käyttöä, itsesääntelytoimenpiteitä sekä viestintävalmiuksia edistävien hankkeiden toteuttamiseen.

Museoiden valtionosuusmomentille 29.80.32 siirrettiin 461 000 euroa liikenne- ja viestintäalan museoiden rahoittamiseen momentilta 31.01.40.

Eräiden avustusten momentille 29.80.50 siirrettiin 1 727 000 euroa Hanasaaren tilakustannuksiin momentilta 29.80.53.

Tilakustannusten valtionavustusmomentille siirrettiin 1 245 000 euroa momentilta 29.80.59 Kansallisgallerian toimitilamuutosten johdosta ja 460 000 euroa momentille 29.80.20.

Tuotto- ja kululaskelmaa ja tasetta koskevat muutokset

Momentilla 29.01.22 lainauskorvausten ja kopiointikorvausten yhteydessä käytettiin aikaisemmin lkp-tiliä 45290000. Momentilta siirrettiin yksityisen kopioinnin hyvityksen lainauskorvausten maksaminen momentille 29.80.41, jolloin oli tarkoituksenmukaista siirtyä käyttämään lkp-tiliä 82610000

2. Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Ulkomaanrahan määräiset velat samoin kuin ulkomaanrahan määräiset saamiset ja muut sitoumukset on muunnettu Suomen rahaksi käyttämällä Euroopan keskuspankin noteeraamaa vuodenvaihteen valuuttakurssia.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.

Ei ilmoitettavia tietoja

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

Ei ilmoitettavia tietoja

5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa

Ei ilmoitettavia tietoja

6. Selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Veikkaus Oy:n jakamattomat voittovarot on tilinpäätösvuoden jälkeisestä vuodesta lukien sijoitettu opetus- ja kulttuuriministeriön taseeseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön liite 2: Nettotutetut tulot ja menot												
Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA+LTA:t)	Tilinpäätös 2016	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %						
13.03.01 Osinkotulot ja osakkeiden netto- myyntitulot	Bruttotulot Bruttomenot Nettotulot	154,56 154,56	 0	 0,00	 0,00	 100						
Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA+LTA:t)	Talousarvion käyttö vuonna 2016	määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
								Edelliseltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
29.01.01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot Bruttotulot Nettomenot	21 557 953,30 705 953,30 20 852 000,00	19 865 000 200 000 19 665 000	12 490 496,82 390 479,02 12 100 017,80	 7 564 982,20	20 055 479,02 390 479,02 19 665 000,00	 0,00	7 169 006,34	26 834 006,34	19 948 118,89 679 094,75 19 269 024,14	 7 564 982,20	
29.01.04. Kansallisen koulutuksen arviointi- keskuksen toimintamenot (nettob) (siirto- määräraha 2 v)	Bruttomenot Bruttotulot Nettomenot	4 397 478,46 506 478,46 3 891 000,00	3 940 000 100 000 3 840 000	1 849 401,78 1 311 408,33 537 993,45	 3 302 006,55	5 151 408,33 1 311 408,33 3 840 000,00	 0,00	2 706 994,17	6 546 994,17	4 558 883,74 1 313 896,12 3 244 987,62	 3 302 006,55	
29.10.02. Ylioppilastutkintolautakunnan toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot Bruttotulot Nettomenot	9 008 129,87 6 738 129,87 2 270 000,00	9 488 000 7 158 000 2 330 000	7 072 870,90 6 650 926,23 421 944,67	 1 908 055,33	8 980 926,23 6 650 926,23 2 330 000,00	 0,00	2 260 372,82	4 590 372,82	9 333 243,72 6 650 926,23 2 682 317,49	 1 908 055,33	
29.40.03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2)	Bruttomenot Bruttotulot Nettomenot	2 096 672,18 632 672,18 1 464 000,00	1 760 000 500 000 1 260 000	758 551,29 583 493,68 175 057,61	 1 084 942,39	1 843 493,68 583 493,68 1 260 000,00	 0,00	1 276 660,95	2 536 660,95	2 035 162,24 583 443,68 1 451 718,56	 1 084 942,39	
29.40.04. Varastokirjaston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot Bruttotulot Nettomenot	1 866 657,93 3 657,93 1 863 000,00	1 738 000 5 000 1 733 000	1 697 794,06 3 052,47 1 694 741,59	 38 258,41	1 736 052,47 3 052,47 1 733 000,00	 0,00	51 208,68	1 784 208,68	1 749 002,74 3 052,47 1 745 950,27	 38 258,41	
29.80.01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot Bruttotulot Nettomenot	4 594 800,76 52 800,76 4 542 000,00	4 382 000 20 000 4 362 000	3 627 949,32 97 437,49 3 530 511,83	 831 488,17	4 459 437,49 97 437,49 4 362 000,00	 0,00	854 418,94	5 216 418,94	4 472 368,26 97 437,49 4 374 930,77	 831 488,17	
29.80.05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot Bruttotulot Nettomenot	5 898 001,21 249 001,21 5 649 000,00	5 611 000 163 000 5 448 000	4 865 599,82 534 975,29 4 330 624,53	 1 117 375,47	5 982 975,29 534 975,29 5 448 000,00	 0,00	1 188 575,60	6 636 575,60	6 050 256,39 534 975,29 5 515 281,10	 1 117 375,47	
29.80.06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2)	Bruttomenot Bruttotulot Nettomenot	7 805 861,19 870 861,19 6 935 000,00	7 280 000 789 000 6 491 000	6 363 461,02 950 079,36 5 413 381,66	 1 077 618,34	7 441 079,36 950 079,36 6 491 000,00	 0,00	1 141 212,74	7 632 212,74	7 503 157,67 948 563,27 6 554 594,40	 1 077 618,34	

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Pääluokan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	50 891 000	780 689,45	2
29.80.31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	35 819 000	44 309,00	0
29.80.32. Valtionosuudet ja -avustukset museoille (arviomääräraha)	15 072 000	155 834,00	1
29.01.29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	28 489 000	580 546,45	2
Pääluokat yhteensä	50 891 000	780 689,45	2

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat			
Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.		Peruutettu	
		Tilijaottelu	Yhteensä
23. Valtioneuvoston kanslia			41 375,00
Vuosi 2014			41 375,00
23.01.22.	Valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoiminta (siirtomääräraha 3 v)	41 375,00	
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala			14 351 406,87
Vuosi 2014			2 113,92
29.10.34.2.1.	Vuosina 2005-2006 myönnetty valtionosuudet ja -avustukset yleissivistäville oppilaitoksille (KPY)	38,00	
29.40.20.1.	Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	1 717,92	
29.80.50.2.	Rauhantyon edistämiseen (KPY)	358,00	
Vuosi 2015			14 349 292,95
29.01.21.	Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	101,08	
29.20.21.	Ammatillisen koulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	315,69	
29.30.20.1.06.	Opetustoimen henkilöstökoulutuksen seurannan ja arvioinnin kehittäminen (KPY)	100 000,00	
29.30.20.11.1.	Opetushenkilöstön erikoistumiskoulutukset (KPY)	163,00	
29.30.21.01.	Ammatillisen aikuiskoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen kehittäminen (KPY)	158 937,44	
29.30.21.06.	Aikuisopiskelua ja elinikäistä oppimista koskeva tutkimus, arviointi ja seuranta (ml. PIAAC, aikuiskoulutustutkimus) (KPY)	107 359,36	
29.30.21.08.	Muu elinikäisen oppimisen kehittäminen (KPY)	134 344,61	
29.40.50.1.	Laskennallisin perustein määräytyvä perusrahoitus (EK)	152,74	
29.40.55.4.	Yksityisten ammattikorkeakoulujen vuonna 2014 maksamien investointikustannusten arvonalisäverojen korvauksiin (EK)	3 834 000,00	
29.80.01.2	Maksullisen palvelutoiminnan tukeminen (EK) (enintään)	10 000,00	
29.80.05.2.	Maksullisen palvelutoiminnan tukeminen (EK) (enintään)	3 919,03	
29.80.59.1.	Kansallislatterian säätiön pääoman maksamiseen (EK) (enintään)	10 000 000,00	
Pääluokat yhteensä			14 392 781,87
Vuosi 2014			43 488,92
Vuosi 2015			14 349 292,95

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2016	2015
Henkilöstökulut	36 222 161,84	37 317 596,50
Palkat ja palkkiot	36 322 978,10	37 515 762,55
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-100 816,26	-198 166,05
Henkilösivukulut	6 681 537,37	7 838 666,15
Eläkekulut	5 953 719,72	7 029 415,01
Muut henkilösivukulut	727 817,65	809 251,14
Yhteensä	42 903 699,21	45 156 262,65
Johdon palkat ja palkkiot, josta	2 570 927,36	2 467 685,93
-tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	3 362,67	4 240,00
Johto	2 500,00	2 400,00
Muu henkilöstö	862,67	1 840,00

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarv o € tai %
Kansallisomaisuus				
1080 Taideteokset	ei poistoja			
1081 Museoesineet ja -kokoelmat	ei poistoja			
Käyttöomaisuus				
Aineettomat hyödykkeet				
1120 Ostetut atk-ohjelmat	tasapoisto	5	20	0 %
1129 Muut aineettomat oikeudet	tasapoisto	5	20	0 %
1191 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	ei poistoja			
1140 Itsevalmistetut atk-ohjelmat	tasapoisto	5	20	0 %
Aineelliset hyödykkeet				
1250 Autot ja muut maajetälineet	tasapoisto	5	20	0 %
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	3	33,34	0 %
1256 Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1269 Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	tasapoisto	5	20	0 %
1280 Taide-esineet	ei poistoja			
Käyttöomaisuuspapereet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
1301 Muut osakkeet	ei poistoja			
1303 Muut osuudet	ei poistoja			
Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein kansallis- ja käyttöomaisuus- hyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta.				
Suunnitelman mukaisten poistojen poistoaikat on Kieku-järjestelmän poistoaikojen mukaisia.				

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot					
	Muu kansallisuusomaisuus	Yhteensä			
	108 Muu kansallisuusomaisuus				
Hankintameno 1.1.2016	42 870 831,00	42 870 831,00			
Lisäykset	2 136 695,96	2 136 695,96			
Vähennykset	0,00	0,00			
Hankintameno 31.12.2016	45 007 526,96	45 007 526,96			
Kertyneet poistot 1.1.2016	0,00	0,00			
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00			
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00			
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00			
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00			
Kertyneet poistot 31.12.2016	0,00	0,00			
Arvonkorotukset	0,00	0,00			
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	45 007 526,96	45 007 526,96			
	Aineettomat hyödykkeet				
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneneräiset hankinnat		Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	1 179 473,91	160 000,00	135 830,64		1 475 304,55
Lisäykset	0,00	0,00	311 738,32		311 738,32
Vähennykset	0,00	0,00	0,00		0,00
Hankintameno 31.12.2016	1 179 473,91	160 000,00	447 568,96		1 787 042,87
Kertyneet poistot 1.1.2016	954 585,07	34 717,81	0,00		989 302,88
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00		0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	134 157,99	31 320,55	0,00		165 478,54
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00		0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00		0,00
Kertyneet poistot 31.12.2016	1 088 743,06	66 038,36	0,00		1 154 781,42
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	90 730,85	93 961,64	447 568,96		632 261,45

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.2016	18 096 883,69	89 500,00	7 934 077,97	26 120 461,66
Lisäykset	335 404,90	75 303,10	0,00	410 708,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2016	18 432 288,59	164 803,10	7 934 077,97	26 531 169,66
Kertyneet poistot 1.1.2016	11 023 071,77	79 291,71	0,00	11 102 363,48
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	4 389 675,28	12 718,39	0,00	4 402 393,67
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2016	15 412 747,05	92 010,10	0,00	15 504 757,15
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	3 019 541,54	72 793,00	7 934 077,97	11 026 412,51
	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			Yhteensä
	130 Käyttöomaisuusarvopaperit	134 Annetut euromääräiset velkakirjalainat	136 Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	
Hankintameno 1.1.2016	9 599 985,86	7 798,65	1 676 401 872,90	1 686 009 657,41
Lisäykset	445 698,01	0,00	1 645 125,00	2 090 823,01
Vähennykset	8 875 120,63	0,00	0,00	8 875 120,63
Hankintameno 31.12.2016	1 170 563,24	7 798,65	1 678 046 997,90	1 679 225 359,79
Kertyneet poistot 1.1.2016	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2016	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	278 182,84	0,00	0,00	278 182,84
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	1 448 746,08	7 798,65	1 678 046 997,90	1 679 503 542,63

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2016	2015	Muutos 2016-2015
Korot euromääräisistä saamisista	5 161 774,57	4 418 062,51	743 712,06
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	-6,27	6,27
Osingot	206,08	154,56	51,52
Rahoitustuotot yhteensä	5 161 980,65	4 418 210,80	743 769,85
Rahoituskulut	2016	2015	Muutos 2015-2014
Korot euromääräisistä veloista	1 887,94	626,54	1 261,40
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	15 163 389,13	13 416 747,18	1 746 641,95
Muut rahoituskulut	200,00	292,27	-92,27
Rahoituskulut yhteensä	15 165 477,07	13 417 665,99	1 747 811,08
Netto	-10 003 496,42	-8 999 455,19	-1 004 041,23

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sektori	Laina- pääoma 31.12.2016	Lisäys 2016	Vähennys 2016	Laina- pääoma 31.12.2015	Pääoma- muutos 2016-2015
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	7 798,65	0,00	0,00	7 798,65	0,00
Yhteensä	7 798,65	0,00	0,00	7 798,65	0,00

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset								
Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit								
			31.12.2016				31.12.2015	
	Kappale määrä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistusosuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	8 325		1 432 956,16			206,08		9 584 195,94
CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy Veikkaus Ab	7 000		241 927,15	70,0				345 610,21
FRV Evo Oy	1000		445 698,01					167 515,17
Suomen Ilmailuopisto Oy								8 325 302,36
Hevosopisto Oy, Ypjäjä	3		742 428,00	25,0				742 428,00
Mikkelin Puhelinyhdistys			488,00					487,74
Vaasan läänin Puhelin								437,20
Aktia Oyj	322		2 415,00			206,08		2 415,00
senttierot			0					0,26
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet	438		15 789,92					15 789,92
Asunto Oy Matilanranta, Näkövammaisten kirjasto	438		15 789,92					15 789,92
Osakkeet ja osuudet yhteensä			1 448 746,08			206,08		9 599 985,86

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset		
	Kirjanpitoarvo 31.12.2016	Kirjanpitoarvo 31.12.2015
Liikelaitos	0	0
- Peruspääoma	0	0
- Muu oma pääoma	0	0
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	1 678 046 997,90	1 676 401 872,90
Aalto-korkeakoulusäätiön peruspääoma	492 210 682,33	492 210 682,33
TTY-Säätiön peruspääoma	97 580 885,00	97 580 885,00
Kansalliskallian peruspääoma	14 474 411,39	12 829 286,39
Yrkeshögskolan Arcadan pääoma	1 147 000,00	1 147 000,00
Centria-ammattikorkeakoulun pääoma	1 435 000,00	1 435 000,00
Diakonia-ammattikorkeakoulun pääoma	1 378 000,00	1 378 000,00
Haaga-Helia ammattikorkeakoulun pääoma	2 973 000,00	2 973 000,00
Humanistisen ammattikorkeakoulun pääoma	1 001 000,00	1 001 000,00
Hämeen ammattikorkeakoulun pääoma	2 373 000,00	2 373 000,00
Jyväskylän ammattikorkeakoulun pääoma	2 521 000,00	2 521 000,00
Kajaanin ammattikorkeakoulun pääoma	1 142 000,00	1 142 000,00
Karelia-ammattikorkeakoulun pääoma	1 663 000,00	1 663 000,00
Kymenlaakson ammattikorkeakoulun pääoma	1 597 000,00	1 597 000,00
Lahden ammattikorkeakoulun pääoma	1 883 000,00	1 883 000,00
Lapin ammattikorkeakoulun pääoma	2 347 000,00	2 347 000,00
Laurea-ammattikorkeakoulun pääoma	2 393 000,00	2 393 000,00
Metropolia Ammattikorkeakoulun pääoma	4 482 000,00	4 482 000,00
Mikkelin ammattikorkeakoulun pääoma	1 745 000,00	1 745 000,00
Oulun ammattikorkeakoulun pääoma	2 878 000,00	2 878 000,00
Saimaan ammattikorkeakoulun pääoma	1 316 000,00	1 316 000,00
Satakunnan ammattikorkeakoulun pääoma	1 968 000,00	1 968 000,00
Savonia-ammattikorkeakoulun pääoma	2 386 000,00	2 386 000,00
Seinäjoen ammattikorkeakoulun pääoma	1 878 000,00	1 878 000,00
Tampereen ammattikorkeakoulun pääoma	3 068 000,00	3 068 000,00
Turun ammattikorkeakoulun pääoma	3 488 000,00	3 488 000,00
Vaasan ammattikorkeakoulun pääoma	1 343 000,00	1 343 000,00
Yrkeshögskolan Novian pääoma	1 594 000,00	1 594 000,00
Helsingin yliopiston muu oma pääoma	282 658 027,28	282 658 027,28
Oulun yliopiston muu oma pääoma	107 582 818,87	107 582 818,87
Jyväskylän yliopiston muu oma pääoma	84 043 342,33	84 043 342,33
Turun yliopiston muu oma pääoma	112 874 925,17	112 874 925,17
Tampereen yliopiston muu oma pääoma	71 448 636,81	71 448 636,81
Åbo Akademin muu oma pääoma	72 738 520,24	72 738 520,24
Itä-Suomen yliopiston muu oma pääoma	106 109 461,86	106 109 461,86
Lappeenrannan teknillisen yliopiston muu oma pääoma	48 091 897,50	48 091 897,50
Svenska handelshögskolanin muu oma pääoma	51 008 203,12	51 008 203,12
Vaasan yliopiston muu oma pääoma	23 942 608,88	23 942 608,88
Lapin yliopiston muu oma pääoma	22 938 394,52	22 938 394,52
Taideyliopiston muu oma pääoma	40 345 182,60	40 345 182,60
Yhteensä	1 678 046 997,90	1 676 401 872,90

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2016	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat		7 798,65					7 798,65
Euromääräisten joukkovelkakirjalainojen ostot							
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset					1 678 046 997,90		1 678 046 997,90
Euromääräiset lainasaamiset							
Muut euromääräiset sijoitukset							
Muut valuuttamääräiset sijoitukset							
Muut lyhytaikaiset euromääräiset sijoitukset							
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				502 634,92			502 634,92
Yhteensä	0,00	7 798,65	0,00	502 634,92	0,00	1 678 046 997,90	1 678 557 431,47
31.12.2015	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat							
Otetut valuuttamääräiset lainat							
Lainat talousarvion ulkopuolella olevilta valtion rahastoilta							
Muut pitkäaikaiset velat							
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset							
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat							
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat							
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat							
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut				
Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä				
Sektori	Voimassa 31.12.2016	Voimassa 31.12.2015	Voimassa muutos 2016-2015	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2016
Yritykset				
...				
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset				
...				
Julkisyhteisöt				
...				
Kotitaloudet	2 325 299 318,91	2 008 421 371,00	316 877 947,91	2 325 299 318,91
Opintotukilaki 28/1972, laki korkeakouluopiskelijoiden opintotuesta 111/1992, opintotukilaki 65/1994				
Valtion takaamien opintolainojen pääomat	2 325 299 318,91	2 008 421 371,00	316 877 947,91	2 325 299 318,91
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt				
...				
Ulkomaat				
...				
Takaukset yhteensä	2 325 299 318,91	2 008 421 371,00	316 877 947,91	2 325 299 318,91
Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä				
Sektori	Voimassa 31.12.2016	Voimassa 31.12.2015	Voimassa muutos 2016-2015	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2016
Yritykset				
...				
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset				
...				
Julkisyhteisöt	640 701 000,00	88 100 163,00	552 600 837,00	640 701 000,00
Laki taidenäyttelyiden valtiontakuusta (411/1986)				
Kansallisgalleria/Ateneumin taidemuseo	473 634 000,00	0,00	473 634 000,00	473 634 000,00
Museovirasto/Suomen kansallismuseo	54 235 000,00	0,00	54 235 000,00	54 235 000,00
Konstförening i Åbo/Turun taideyhdistys	40 488 000,00	0,00	40 488 000,00	40 488 000,00
HAM Helsingin taidemuseo	64 694 000,00	0,00	64 694 000,00	64 694 000,00
Kansallisgalleria/Sinebrychoffin taidemuseo	3 427 000,00	0,00	3 427 000,00	3 427 000,00
Kansallisgalleria/Nykytaiteen museo Kiasma	4 223 000,00	0,00	4 223 000,00	4 223 000,00
Suomen kansallisgalleria/Ateneumin taidemuseo	0,00	38 400 000,00	-38 400 000,00	0,00
Suomen kansallismuseo	0,00	577 263,00	-577 263,00	0,00
Suomen kansallismuseo	0,00	10 900 250,00	-10 900 250,00	0,00
Suomen kansallismuseo/Suomen merimuseo	0,00	2 940 000,00	-2 940 000,00	0,00
Turun museokeskus/Turun kaupunki	0,00	17 786 300,00	-17 786 300,00	0,00
Turun taidemuseo/Turun Taideyhdistys ry	0,00	17 496 350,00	-17 496 350,00	0,00
Kotitaloudet				
...				
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
...				
Ulkomaat	0,00	0,00	0,00	0,00
...				
Takuut yhteensä	640 701 000,00	88 100 163,00	552 600 837,00	640 701 000,00
Takaukset ja takuut yhteensä	2 966 000 318,91	2 096 521 534,00	869 478 784,91	2 966 000 318,91
Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain				
Valuutta	Vasta-arvo	Jakauma	Tilinpäätöspäivän kurssi	
	€	%	€	
Euro	2 966 000 318,91	100,0	0,0000	
...	0,00	0,0	0,0000	
Yhdysvaltojen dollari	0,00	0,0	0,0000	
Yhteensä	2 966 000 318,91	100,00		

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 12: Muut monivuotiset vastuut						
Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset (esim. vuokria, atk-käyttöpalveluja ja muita tällaisia toimintamenoista maksettavia hankintoja koskevat sopimukset, diaarinumerot mainittava)	Talousarvio- menot v. 2016, euroa	Määrärahatarve v. 2017, euroa	Määrärahatarve v. 2018, euroa	Määrärahatarve v. 2019, euroa	Määräraha- tarve myöhemmin, euroa	Määräraha- tarve yhteensä euroa
Kotus, vuokrasopimus Virastotalo Hakaniemenranta 6, diaarinro: 99/06/15	576 072	587 935	587 935	587 935	1 224 865	2 988 670
Kavi, vuokrasopimus Sörnäisten rantatie dno 14/31/2014	780 491	783 814	783 814	783 814	522 542	2 873 983
Kavi, vuokrasopimus Otaniemi dno 8/31/2014	496 890	498 968	498 968	498 968	5 987 618	7 484 522
Kavi, vuokrasopimus Pasila dno 8/31/2014; lisäyssopimus lisätila dno 28/24/2015	241 063	241 930	241 930	241 930	1 451 580	2 177 371
Celia vuokrasopimus/IIRIS-talo	503 690	503 690	513 764	524 039	2 096 157	3 637 651
Taike, vuokrasopimus Hakaniemenranta 6 TKT/8/233/2015	194 118	194 118	194 118	194 118	582 354	1 164 708
Karvi, vuokrasopimus Postitalo 81/07.00.01/2014	236 422	301 958	301 958	100 653		704 570
YHTEENSÄ	3 028 746	3 112 414	3 122 487	2 931 457	11 865 117	21 031 475
Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset ¹⁾						
Muut sopimukset ja sitoumukset (muulla perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset esitetään eriteltyinä säädöksittäin tai päätöksittäin, diaarinumerot mainittava)	Talousarvio- menot v. 2016, euroa	Määrärahatarve v. 2017, euroa	Määrärahatarve v. 2018, euroa	Määrärahatarve v. 2019, euroa	Määräraha- tarve myöhemmin, euroa	Määräraha- tarve yhteensä euroa
OKM maksuosuudet Unescolle (asetus 549/1956)	1 260 131	1 470 000	1 470 000	1 470 000	1 470 000	5 880 000
Valtionavustus tilakustannuksiin, Hanasaaren kulttuurikeskuksen vuokrasopimus		637 500	850 000	850 000	6 162 500	8 500 000
YHTEENSÄ	1 260 131	2 107 500	2 320 000	2 320 000	7 632 500	14 380 000
¹⁾						
Valtion vastuu yliopistojen vuokrasopimuksista (yliopistolain voimaantulon 559/2009 5 §:n mukainen toissijainen vastuu)	135 418 210	105 067 598	100 298 911	78 266 480	494 554 301	778 187 289
YHTEENSÄ	135 418 210	105 067 598	100 298 911	78 266 480	494 554 301	778 187 289

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat			
Rahaston nimi	Varat	Varat	Käyttötarkoitus
	31.12.2016	31.12.2015	
Apteekkari Ester Fagerlundin rahasto	372 349,34	380 500,82	Näkövammaisten kirjaston kirjatutannon edistäminen
Yhteensä	372 349,34	380 500,82	

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 14 ilmoitettavia tietoja.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 15 ilmoitettavia tietoja.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 16 ilmoitettavia tietoja.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 17 ilmoitettavia tietoja.

ALLEKIRJOITUKSET

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätös vuodelta 2016 on hyväksytty
Helsingissä 23. helmikuuta 2017

Opetus- ja kulttuuriministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Allekirjoitukset

Helsingissä 6.2.2017

Ulla-Maija Forsberg
johtaja
Kotimaisten kielten keskus

Toni Nykänen
hallintopäällikkö
Kotimaisten kielten keskus

Allekirjoitukset

Tilinpäätös, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja toimintakertomuksen, on hyväksytty Näkövammaisten kirjaston johtokunnan kokouksessa Helsingissä 15. päivänä helmikuuta 2017.

Pirjo Koivula
Opetusneuvos
Opetushallitus

Johtokunnan puheenjohtaja

Marketta Ryömä-Reittu
Kirjastonjohtaja
Näkövammaisten
kirjasto
Johtokunnan sihteeri

9. ALLEKIRJOITUKSET

Helsinki 20.2.2017

Matti Lukkarila
johtaja

Pirjo Hanhikorpi
hallintojohtaja

Liiteluettelo

Varainkäyttö
Tulosalueiden kustannukset kustannuslajeittain sisältäen vyörytykset
Tuotto- ja kululaskelma
Tase

7.2.2017

OPETUS- JA KULTTURIMINISTERIÖ
PL 29
00023 Valtioneuvosto

ALLEKIRJOITUS OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN VUODEN 2016 TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAA VARTEN

Olen tänään hyväksynyt Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintakertomuksen osana opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöstä

Harri Peltoniemi
Johtaja

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
PL 28 (Mannerheiminaukio 1 A, 6 krs)
00101 HELSINKI

+358 29 533 5500

+358 29 533 5501

Nationella centret för utbildningsutvärdering
PB 28 (Mannerheimplatsen 1 A, våning 6)
00101 HELSINGFORS

kirjaamo@karvi.fi

Finnish Education Evaluation Centre
PO Box 28 (Mannerheiminaukio 1 A)
FI-00101 HELSINKI

karvi.fi

Kehittämishojelmien vaikuttavuuspanos

Kehittämishojelmien vaikuttavuuspanos 2016

	Kehittämisen vastuualueen htv / palkat + projektit € *	Taiteen tukemisen vastuualueen avustukset €	Vaikutavuuspanos yhteensä €
Prosenttiperiaate	4,9 / 270 327	300 000	570 327
Taide ja hyvinvointi	4,7 / 260 164	400 000	660 164
Lasten- ja nuorten kulttuuri	6,3 / 410 724	570 000	980 724
Kulttuurinen moninaisuus ja liikkuvuus	4,1 / 285 754	1 480 000	1 765 754
Taiteilijoiden työskentelyedellytykset	17 / 1 005 656	17 632 230* *	18 637 886

* henkilötyövuosien määrä ei sisällä kehittämishojelmakoordinaattorien (virkamiestyön) työpanosta.

** sisältää harkinnanvaraiset ja lakisääteiset apurahat taiteelliseen työskentelyyn.

Kehittämisen vastuualueelle laadittiin vuonna 2016 yhtenäinen projektitoiminnan malli. Taiteen edistämiskeskuksen projektitoiminnan käsikirja kuvaa kehittämistoiminnan hallinnointiin, toteutukseen ja raportointiin liittyvät käytänteet. Projektitoiminta tapahtuu kehittämishojelmissa, joita on viisi. Projektitoiminnan käsikirjan ensimmäistä versiota ja käsikirjaan perustuvia toimintatapoja seurataan ja tarvittaessa tarkennetaan jatkossa vuosittain.

Taiteen edistämiskeskus 7.2.2017

Minna Sirnö
johtaja

Risto Aakko
hallintopäällikkö

HYVÄKSYMME JA ALLEKIRJOITAMME

**VARASTOKIRJASTON VUODEN 2016 TILINPÄÄTÖKSEN, JOKA SISÄLTÄÄ
TOIMINTAKERTOMUKSEN, TUOTTO- JA KULULAKSELMAN JA TASEEN.**

Kuoplossa, helmikuun 14. päivänä 2017.

Ari Muhonen
Johtokunnan puheenjohtaja

Minna Abrahamsson-Sipponen
Johtokunnan varapuheenjohtaja

Harri Ahonen
jäsen

Riitta-Liisa Karjalainen
jäsen

Asko Rossi
jäsen

Minna von Zansen
jäsen

Pentti Vattulainen
kirjastonjohtaja

5. Allekirjoitukset

Ylioppilastutkintolautakunta vahvistaa tämän toimintakertomuksen vuodelta 2016.

Helsingissä 8. helmikuuta 2017

Puheenjohtaja

Patrik Scheinin

Pääsihteeri

Kaisa Vähähyppä